

Uvodnik

Peter Rustja

Zmaga tržaške gerontokracije

Rezultat balotaže za župansko mesto v Trstu ponovno sili k razmisleku, kaj je pravzaprav gibalno tržaške družbe. Časopisna poročila o ne prav najstniških navijačih Dipiazze, ki so pretekli ponedeljek čakale na Velikem trgu prihod novega-starega tržaškega župana, niso samo marginalna nota k volitvam, ampak tudi ključni argument za razumevanje psiholoških mehanizmov, ki so pripeljali do ponovne izvolitve Dipiazze. V Trstu so ponovno zmagale "zdrave sile" tržaške gerontokracije. Morda se bo na prvi pogled zdelo sklicevanje na ta argument preveč šablonsko, vendarle je to tudi vezna nit, ki je povezala desnico. Rosato je bil za marsikatero volilca, kljub dosedanji politični izkušnji tako v tržaški občini (bil je predsednik občinskega sveta...) in v parlamentu, še vedno premlad "mulec", da bi mu zaupali mesto mestnega očeta. Generacijsko brezno pa ni bil le sam videz, ampak zlasti program, ki sta ga kandidata predstavljala. Dipiazzi je uspelo, ker je ponujal status quo, ki je sicer v ekonomskem jeziku sinonim alarmni zvonec, ki opozarja na skorajšnjo recesijo in nazadovanje, za Tržačane pa zveni blagodejno in pomirjujoče kot angleški rek "no news, good news". Dipiazzova poteza, da bo zmanjšal davek ICI, je bila sicer kopija Berlusconijsve, a kaj: ljudje se navdušujejo vedno za dobre, stare stvari in ideje, pa čeprav na skritem vedo, da se ne bodo nikoli uresničile. Dipiazzovi volilci so glasovali torej za sedanje stanje ter dodatno dobili še srečko za loterijo, za katero je že vnaprej znano, da je izredno malo možnosti, da bomo z enim listkom zadeli največjo nagrado. Rosato ni ponujal loterije, ampak vizijo mladega dinamičnega mesta, ki ne izključuje različnih stvarnosti, temveč jih vključuje v solidarno enoto, ki omogoča tudi ekonomski razvoj. Ponujal je vizijo mesta, kot ga vidi mlad človek. Tudi Dipiazzovi volilci so imeli pred sabo mesto, kot ga vidi mlad človek, a to je bila bolj kot vizija spomin na mesto izpred 40, 50, 60 let. V teh letih pa se je, ne samo v Trstu, marsikaj spremenilo. Prav strah pred spremembami, ki so po drugi strani neizbežne, pa je še enkrat strnil vrste desne sredine v Trstu. Kloniranje občutka strahu pred novim in, ne nazadnje, pred Slovenci pa je že v devetnajstem stoletju omogočilo, da je liberalni italijanski tabor imel trdno v rokah tržaški magistrat. Trditev predstavnikov Nacionalnega zavezništva, da "okoliščani" glasujejo različno od "meščanov", je treba torej postaviti v iredentistični kontekst, vprašanje pa je v kaj ali koga je usmerjen danes tržaški iredentizem, saj je Trst del Italije in Evropske unije. V Trstu nič novega, pa čeprav se svet okoli njega naglo spreminja. Izvolitev Marie Terese Bassa Poropat na čelo tržaške pokrajine pa dokazuje, da je Trst še vedno v rokah starih sil, ki znajo kapitalizirati strahove preteklosti, medtem ko se tudi v neposredni bližini Trsta razmišlja v luči razvojnih možnosti teritorija. Samozadostnost Trsta pa je obsojena na propad, saj mesto brez zaledja nima možnosti za preživetje, obujanje dobrih starih časov pa je beg pred izzivi sedanjosti in prihodnosti. Tega se bomo, morda, zavedali že na naslednjih občinskih volitvah.

Foto DPD

Po volitvah

Čim prej iz močvare!

Kakor hitro sta konec prejšnjega tedna senat in poslanska zbornica dobila svoja predsednika, je ministrski predsednik Berlusconi napovedal svoj odstop. Njegova vlada je v torek, 2. maja, imela zadnjo sejo, zatem pa se je njen predsednik odpravil na Kvirinal in predsedniku republike Ciampiju uradno sporočil svoj odstop. Ta dan so bile uradno sestavljene poslanske in senatne skupine, ki morajo med drugim čim prej izvoliti svoje predsednike, saj se državni poglavar mora z njimi posvetovati, preden določi ime mandatarja za sestavo nove vlade. Ne gre seveda le za ime mandatarja, temveč predvsem za poglobljen pregled celotnega političnega položaja po zadnjih državnozborskih volitvah v prvi polovici prejšnjega meseca. Kdo bo mandatar, sicer že dolgo ni nobenega dvoma. Trenutno pa še ni znano, kdaj bo prof. Romano Prodi od predsednika republike prejel nalogo, naj sestavi vlado. V tem trenutku tudi ni znano, če bo mandatarja imenoval predsednik Ciampi ali njegov naslednik. Najbrž ni pripisati zgolj golemu naključju, da se tako pomembno ustavno določilo izvaja v trenutku pravega pravega "institucionalnega zamaška", ko je bil komaj umeščen novi parlament, državnemu poglavarju se izteka mandat, 13. t.m. pa bodo senatoji, poslanci in predstav-

niki posameznih dežel na skupni seji začeli z volitvami novega predsednika republike. Ime novega italijanskega državnega poglavarja je v trenutku, ko to pišemo, velika uganka. A pogledajmo nekaj dejstev. Za novega predsednika senata je bil konec prejšnjega tedna na tretjem glasovanju izvoljen bivši sindikalist ter politični tajnik Ljudske stranke Franco Marini, ki zdaj politično pripada Marjetici. Prejel je 265 glasov, in sicer tri več kot znaša absolutna večina volilnih upravičencev, pri čemer je upoštevanih sedem dosmrtnih senatorjev. Zanimivo je, da so bili za njegovo izvolitev odločilni prav dosmrtni senatorji, čeprav je bil njegov protikandidat Giulio Andreotti, ki je prav tako dosmrtni senator. Njegovo kandidaturo je predlagal Dom svoboščin, računajoč na veliko zadrego znotraj levsredinske koalicije in posledično zmedo v vrstah bivših krščanskih demokratov glede na pomembno vlogo, ki jo je Andreotti imel v celotni povojni italijanski politiki. Precej zmede je tako res bilo, saj Marini ni prodril pri dveh glasovanjih za pičle tri glasove oziroma za en sam glas! V zgornjem domu parlamenta ima leva sredina pičlo večino, kar so zgovorno pokazali izidi prvih glasovanj. To vsekakor povsem upravičeno vzbuja zaskrbljenost za prihodnost nove vlade. Mnogo mirnejši je bil potek prve seje nove po-

slanske zbornice, kjer je bil prav tako na tretjem glasovanju z veliko večino glasov izvoljen za predsednika voditelj komunističnih prenoviteljev Fausto Bertinotti. Zaradi krepke večine, ki jo ima leva sredina v poslanski zbornici, Bertinotti dejansko ni imel resnega in nevarnega tekmeča. Tu se je predvsem preverila trdnost volilne koalicije, ki je zmagala na zadnjih parlamentarnih volitvah. Kandidat za sestavo nove vlade Romano Prodi ima te dni vrsto sestankov in pogovorov s predstavniki posameznih skupin, ki sestavljajo levsredinsko koalicijo. Prodi venomer ponavlja, da mora čim prej pripraviti seznam kandidatov za razne ministrske resorje in da ga zato vabijo s Kvirinala ne sme najti nepravilnega. Ne gre za nobeno osebno neučakanost, kot mu radi očitajo politični nasprotniki, temveč za globoko prepričanje, da mora Italija nemudoma sprejeti vse tiste ukrepe, ki bodo preprečili, da se ne bo še globlje pogreznila v močvari, kamor je bila zašla zaradi zgrešene politike Berlusconijsve vlade. Ker se znotraj te močvare nahaja tudi naša slovenska manjšina, smo slovenski volilci, ki smo množično podprli levo sredino morda naivno pričakovali, da se bosta vsaj bežno dotaknila manjšinske problematike novoizvoljena predsednika senata in poslanske zbornice. Upamo pa, da ne bo zapustil spomin vsaj tistih, ki nas pobliže poznajo in sedijo v poslanskih ali senatnih klopih v Rimu tudi po naši zaslugi. Tudi naša manjšina mora namreč čim prej iz močvare, kamor jo je spravila politika dosedanje vlade.

Drago Legiša

Pogovor

Novogoriški župan Mirko Brulc o uspehih, sodelovanju, pričakovanjih in izzivih na Goriškem

3

Ljubljana

Lepa skupina italijanskih družin iz Goriške je spoznala slovensko kulturo in prestolnico

5

Jubilej

V imenu uredništva in vas, drage bralke in bralci, ob lepem jubileju iskrene čestitke msgr. Oskarju Simčiču!

6

Tiskovno sporočilo stranke Slovenska skupnost

Ob izidih političnih in pokrajinskih volitev

Pred kratkim je zasedalo goriško pokrajinsko tajništvo SSK, ki je kot glavno točko obravnavalo izide političnih in pokrajinskih volitev. Pokrajinsko tajništvo je pozitivno ocenilo vlogo stranke, ki je tokrat, za pokrajinske in občinske volitve, sodelovala v

Poglobljeno analizo pa je tajništvo posvetilo izidu pokrajinskih volitev. Uveljavitev levsredinskega kandidata Gherghette je tudi sad prispevka, ki ga je z lastnimi močmi dala SSK, začeni s primarnimi volitvami. Tudi uveljavitev kandidata Oljke Marka Jarca v vo-

uveljavitev lastnega kandidata v volivnem okrožju Gorica 6, kjer je za Oljko nastopil član tajništva in dolgoletni predsednik štandreskega rajonskega sveta, Marjan Brescia. Ob neutrudni in zgledni pomoči članov štandreske podsekcije je Marjan Brescia dobil največ preferenc (934) med vsemi volilnimi okrožji mesta Gorice. To je brez dvoma odmeven rezultat, ki ga bo moral bodoči predsednik Pokrajine upoštevati tudi glede problema, ki se je pojavil ob izidu volitev, to je izničene zastopnosti mesta Gorice v pokrajinskem svetu. Kandidat SSK je za več kot dvesto glasov povečal število preferenc, ki jih je dobila Oljka na prejšnjih pokrajinskih volitvah, ko je v istem okrožju bil izvoljen Alessandro Bon s 715 glasovi, in to brez

sočasnih številnih slovenskih kandidatov na drugih listah. Za pičlih 56 glasov Marjan Brescia ni bil izvoljen v goriški pokrajinski svet. Prav zaradi tega goriško pokrajinsko tajništvo SSK ocenjuje, da so nastopi ostalih slovenskih kandidatov vsaj nesmiselni in škodljivi, saj so, s tem da so bili že vnaprej obsojeni na poraz, dosegli izključno izjemen "politični" rezultat, da ni bil izvoljen tretji slovenski svetnik. Slovenska skupnost - Goriško pokrajinsko tajništvo

okviru Oljke in Marjetice, kar se tiče volitev za senat. Goriško tajništvo SSK je pozitivno ocenilo uspeh leve sredine na vsedravnih volitvah in upa, da se bo tako izvajanje zakona 38/2001 končno premaknilo iz mrtve točke ter da ne bo tesen izid temu v napoto. Kar pa se tiče izidov na občinskih volitvah v Ronkah in Tržiču, je razveseljivo dejstvo, da je slovenska zbirna stranka imela v navezi z Marjetico svoja kandidata za oba občinska sveta.

liinem okrožju Zagraj, Sovodnje, Doberdob, dokazuje, da zna SSK držati besedo in da ima volilce, ki se zvesto odzovejo pozivom. Na vse te volilce je SSK ponosna in se jim iz srca zahvaljuje. Podpora kandidatu Jarcu je tudi sad dogovora, ki zagotavlja SSK mesto v pokrajinskem odboru, in novega odnosa z LD, za katerega upa, da bo prinesel svoje sado ve v luči snujočega se deželne ga volilnega zakona. Posebno zadovoljstvo je goriško tajništvo izrazilo glede

Seja izvršnega odbora SSO

O odnosih s SKGZ

Na zadnji seji izvršnega odbora Sveta slovenskih organizacij-SSO, ki je potekala v Čedadu dne 26. aprila, so odborniki razpravljali predvsem o odnosih z drugo krovno organizacijo, Slovensko kulturno gospodarsko zvezo-SKGZ, in o volitvah. Nelagodje med obema krovnicama, predvsem s strani SKGZ-ja do SSO-ja, je privedlo do razširševalnega pogovora med obema predsednikoma in do zaključnega skupnega sklepa, da bi v bodočnost vlagali moči za iskanje

najboljše poti skupnega sodelovanja. Izvršni odbor SSO-ja pozdravlja z grenkobo izid drugega kroga tržaških občinskih volitev, ki je s porazom levsredinskega kandidata, Ettoreja Rosata, hudo prizadel celotno manjšinsko skupnost. SSO, obenem izraža zadovoljstvo za izvolitev levsredinskih kandidatov na Tržaški in Goriški pokrajini ter si prizadeva, da bo podprl Riccarda Ruttarja, slovenskega kandidata na čelu opozicije v beneški občini Dreka, ki jo bo v nadaljnjih petih letih še naprej

vodila desna sredina. V duhu ustvarjanja boljših pogojev za prihodnost naše skupnosti SSO, predvsem v osebi svojega predsednika, sledi vsestranskim dogodkom, ki obdajajo slovensko stvarnost: tako v prejšnjih dneh je bil ob strani na protestu zaradi zaprtja Erse na Proseku, pomembne ustanove za slovensko kmetijstvo; se je tudi udeležil številnih občinskih zborov (SLORI-ja, SKGZ-ja, ZŠSDI-ja, ZSKP-ja), ki so se v zadnjih desetih dneh zvrstili na Goriškem in Tržaškem. SSO je nato prišel do sklepa, da bo nadalje sledil zadevo Slovenskega raziskovalnega inštituta, ki doživlja notranjo krizo glede vloge, ki naj bi jo odigral znotraj manjšine. Odborniki SSO-ja so podčrtali izredno pomembnost ustanove pri ohranjanju slovenske identitete predvsem v Benečiji, kjer se govori, da bi zaprl čedadski sedež SLORI-ja. Govorilo se je tudi o problematiki v Kanalski dolini, s posebnim ozirom na dejavnost društva Planike. Položaj in stališča slovenske manjšine v Italiji, predvsem kar se tiče šolstva, radija in televizije ter seznama dvojezičnih občin, zaznamuje vsebino dokumenta, ki si ga obe vladi, italijanska in slovenska, izmenjata in o katerem je tekla razprava na nedavnem srečanju med slovenskim državnim sekretarjem, Zorkom Pelikanom, in predsednikoma SKGZ-ja in SSO-ja. Iz tega srečanja izhaja odločitev slednjih, da bi predsednika italijanske vlade in, v vednost, predsednika slovenske vlade pismeno seznanili s stališči slovenske manjšine v Italiji.

Leva sredina pridobila Milje in Pokrajino

Povolilna politična podoba na Tržaškem

Minule parlamentarne in delne upravne volitve pri nas bodo gotovo predmet poglobljenih raziskav, kajti na njih ni šlo zgolj za običajni volilni nastop, temveč so na njih prišle do izraza dovolj izrazite težnje po premikih v usmerjenosti volivcev in diferenciranem opredeljevanju na volitvah različnih vrst. Tako smo videli, da so številni volilci v naši deželi na parlamentarnih volitvah glasovali za eno politično opcijo, na upravnih volitvah za obnovitev občinskih in pokrajinskih svetov pa za drugačno opcijo. Pri tem je očitno vplival medijski pritisk zadnjih dni, ki so ga izvajale zlasti vladne stranke s predsednikom Berlusconiem na čelu. Kaže, da ta pojav ni prišel do izraza pri slovenskih volivcih, ki ostajajo zelo kritični do vladnih strank tudi zaradi neizvajanja že pred petimi leti sprejetega zaščitnega zakona in celo poskusa po samovoljnem omejevanju njegovih določil. Takšno razpoloženje slovenskih volivcev je v znatni meri vplivalo na končno odločitev vsedravnega vodstva Levih demokratov, da so kandidirali na vrhu skupne liste z Marjetico v okviru Oljke za poslansko zbornico dosedanjega senatorja Miloša Budina, tako da je bila njegova izvolitev vnaprej zajamčena. Za naklonjenost slovenskih volivcev pa so se potegovale še druge stranke, ki so v ta namen vključile v svoje liste tudi slovenskega kandidata, vendar ne na tako visoko mesto, da bi "tvegale" njegovo izvolitev.

Bolj razgibano sestavo pa so nudile kandidatne liste za tržaško Pokrajino in Občino in njene krajevne sosvete. Tako je na volitvah za novi pokrajinski svet nastopilo doslej najvišje število slovenskih kandidatov, pripadajočih raznim levsredinskim strankam. En

slovenski kandidat je bil tudi na občanski listi Dippiazza-Soccimarro. Če smo prav izračunali, je vseh slovenskih kandidatov bilo trinajst. S tem so slovenski volivci zlasti v okoliških občinah pridobili na svoji politični teži, potem ko je pred nekaj leti Deželno upravno sodišče na pobudo stranke Slovenske skupnosti enakovredno porazdelilo okrožja med mestom in okoliškimi občinami. Žal pa tega dejstva vse stranke niso znale izkoristiti na prejšnjih volitvah in ustrezno motivirati zlasti volivce okoliških občin, tako da je pokrajinsko upravo prevzela desna sredina. Tokrat je bilo drugače, tako da je bilo v novi pokrajinski svet izvoljenih osem slovenskih kandidatov. Prav tako je omembe vredno, da je večje število Slovencev kandidiralo na levsredinskih listah za tržaški občinski svet, tako da so bili vanj dokončno izvoljeni trije, in sicer Igor Švab za SSK-Marjetico, Štefan Ukmara za Leve demokrate in Iztok Furlanič za komunistično prenovno. Svetovalec Švab je hkrati prejel največ preferenčnih glasov v celotni levsredinski koaliciji, in sicer 694. Istočasno z volitvami za osrednji občinski svet so bile v tržaški občini tudi volitve za obnovitev sedmih rajonskih svetov. Na zadevnih listah je kandidiralo nad trideset slovenskih občanov, od katerih je bilo izvoljenih 21 (10 za SSK, 10 za LD in 1 za KP,

ki je optiral za občinski svet). Največ slovenskih kandidatov je bilo izvoljenih v rajonska sveta za Vzhodni in Zahodni Kras (šest oziroma sedem). V vseh sedem

rajonskih svetov je vsaj po enega predstavnika izvolila le Slovenska skupnost v okviru povezave z listo Marjetice, kar dokazuje, da slovenski občani ne živijo samo na Krasu in v kakem predmestju, temveč na vseh območjih tržaškega mesta, vključno v samem mestnem središču, za katero italijanska desnica odklanja uveljavljanje določil zaščitnega zakona. Štirje slovenski kandidati so nastopali tudi na občinskih volitvah v Miljah, ki so pritegnili znatno število slovenskih volivcev, odločilnih za zmago županskega kandidata leve sredine Nesladeka. V novi miljski občinski svet je bil potrjen dosedanj predstavnik SSK Danilo Šavron. Kljub temu da levsredinski koaliciji ni uspelo s svojim odličnim županskim kandidatom Ettorejem Rosatom, pa je njen volilni izkupiček nadvse pozitiven, saj je desni sredini iztrgala občino Milje in Pokrajino. Kot že povedano, nastop številnih slovenskih kandidatov in temu primerno število izvoljenih lahko razumemo kot neke vrste prebujanje v okviru slovenske narodne skupnosti za javno politično delovanje, ki je zajela v dobri meri tudi pripadnike mlajše generacije. To je poročilo, da naša narodna skupnost ohranja in utrjuje svojo politično prepoznavnost predvsem v narodnoobrambni prizadevanjih.

Alojz Tul

SLOVENSKA SKUPNOST

obvešča, da je še nekaj razpoložljivih mest za udeležbo

na občnem zboru evropskih manjšinskih strank

V BRUSLJU

od 10. do 14. maja 2006.

Za informacije kličite na tel. št. 040 3773368

Povejmo na glas

Dobro za naš obmejni prostor

Prav gotovo so nedavne politične volitve poleg zmage leve sredine izpostavile na državni ravni še nekatere povsem nove in zanimive vidike, ki jih velja globlje proučiti, vendar je bolj umestno, da najprej nekaj misli posvetimo našemu obmejnemu prostoru, v katerem živimo. Ne nazadnje je to prostor naše narodne skupnosti, prizorišče krepitve spodbudnih odnosov z večinskim narodom kakor tudi z bližnjo Slovenijo, kar obeležuje našo novo sedanjost in v enaki meri prihodnost. veseljem lahko ugotavljamo, da je potrditev dosedanje smeri goriške pokrajine tehtno jamstvo za naprej, kar nikakor ni majhnega pomena. Edino levsredinska opcija namreč zagotavlja dvojne bistvene stvari: da bomo na Goriškem kot narodna skupnost tudi v prihodnje soustvarjalni del prostora in ne nekaj ločenega ali obrobnegega. Z našimi sposobnostmi bomo lahko še naprej prispevali k skupnemu dobremu vseh, dobesedno ob boku večinskega naroda. Potrjena levsredinska opcija nadalje zagotavlja nadaljevanje tistega obmejnega in čezmejnega sodelovanja - v mislih imamo goriško-novogoriški prostor in še kaj več - ki je v duhu nastajanja nove Evrope pravih smisel te Evrope same. Odveč je dodajati, da se desna sredina za nobeno od naštetih smeri ne zavzema in da se nikakor ni odlepila od močno zadržanega odnosa do naše narodne skupnosti kakor tudi do bližnjega čezmejnega prostora in Slovenije v celoti. Na Tržaškem smo seveda pričakovali več, toda dejstvo je, da smo pridobili tamkajšnjo pok-

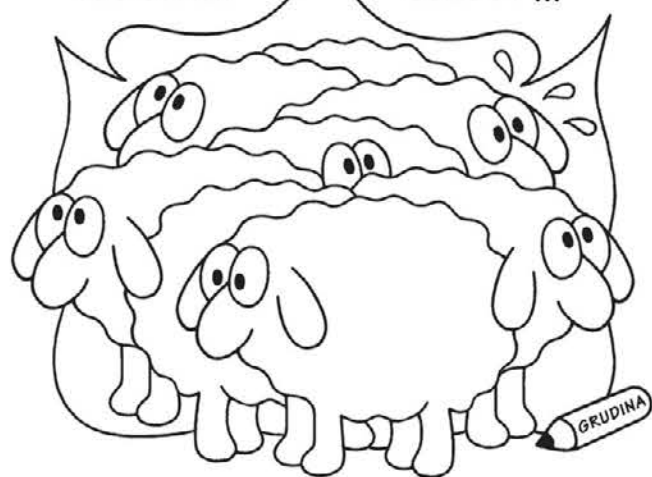
rajino in to gotovo ni malo, saj gre za izrazito spremembo razmerja sil v prid tistega odpiranja, ki je na Goriškem na delu že kar nekaj časa. Prepričanje, da se bo slej ko prej tudi tržaško območje, gotovo v svoj prid, obrnilo v smer osvajanja tistih vrednot, ki zagotavljajo odgovarjajoč prostor bodisi manjšinam bodisi ustreznim vlogi bližnje Slovenije kot nepogrešljivega partnerja prihodnosti, to prepričanje je to pot doživel sicer delno a vendar razvidno in nedvoumno potrditev. Zato ne more biti slučaj, da je desna sredina obdržala občino Trst prav tako, ker je navedene usmeritve še pričela upoštevati in jih je vključevala v svojo dnevno prakso. Za našo skupnost več kot spodbuden je seznam naših izvoljenih predstavnikov, da seveda ne govorimo o izvoljenem poslancu, ki je med drugim nakazal nove in boljše možnosti tudi za še plodnejše vzdušje znotraj nas samih, tako da resnično ni videti razlogov, zaradi katerih ne bi bili z rezultatom teh volitev zadovoljni, seveda v kolikor povsem resno upoštevamo dva vidika: prvi je ta, da se je celotna naša dežela vendar pomaknila nekoliko v desno, kar pomeni, da si ne moremo privoščiti nikakršne lahkomišelnosti, drugi vidik pa opozarja na nevarnost, da bi se ugodnih pogojev novega časa preprosto naveličali in bi se nas polotila spodkopavajoča nezadovoljnost. V tem primeru bi pozabili, kako zelo drugače je bilo v teh krajih niti ne pred tako mnogimi leti.

Janez Povše

Na dnu ...

PRAVIJO, DA
PO VOLITVAH
VOLK NE MORE
VEČ SPATI.

KO BI ŠTEL
OVCE NAMESTO
IZGUBLJENIH
GLASOV !!!

Vprašanje samozvesti

Tema Vprašanje kulture in slovenska resničnost je v organizaciji Nove revije v četrtek, 20. tm., v Cankarjevem domu združila vrsto slovenskih intelektualcev, ki so v tri ure trajajoči razpravi izrazili skrb nad stanjem kulture v Sloveniji. Kot je po poročanju STA uvodoma dejal pesnik Niko Grafenauer, kultura kot formativen segment družbe v Sloveniji ni v zavirljivem položaju. Izgublja tisto, kar jo v osnovi določa, etiko in moralo, so se strinjali razpravljavci.

Grafenauerjev prispevek je temeljil na vprašanju izvornega določila kulture, logosa, ki je lasten le človeku. Če ta umanjka, ni kulture, je prepričan Grafenauer, ki je nanizal kar nekaj iztočnic za razpravo: nujnost avtorefleksije, zgodovinskega spomina in predvsem ločevanja med visoko in množično kulturo. Pri nas na Slovenskem je vse pomešano, meni Grafenauer.

Po mnenju zgodovinarja Staneta Grande, njegov prispevek je prebral literarni zgodovinar Igor Grdina, Slovenci v resnici niso "državni narod", saj jim manjka državljanske zavesti, o čemer priča tudi nenehno tožarjenje na mednarodni ravni. Državljanstva zavest je del samozvesti, s katero se ne more pohvaliti niti kulturna elita, ki najpogostejše ne verjame vase.

Vprašanju samozvesti se je posvetil tudi filozof Dean Komel, ki je kritičen do dokumenta Strategija razvoja Slovenije. Ta se v svojem izhodišču ne posveča nacionalni identiteti, temveč jo "prilpne" na kulturo, ki, tako Komel, ni kulturniški, ampak politični problem. Komel je prepričan, da Slovenija nima jasnega nacionalnega okvira, pač pa se v toliko večji meri posveča prilagajanju Evropi. Potrebujemo prostor za osmišljanje, za samozvest, ki naj bi ga, denimo, nudila univerza, je prepričan Komel. Toda univerza se bolj kot slovenskemu jeziku, ki ga je potrebno razvijati, ne le ohranjati, ukvarja z mednarodnimi izmenjavami, profesorji pa sledijo smernicam, da so objave na tujem več vredne, boljje točkovane kot tiste doma. "Ali se bomo resno spopadli s temi vprašanji ali se bomo igrčkali," se je vprašal Komel.

Podobenemu problemu kot Komel se je v svojem referatu posvetil umetnostni zgodovinar Milčec Komelj, ki je med drugim dejal, da se Slovenci nimajo dovolj radi, da ne izhajajo več iz sebe, le še iz drugih, družbenokulturni sceni pa namesto ljudi duha vladajo trendovski ideologi. Potrebno je govoriti o poslanstvu, ne le karieri, je sklenil Komelj.

Udeleženci javne tribune, med njimi Igor Grdina, Komelj in sociolog Igor Škamperle, so zaskrbljeni tudi nad ravno, ki jo mediji posvečajo refleksiji kulture in umetnosti. O slednji lahko piše in razpravlja vsakdo, strokovnjake pa nadomeščajo pogosto neuki novinarji. Kar zadeva visoko in pop kulturo, so se govorci strinjali, da sta ti dve v Sloveniji vse bolj izenačeni, o čemer pričajo tudi časopisne strani, odmerjene umetnosti. Skratka, strokovno refleksijo umetnosti nadomešča publicistično posploševanje, meni Grdina.

Medtem ko je urednik kulturno-umetniškega programa RTV Slovenija Jani Virk prepričan, da je potrebno med odnose, kot sta Kajuh-Balantič in etnično-urbano namesto "ali" postaviti "in", ko je teolog Ivan Štuhec izrazil skrb nad posameznikom, ki se ne zazira vase - iz česa naj bi torej ustvarjal kulturo? - in ko se je direktor Nove revije Tomaž Zalaznik spraševal, kje so v slovenski državi izobraženci, ki svet vidijo celovito, so nekateri iz občinstva izražali nestrinjanje nad potekom javne tribune. Ta naj bi bila preveč črnogleda in naj ne bi izražala veselja nad življenjem.

Zraven me ni bilo, a si kar predstavljam, kako je bilo na tej razpravi, ker je že iz poročila jasno, da so bili na eni strani tisti, ki kritično ocenjujejo stanje v naši domovini, in na drugi strani tisti, ki se jim zdi, da rožice povsod rastejo, če pa že ne povsod, pa da je treba misliti, da rastejo.

Tudi nisem tega sporočila izbral zato, da bi govoril o tem, kako globoko se sam strinjam; in marsikdo od vas tudi!, z zgodovinarjem Grandom, ki preprosto in jasno ugotavlja, da ni samozvesti, če pa je že kaj je, je odločno premalo. Seveda govori o samozvesti v Sloveniji in o državljanstvu svojega naroda. Prav tako bi se lahko vsi, in, resnici na ljubo, nobeden tudi!, s posvečenimi strokovnjaki, ki velemno ugotavljajo, kakšni debili da smo vsi časnikarji in novinarji po vrsti, ko pišemo o kulturi. Mimogrede bi bilo prav na tem mestu umestno povedati, da taisti strokovnjaki ne povedo, kako neznosno je že na Slovenskem to, da ni ene same poštene literarne in ne likovne kritike, ampak je eno samo lezenje drug drugega nekam, če pa že to ne, pa je vsaj ugajanja drug drugemu preveč.

Poročilo o tem večeru, podobnih pri nas preprosto ni, če odmislimo vsakoletno Drago, sem odbral predvsem zato, da bi se mi zamislili nad sabo, nad slovensko narodno skupnostjo v Italiji.

Da bi se zamislili, recimo, če ni, recimo, narobe, da naše otroke učijo slovensčino taki ljudje, ki je sami ne znajo, kaj šele, da bi jo obvladali, če ni, zopet recimo, narobe, da zaupamo naše otroke ljudem v javno šolo, kjer si skoraj nihče od naših (?!?) vzgojiteljev, učiteljev in profesorjev ne upa izreči več na glas: narodna identiteta, pripadnost jeziku, zavezanost slovenski kulturi, narodna zavest. Če pa to že stori, ga takoj označijo za nacionalista, desničarja in še kaj. Se ne bi zamislili nad samozvestjo nekaterih naših politikov, ki so Slovenci samo takrat, ko rabijo naše glasove in so lizuni in vse prej kot Slovenci, ko se klanjajo drugim?

Se ne bi zamislili nad našo pregovorno toplo gredo, v kateri prevetrivne ni, da bi že enkrat kaj pozeblo in bi na gnoju gnoja lahko kaj lepega zrastle?

Se ne bi zamislili kdaj nad tem, da je naša mala narodna skupnost v rokah penzionistov (povečini nekdanjih uslužbencev iz državnih služb), ki se hudejejo, ker mladim zraven ni?

Se ne bi zamislili nad tem, da boš od upokojenca težko zahteval kaj novega in svežega ter vabljivo mladostnega?

Se ne bi zamislili, kaj je narobe, da mnogo, odločno preveč od tistih, ki od slovenstva in od slovenskega kruha živimo, da ne bom rekel "poklicnih Slovencev", nima nobenega, zares nobenega odnosa do slovenstva, kar se vidi predvsem v njihovi popolni odsotnosti iz našega javnega življenja?

Se ne bi zamislili nad našo zavestjo, ki gotovo ni v bahanju in ne v praznem postavljanju ne v zanikanju in ne plašni pohlevnosti jalovih ovc, ampak v vsakdanjem življenju in drži, v danosti in lepoti, ki se skriva v dejstvu, da si pač Slovenec, kot je tvoj sosed pač lahko Furlan, Italijan ali pa vse bolj Arabec in Kitajec? Zavedam se, da je v našem malem prostoru pisati take stvari, kot sem jih zapisal, vse prej kot dobro, ker niso v nizu in ne na valovni dolžini vseprisotnega zamejskega ugajanja drug drugemu, tega pogubnega nižanja navzdol, povsod in za vsako ceno?

Zavedam se, a sem jih vseeno zapisal.

Res je, da sem malce mazohist, ker se bo sedaj spet našel še kdo, ki mi bo obrnil hrbet ali pa za mojimi hrbtom slabo o meni govoril, a res je tudi preprosto dejstvo, da je ta poniglavost in hlinjena prijaznost, vseprisotnost čvekačev v naši sredi popolnoma odveč.

paljki@noviglas.it

POGOVOR Mirko Brulc

"Nič več ne more zaustaviti čezmejnega sodelovanja!"

Novogoriškega župana Mirka Brulca smo obiskali zato, ker smo bili te dni priče več slovenskim ob drugimi obletnici vstopa naše domovine v EU in predvsem pa zato, da bi nam povedal, kaj se dogaja na Goriškem, kaj nas v bližnji prihodnosti čaka. Rad nas je sprejel, za kar se mu zahvaljujemo.

Zadnje mesece ste pri nas zares prava medijska osebnost in tu ne mislimo samo na slovenska sredstva obveščanja, ampak tudi na italijanske časopise, radio televizijo. Kako to doživljate, zakaj je tako?

Ne gre zato, da bi se želel načrtno izpostavljati medijem. Objave v medijih so normalna posledica moje prisotnosti v goriškem prostoru na obeh straneh meje. Glede na to, da sem župan Mestne občine Nova Gorica in da si osebno zelo prizadevam za nadaljnji razvoj in nadgradnjo čezmejnega sodelovanja, se želim pogosto osebno prepričati o poteku dogodkov, projektov, mnenjih prebivalcev. Prepričan sem, da so neposredni stiki zelo pomembni za pridobivanje povratne informacije. Kako naj bi razvijal čezmejno sodelovanje, če ne bi bil nikoli prisoten tudi v prostoru onkraj meje, da bi izvedel, kaj ljudi teži, kaj pričakujejo, kaj bi radi izboljšali. Vodi me želja po napredku v odnosih in ne volilne točke, saj prisotnost v prostoru čez mejo ne igra bistvene vloge v naši politični situaciji, ki je večinoma orientirana v lokalni občinski prostor.

Na nedavnem srečanju in kasnejši tiskovni konferenci ste skupaj z vašim kolegom in prijateljem Vittorio Brancatijem predstavili niz prireditev na meji in seveda v Gorici in Novi Gorici. Nas pa zanima predvsem to, kako se pripravljate na dokončni padec meje prihodnje leto.

Priznam, da težko čakamo ta dan. Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo je bila na meji žal odstranjena samo carina. Za veliko ljudi dejstvo, da se moraš na meji ustaviti in pokazati osebni dokument, še vedno predstavlja veliko oviro pri prehajanju meje. Ljudje se še vedno čutijo omejeni v svobodi gibanja, enoten Goriški prostor se žal zaradi obstoja meje še vedno ne more zlit. Vlado Republike Slovenije nenehno seznanjamo z našo realnostjo in prosimo, da bi s padcem Schengenske meje izginila oziroma se prestrukturirala večina objektov, ki zdaj služijo meji. Želimo, da bi bil padec meje viden že na prvi pogled. O tem govoriva tudi s prijateljem Brancatijem in vsak po svojih poteh seznanjava obe vladi.

Obstaja bojazen, da bo italijanska stran tudi po vstopu naše domovine Slovenije na državni meji ohranila vidna znamenja ločitve med državama, kar je seveda po naše v popolnem nasprotju z evropskim duhom. Čeprav razumemo, zakaj je tako, pa se sprašujemo, kaj boste lahko vi storili, da vsaj na Škabrijelovi - Erjavčevi ulici ne bi bilo tako, saj je to dejansko resnična aorta med mestoma.

Po padcu Schengenske meje naj bi se ohranili mejni objekti samo v Rožni Dolini. Mejni prehod na Erjavčevi ulici ne predstavlja zaenkrat nobene ovire, arhitekti z obeh strani meje v okviru treh uprav pa že pripravljajo načrte za nov izgled najbolj neposredne povezave obeh mest, torej med Erjavčev

in Škabrijelovo ulico. Glede Rožne Doline po naših informacijah obstajajo zahteve po ohranitvi objekta za obmejno policijo z italijanske strani. Tu prosimo za pomoč pri posredovanju Vlado RS.

Sami ugotavljamo, da je čezmejno sodelovanje zares stvarnost, ko gre

odločujočo besedo, ali gre samo za posege velikih kapitalističnih družb?

V Sloveniji imajo lokalne skupnosti besedo pri tovrstnih projektih. Konkretno v Mestni občini Nova Gorica izgradnjo Spara v Novi Gorici pogojujemo s tem, da nam bo investitor v zameno zgradil krožno križišče na Grčni na vstopu v Novo Gorico. Naša strategija je taka, da vsak nov investitor v zameno za možnost velike investicije naredi nekaj tudi za mesto.

Prav gotovo je tudi na Goriškem veliko govora, pa čeprav še ni nič določenega, o t.i. "mega zabavišču", ki naj bi zrasel tik ob meji. Kaj več o tem in seveda tudi o kritikah, ki letijo na ta projekt.

Na moje veliko veselje v novi upravi Hita dajejo v zvezi z načrtovanjem "mega zabaviščem" velik poudarek ostali turistični ponudbi in ne zgolj igralništvu kot takemu. Cilj je ponuditi gostu vsestransko storitev, ki bo med drugim obsegala tudi možnost ogleda naravnih lepote Goriške, in ne vidim razloga, da ne bi v ponudbi presegali obstoječo mejo med državama. Zagotovo predstavlja ta center velik izziv za obe Gorici in širši obmejni prostor. Zavedati se moramo, da bo s centrom nastala potreba po najrazličnejših kadrih, tudi visoko izobraženih in številni delovni sili. Prepričan sem, da bo veliko možnosti tudi za delovno silo iz Italije. Od dobro razvite dejavnosti bomo lahko vsi bolje živeli. Poudaril bi tudi, da so analize o vplivu igralništva na okolje, prebivalstvo pokazale, da je dobro sprejeto in da ne povzroča deviantnih vzorcev vedenja. Tudi po policijskih statistikah sodeč, se s pojavom igralništva na Goriškem število kaznivih dejanj in prostitucije ni bistveno povečalo. Vsi Hitovi lokali so pod izjemno kontrolo in v njih se ne dogaja nič nelegalnega. Če bi bilo to res, bi seveda družba Hit lahko doživela popolnoma drugačno usodo.

Letos v Novi Gorici, prihodnje leto v Gorici, bi lahko dali podnaslov občinskim volitvam. Se po vaše čezmejno sodelovanje zares ne more več ustaviti, ko pa je danes tako vezano na duet Brulc - Brancati?

Res je, da so bile doslej levsredinske uprave v Italiji tiste, ki so podpirale slovensko manjšino, Slovence in čezmejno sodelovanje. Vittorio Brancati in Giorgio Brandolin sta gotovo na tem področju med najbolj zaslužnimi. Karkoli se zgodi v prihodnje, nič več ne more popolnoma zaustaviti čezmejnega sodelovanja, ki je med obema Goricama postalo realnost. Dobre medsebojne odnose in prijateljske vezi težko kaj prekine.

Cenimo vašo prisotnost in številne obiske pri nas, predvsem v naši narodni skupnosti. Bo tako tudi v prihodnje?

Vedno znova sem prijetno presenečen nad prijaznostjo in načinom, kako lepo sem sprejet v sosednji Gorici. V Kulturnem domu v Gorici sem deležen izjemnih kulturnih dogodkov, ki me nadvse sprostito in sicer zelo napornem delovnem urniku. Vesel sem hvaležnosti slovenskih zamejcev in se jim zahvaljujem za ves trud na področju čezmejnega sodelovanja. Zagotovo bom tudi v bodoče obiskovalec vaših dogodkov. Brez osebnega stika s prebivalci, kot sem dejal, ne more biti pravega napredka.

Eja-Jup

Foto JMP

Iz velikonočnega intervjuja kard. dr. Franca Rodeta v mariborskem časniku Večer

Verski pouk je urejen povsod, samo v Sloveniji in Albaniji ne

Časnik Večer v Mariboru je v velikonočni izdaji objavil zelo obsežen (na dveh straneh) intervju s kardinalom dr. Francem Rodetom, prefektom kongregacije ustanov posvečenega življenja in družb apostolskega življenja v vatikanski kuriji. Pripovedoval je o svojem delu na Svetem sedežu, izkušnjah iz preteklega delovanja v Sloveniji, pa tudi razgrnil svoje poglede na sedanje razmere in družbenopolitične tokove v Sloveniji. Povedal je, "da je s tehniko, ki nam je danes na voljo, z internetom in s slovensko televizijo, domala ves čas na tekočem glede dogajanja v Sloveniji. In navsezadnje imam ob sebi dva Slovence: tajnika in gospodinjico, sestro Barbaro, ki je Slovenka iz Štajerske. Delček Slovenije je pravzaprav tudi tu."

Foto DPD

Na vprašanje, ali ga je odsotnost iz Ljubljane kaj predugradila, je visoki cerkveni dostojanstvenik slovenskega rodu odgovoril: "Mogoče me je malo sprostila. Tukaj v Vatikanu so odnosi zelo korektni, v znamenju medsebojnega spoštovanja, vljudnosti, kulture,

obzirnosti. Medtem ko v Ljubljani pri določenih ljudeh - mediji so jim naklanjali veliko prostora - nisem čutil ne kakšne posebne kulturne višine, ne srčne kulture ali vljudnosti." Novoimenovani kardinal je v omenjenem pogovoru

za mariborski časnik razčlenil delovanje novega papeža, odnose v rimskokatoliški Cerkvi, stanje v redovništvu, zatrdil, da število katoličanov narašča skladno s porastom števila prebivalcev v Južni Ameriki in s prodiranjem krščanstva v Afriko in Azijo. Opozoril je,

"da je Evropa precej razkristjanjena. Vprašanje je, ali bo v svojem sekularizmu utonila, se v negativnem odnosu do življenja pustila preplaviti z ljudmi drugih celin in drugih religij, ali pa bo imela zadosti volje do življenja in se bo rešila." Nekateri so odhodu dr. Franca Rodeta iz Ljubljane pripisali krivdo, da je LDS na parlamentarnih volitvah izgubila, na kar novi kardinal odgovarja: "Čeprav so mediji trdili drugače, sem prepričan, da so ljudje, ki jim je bilo vsaj malo do resnice, vedeli, da nikdar nisem imel nobenih političnih pretenzij in nikoli nisem hotel delovati na političnem področju. Res pa je, da sem ljudi stalno pozival, naj mislijo s svojo glavo, naj se rešijo strahu, naj bodo pokončni. Morda je tudi zato v Sloveniji zavladalo drugačno ozračje, ki je posledično pripeljalo k drugačnemu volilnemu rezultatu. Jaz sicer v času komunizma nisem volil nikoli. Tiste volitve so bile zame komedija, jaz pa za komedije nimam talenta. V komedijah preprosto ne sodelujem. Odkar so volitve demokratične, sem se seveda vseh udeležil."

Ko je poudaril, "da država ureja zemeljske zadeve državljanov, da pa so človekov svetovni nazor, odnos do Boga, vrednote, na katerih temeljijo medsebojni odnosi, stvar človeka in njegove moralne držbe",

je dodal, "da mora biti država na tem območju nevtralna, neideološka. Ta njena lastnost se predvsem kaže na področju šolstva. Šola mora biti v prvi vrsti podaljšek vloge, ki jo imajo starši. Državna šola mora spoštovati pravice staršev pri vzgoji otrok. Vzgoja mora biti v skladu s prepričanjem staršev, ne pa z neko državno ideologijo." Kardinal Rode opozarja, "da je v Sloveniji ta stvar urejena nadvse čudno. Da Ustavno sodišče izjavi, da bi bilo proti ločitvi Cerkve in države, če bi bil verouk kot obvezni izbirni predmet, ki se poučuje v župniščih, priznan v šolskem sistemu. Kaj takšnega lahko razglasi samo Ustavno sodišče v Sloveniji, in to v takšni sestavi, kot je danes. Česa takšnega ne najdeš nikjer drugje. Verski pouk je urejen povsod, le v Sloveniji in Albaniji ne. V Albaniji po mojem ne, ker država še ne funkcionira normalno." Visoki cerkveni dostojanstvenik je v pogovoru za časnik Večer, objavljenem v velikonočni izdaji, tudi ocenil ustanovitev novih škofij v Sloveniji. Dejal je, "da je to dobro za zunanjo podobo Slovenije. Za samostojno državo in samostojno škofovsko konferenco so bile tri škofije premalo. Šest škofij z več škofi je kar normalna škofovska konferenca in normalna cerkvena situacija za Slovenijo. Zgodovinski projekt, ki je bil dolgo teorija, je uresničen."

M

PD PODGORA Zanimivo predavanje p. Pelicon

Življenje po življenju

Življenje po življenju, Velika noč, največji krščanski praznik, praznik zmage življenja nad smrtjo je mimo. "Če bi Jezus ne vstal od smrti, bi bila naša vera prazna." To so temeljne besede, temeljna resnica naše vere. Kristus je vstal, vstali bomo tudi mi, velikonočno sporočilo in sporočilo krščanstva. Ateisti zanikajo življenje po smrti, za ateista se vse konča po smrti telesa, vse se konča v večni temi. Za kristjana pa se po telesni smrti začne življenje v večni luči, saj je naše bivanje na zemlji le trenutno, namenjeni smo nekam drugam in morda tudi zato vsi težimo po neki na zemlji nedosegljivi sreči; zdi se, kot da prihajamo od drugod in si iz te solzne doline tja tudi želimo. Na svetu je vse minljivo, naše življenje je potovanje od rojstva, našega prihoda, do smrti, našega odhoda. Je ta odhod večen? Kaj pa potem? Se vse konča? Taka in podobna vprašanja mučijo ljudi že tisočletja. Človek se smrti boji, smrt je skrivnost. Mnogi verujejo ali, bolje, upajo v reinkarnacijo, prerojenj; krščanstvo pravi, da je naše življenje enkratno, duša večna, čaka nas vstajenje. O posmrtnem življenju se je mnogo pisalo in se piše, mnogo se je govorilo in se govori. Ljudje, ki so doživeli t.i. trenutno smrt, priča o srečanju z veliko lučjo in neizmernem ugodju, iz tega miru se niso hoteli vrniti. Pripovedujejo tudi o lastnem doživetju izven telesa, nekateri zdravniku so glede tega skeptični. Vsakdo od nas ima na zemlji posebno poslanstvo. Ločitev dragega človeka je bolečina, je trpljenje, kristjana tolaži le upanje v ponovno združitve. Kaj nam o življenju po smrti govori naša vera? P. Mirko Pelicon je imel 26. aprila zvečer v župnijski dvorani v Podgori zanimivo predavanje z razgovorom o življenju po življenju. Življenje v on-

stranstvu ni nič drugega kot nadaljevanje zemeljskega življenja, pravi p. Pelicon: Bog je ljubezen in z vso Božjo ljubeznijo je prepleteno Sveto pismo. O Božji ljubezni beremo v blagih, ljubezen je razodetje Boga v srcu. Ljubezen deluje v tišini; lep kitajski pregovor pravi, da je bolj hrupno drevo, ki pade odžagano kot cel gozd, ki raste... Pater nam je nadalje navedel nekaj realnih epizod o njegovih izkušnjah pri umirajočih, ljudeh, ki so veliko trpeli in kljub temu so svoje trpljenje sprejeli kot Božji dar, ki jih je obogatil. Zakaj Bog, ki je vsemogočen, dopušča trpljenje na svetu? Tudi Bog je moral trpeti in umreti na križu in vsakokrat, ko kdo trpi in umira, spet z njim trpi, žaluje in umre Bog. Pogovor je stekel tudi o Gibsonovem filmu The Passion of the Christ. Jezus je v filmu človek, ki je za rešitev sveta ponižan, mučen, zasmevan. Tudi njemu se ob bližajoči se smrti pojavljajo kot v filmu epizode življenja, kot jih doživljajo ljudje pred smrtjo. Ljudje niso sprejeli Jezusa, ker je bil ponižen, družil se je z revnimi, pričakovali so drugačnega Mesija. Čudno, a res, da se veliko ljudi sreča pred smrtjo z dragim človekom, zlasti materjo, ki pride po umirajočega. Brez velikega petka bi ne bilo Velike noči, tako brez trpljenja ni sreče. Človek ne sme soditi bližnjemu, sebe mora najprej jemati v račun. Pogovor je stekel še o dvomih, strahovih, ki mučijo sodobnega, tudi vernega človeka. Pater nam je prebral tudi nekaj misli iz Sv. pisma.

V pogovoru so se vpletli vsi prisotni in, čeprav smo se ločili ob pozni uri, je prisotne zanimalo še marsikaj; zato smo se odločili, da bomo v prihodnji sezoni organizirali cikel podobnih predavanj.

Patru Peliconu najlepša hvala! Lj

Nove škofije na Slovenskem

Emavs nekoliko drugače

Na velikonočni ponedeljek so naši predniki še v tistih časih, ko so veliko pešali ali pa uporabljali običajna javna prevozna sredstva, hodili na obisk. Tako se je tudi letos na velikonočni ponedeljek na Krasu zbrala pisana družba, da bi ob sprehodu in pomladni razigranosti obudila spomin na nekdanji Emavs. Ni kaj, v tem času se, še zlasti med vernimi Slovenci, veliko razmišlja o novih slovenskih škofijah in o obeh metropolijah. Različni cerkveni pogledi na rešitev tega vprašanja so precej časa zavirali sedanjo rešitev, ki jo je Slovenija dobila pred velikim tednom, na cvetni petek, 7. aprila 2006. To je vsekakor veliko darilo papeža Benedikta XVI. Sloveniji - tri nove škofije, metropolija v Mariboru in en novi škof, ki bo posvečen v najkrajšem času. Ob vsem tem veselju pa se kljub vsemu postavlja kakšno vprašanje, ki je tudi upravičeno,

kljub različnim mnenjem. Prebral sem naslednje: »... Ali nismo zamudili (Slovenci namreč!) zgodovinske priložnosti s škofijo v Novi Gorici pred leti, še pod papežem Janezom Pavlom II.? Zelo verjetno niso najbolj zadovoljni v Kranju, kjer so tudi resno razmišljali o svoji škofiji. Tudi del Prlekije, ki je sedaj cerkvenopravno razdeljena, ni najboljša rešitev, ko tako del spada pod Mursko Soboto, del pa po starem v mariborsko nadškofijo. Da s personalnimi rešitvami niso nikoli vsi zadovoljni, je več kot jasno, saj smo v Cerkvi vendar ljudje! Tisti, ki jim njihov novi ordinarij ni všeč, lahko računajo samo na to, da se spomnijo, kako je pred 25. leti namesto pričakovanega in zaželjenega škofa Grmiča prevzel mariborsko škofijo škof Kramberger... Zgodovina se pač ne vrti samo po naših vizijah in programih ... », tako zaključuje pisec članka. Vsakdo si lahko misli, kar hoče.

Dejstvo je, da je žal pred leti bila pripravljena priložnost, da bi se v Novi Gorici ustanovila škofija. Ne gre za finančni problem, ki ga nekateri velikokrat postavljajo v ospredje, kot tudi ne za nemodro potezo, ki bi škodovala celotni Primorski od Trente do Kopra. V prvi vrsti je tu pastoralno in predvsem narodnostno vprašanje, ki je tokrat bilo potisnjeno v ozadje po zaslugi tistih, ki si velikokrat upajo preveč, pa tudi mislijo, da samo oni vedo vse, pozabljajo pa, da s takimi samovoljnimi dejanji povzročajo lastnemu narodu velikansko škodo, ki je na žalost nihče več zlepa ne more popraviti. Po toči je vedno prepozno zvoniti. Vendar, če se že zvonijo, se zvonijo tudi zato, da se sporoči, da je toča oklestila pridelek, ki ga to jesen ne bo, ker pa ga ne bo, bo treba poiskati druge možnosti, da se preživi! Kajti preživeti je treba. Smo ljudje in potrebujemo hrano, ne glede na to, koliko in kdaj, enostavno jo potrebujemo! Nekaj podobnega se dogaja tudi z pripravljeno škofijo v Novi Gorici. Slomšek je severni del Slovenije

rešil pred ponemčenjem, ko je prenesel škofijski sedež iz št. Andraža v Labodski dolini v Maribor. Kardinalu Missli nekateri (!) očitajo, da ni bil dovolj moder ali kot avstrofil in tudi tujec ni videl tedanjih narodnostnih problemov pri Slovencih v goriški nadškofiji in je zlasti pri nastavitvah duhovnikov napravil marsikatero slovensko župnijo. Ali so vsi ti očitki upravičeni ali ne, bi se lahko razpravljalo v nedogled. Dejstvo pa ostane: »Peščica slovenskih duhovnikov na ozemlju goriške nadškofije v Italiji ostaja kljub vsej slovenski cerkveni evforiji še naprej odrinjena in prepuščena na milost in nemilost razmeram, ki jih slovenska manjšina dnevno doživlja. Vse drugače pa bi bilo, če bi Nova Gorica imela svoj škofijski sedež! Vsaj verni verujemo, da zgodovino vodi Bog, zato lahko tudi zaključimo, da je Božja volja, da nas Slovence italijanski živelj tu, za slovensko mejno prav na verskem področju, čimprej odpihne, in to po zaslugi tistih, ki nam zelo napačno krojijo našo prihodnost!

Ambrož Kodolja

Romanje treh svetišč

Čezmejno društvo M.O.S.T. organizira 27. in 28. maja že tretje peš romanje po povezovalni poti treh svetišč, ki so v preteklosti povezovala Slovence, Italijane in Furlane. S Stare gore (Castelmonte) v Italiji bomo prvi dan peš poromali do Marijinega Celja (Lig nad Kanalom). Po večernicah bomo nadaljevali s skupnim druženjem in pesmijo. Naslednje jutro bomo pot nadaljevali proti Sveti Gori, kjer se bomo udeležili slovesne maše. Pot ni naporna in je primerna tudi za mlade družine. Prijavnina: odrasli 11 evrov, otroci 8 (topla večerja in zajtrk; avtobusni prevoz iz Solkana do Stare gore; prenočili bomo v župnišču, zato s sabo prinesite spalne vreče). Za prevoz iz Solkana do Stare gore bo poskrbljeno. Prijavite se lahko do 25. maja 2006 za Slovenijo na tel. št. 041 386978 (Ljubo Bekš - po šesti uri zvečer), za Italijo na tel. 340 3711996 (Kazimir) ali 349 4332975 (Matjaž). Vabljeni!

4. VELIKONOČNA NEDELJA

Nedelja Dobrega Pastirja, svetovni molitveni dan za duhovne poklice

Mesec maj je posebej zaznamovan z ljubeznijo do Jezusove matere Marije (Šmarnice) in do njenega moža sv. Jožefa, ki je zavetnik delavcev ter vse Cerkve. Obenem je krušni oče našega gospoda. Z njuno priprošnjo in zavzetostjo za duhovne poklice nadlegujemo tudi mi nebesa in zato prosimo, iščemo in trkamo na Božjo ljubezen do človeka (Lk 11,9-10). Kajti Bog tudi danes deli poseben duhovni poklic, ki na poseben način služi ljudem. A želi, da si duhovne poklice izposimo in se o tej pomembni zadevi pogovarjamo. Tako zlasti mladi ljudje čutijo, da jih podpiramo. Dandanes tudi lažje primaknemo kak evro za stroške priprave v bogoslovnem semenišču in na univerzi. Za nas so pri naši pripravi nosili vse breme do oltarja in tudi začelnega delovanja v Božjem vinogradu starši, sestre in bratje. Tudi

dandanes smo lahko v tem smislu širokogrudni bratje in sestre po veri v istega od mrtvih vstalega Gospoda. Ustanova "odmev ljubezni" pokojnega "Špehpatra" van Strätene dela še danes čudeže na Vzhodu, kjer duhovni poklici uspevajo kakor gobe po dežju. Zakaj? Zato, ker živijo v uboštvo. Zato so posebno dragi Jezusu, ki je bil ubog in ni imel kam nasloniti glave (Mt 8, 20).

Pred leti smo obiskali zdaj že pokojnega škofa v Augsburgu, msgr. Josefa Stimpfleja. Med drugim je omenil ogled bogoslovnega semenišča nekje v Dalmaciji, ki se mu je vtisnil v spomin. Bil je prepričan, da je polna zasedba mest v zavodu sad preživetega uboštvu. Pri tem pa je grajal naš presiti zahod, ki zmore komaj kaj bratske ljubezni do sester in bratov v pomanjkanju. Verjetno je zdaj tudi tam suša s poklici, a poročanje in fotografije iz Romunije in drugih držav na Vzhodu, vključno z Afriko in Indijo pa tudi z drugimi deli sveta, nam govorijo o razcvetu vere v vstalega Gospoda, ki more razgibati zavzetost kristjanov za sestre in brate v pomanjkanju duhovnega in materialnega kruha.

Prijatelj, ki je pred leti obiskal uradno več bogoslovnih semenišč v tedanji Nemški Demokratični republiki, je pripovedoval, kako so semenišča polna zasedena. V skromnih sobah sta bivala po dva gojenca. Nista pa imela nikjer pisalne mize. Zato sta uporabljala skripta in redke knjige, ki so bile na razpolago, držeč jih na kolenih.

Molitev in uboštvo si pridružita kot trojico preganjanje in trpljenje, ki delajo čudeže pri duhovnem poklicu. Prvo današnje berilo to potrjuje. Apostola Peter in Janez, a kmalu tudi ostali apostoli so deležni nasprotovanja in ječe in samo zato, ker učijo ljudstvo in oznanjajo, da je v Jezusu vstajenje od mrtvih (Apd 4, 2).

Deležna sta zlobne pozornosti zaradi ozdravljenja hromega moža, namesto hvale in slave Boga za dobroto, za čudež. Zaradi tega se zberejo v Jeruzalemu poglavarji, starešine in pismouki. Z njimi so veliki duhovniki Hana, Kajfa, Janez, Aleksander in vsi drugi iz rodu velikih duhovnikov. Petra in Janeza zaslišujejo, kot da bi bila zločinca. Toda Peter, čeprav je preprost ribič, spregovori poln Sve-

tega Duha: "Poglavarji ljudstva in starešine! Danes naju zaslišujete zaradi dobrote, ki sva jo storila bolnemu človeku. Po kom je ta ozdravel? Bodi znano vsem vam in vsemu izraelskemu ljudstvu: V imenu Jezusa Nazarečana, ki ste ga vi križali, Bog pa ga je obudil od mrtvih. V njegovem imenu stoji ta človek zdrav pred vami. On je kamen, ki ste ga vi zavrgli, a je postal vogalni kamen. V nikomer drugem ni odrešenja; zakaj pod nebom ljudem ni dano nobeno drugo ime, po katerem bi se mi rešili". Naivni in in trmast, ko apostoloma govorijo, da ne smeta pred nikomer več govoriti o tem imenu (Apd 4, 3 nss). Tudi slepi so, zaradi česar ne zmorejo hvale Boga za vso njegovo dobroto (Ps 117).

Bog pa nas je povzdignil med svoje otroke. Ceni nas, če smo majhni, ubogi, preprosti, daleč proč od puhle satanove ošabnosti, kajti tako smo podobni njegovemu Sinu. Dobri Pastir je namreč samo on, vsi pa, ki so prišli pred njim, so tatovi in roparji, pravi Jezus, ker kradejo, koljejo in uničujejo (Jn 10,7 nss). Podobni smo njemu, ko nas svet sovraži, a njega je še prej sovražil (Jn 15, 18).

PAPEŽEVA POSLANICA 43. svetovni molitveni dan za duhovne poklice (7. maj 2006)

Klic v skrivnosti Cerkve

Spoštovani bratje v škofski službi, dragi bratje in sestre!

Obhajanje prihodnjega svetovnega molitvenega dneva za duhovne poklice mi nudi priložnost, da povabim vse Božje ljudstvo k razmišljanju o temi Klic v skrivnosti Cerkve. Apostol Pavel piše: "Blagoslovljen Bog in Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa ... V njem nas je izvolil pred stvarjenjem sveta ... V ljubezni nas je vnaprej določil, naj bomo po Jezusu Kristusu njegovi posinovljeni otroci" (Ef 1,3-5). Pred stvarjenjem sveta, preden smo začeli bivati, nas je nebeški Oče osebno izbral, nas poklical, da bi vstopili v sinovski odnos z njim, po Jezusu, učlovečeni Besedi, pod vodstvom Svetega Duha. S tem da je za nas dal življenje, nas je Jezus uvedel v skrivnost Očetove ljubezni, ljubezni, ki ga popolnoma obdaja in ki jo nam vsem podarja. Na takšen način združeni z Jezusom, ki je Glava, sestavljamo eno samo telo, Cerkve.

Breme dvatisočetne zgodovine otežuje zaznavanje novosti očarljive skrivnosti Božjega posinovljenja, skrivnosti, ki je v središču poučevanja svetega Pavla. Apostol spominja, da "nam je Oče razodel skrivnost svoje volje po blagohotnem načrtu, ... osrediniti v Kristusu kot glavi vse" (Ef 1,9-10) in dodaja, ne brez zanosa: "Njim, ki ljubijo Boga, vse pripomore k dobremu, namreč njim, ki so bili poklicani po njegovem načrtu. Kajti tiste, ki jih je že vnaprej poznal, je tudi vnaprej določil, naj bodo skladni s podobo njegovega Sina, da bi bil ta prvorojenec med mnogimi brati" (Rim 8,28-29). Sporočilo je resnično očarljivo: poklicani smo, da živimo kot Jezusovi bratje in sestre, da se čutimo sinovi in hčere istega Očeta. To je dar, ki popolnoma spremeni vse izključno človeške zamisli in načrte. Izpoved resnične vere na široko odpre duše in srca neizrekljivi skrivnosti Boga, ki prežema človeško bivanje. Kaj naj torej rečemo o danes zelo močni skušnjavi, ko se čutimo tako zelo samozadostne, da se zapremo skrivnostnemu Božjemu načrtu, kar zadeva nas? Očetova ljubezen, ki se razodeva v osebi Jezusa Kristusa, nas poziva.

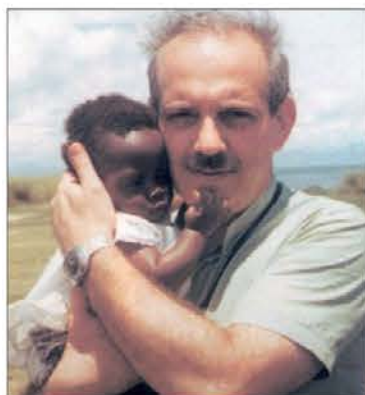
Da bi odgovorili na Božji klic in se podali na pot, ni nujno, da smo že popolni. Vemo, da je zavedanje lastnega greha izgubljenemu sinu omogočilo, da se je odpravil na pot vrnitve in tako izkusil veselje sprave z Očetom. Človeška šibkost in omejenost ne predstavljajo ovire, seveda če prispevajo k večjemu zavedanju resnice, da potrebujemo Kristusovo odrešitveno milost. Takšno izkušnjo ima sv. Pavel, ki izpoveduje: "Zato se bom zelo rad ponašal s svojimi slabotnostmi, da bi se v meni utaborila Kristusova moč" (2 Kor 12,9). V skrivnosti Cerkve, Kristusovega skrivnostnega telesa, moč Božje ljubezni spreminja človekovo srce, ko ga usposobi za posredovanje Božje ljubezni bratom. V stoletjih so mnogi moč in žene, ki jih je preoblikovala Božja ljubezen, posvetili svoja življenja Božjemu kraljestvu. Že na obali Galilejskega morja so mnogi pustili, da jih je osvojil Kristus: iskali so telesno ali

duhovno ozdravljenje in se jih je dotaknila moč njegove milosti. Druge je On sam osebno izbral in so postali njegovi apostoli. Najdemo tudi osebe, npr. Marijo Magdaleno in druge žene, ki so mu sledile na lastno pobudo, preprosto iz ljubezni. Podobno kakor apostol Janez so imeli posebno mesto v njegovem srcu. Ti moč in žene, ki so preko Kristusa spoznali skrivnost Očetove ljubezni, pred-

stavlja različnost poklicev, ki so bili že od nekdaj navzoči v Cerkvi. Vzor nekoga, ki je poklican, da na poseben način pričuje o Božji ljubezni, je Marija, Jezusova Mati, ki je v svojem romanju vere direktno pridružena skrivnosti učlovečenja in odrešenja. V Kristusu, glavi Cerkve, ki je njegovo telo, vsi kristjani sestavljajo "izvoljeni rod, kraljevo duhovništvo, svet narod, pridobljeno ljudstvo Boga, da bi oznanjali njegova čudovita dela" (1 Pt 2,9). Cerkve je sveta, čeprav njeni člani potrebujejo očiščenje, da bi svetost, Božji dar, mogel zablisteti v njih v vsem sijaju. Drugi vatikanski cerkveni zbor osvetli splošno poklicanost k svetosti, ko zatrjuje, da "so tisti, ki hodijo za Kristusom, od Boga poklicani in opravičeni v Jezusu Gospodu ne po svojih delih, marveč po njegovem sklepu in milosti; v krstu vere so postali resnično Božji otroci in deležni Božje narave in tako v resnici sveti" (Dogmatična konstitucija o Cerkvi, 40). Kristus, veliki Duhovnik, pa za tem v skrbi za Cerkve – znotraj splošne poklicanosti – v vsaki generaciji kliče tudi osebe, ki bodo prevzele skrb za njegovo ljudstvo; posebej kliče v duhovniško službo

može, ki bodo izvrševali očetovsko vlogo, ki izvira v samem Božjem očetovstvu (prim. Ef 3,14). Poslanstvo duhovnika v Cerkvi je nenadomestljivo. Čeprav v nekaterih deželah duhovnikov primanjkuje, ne smemo nikoli izgubiti gotovosti, da Kristus še naprej kliče moč, ki kakor apostoli zapustijo vse drugo delo in se popolnoma posvetijo obhajanju svetih skrivnosti, oznanjevanju

evangelija ter pastoralnemu služenju. V apostolski spodbudi Dal vam bom pastirjev je moj častitljivi predhodnik Janez Pavel II. o tem zapisal: "Duhovnikov odnos do Jezusa Kristusa in v njem z njegovim Cerkvijo je v samem njegovem duhovniškem bistvu, v moči njegove zakramentalne posvetitve ali zakramentalnega maziljenja in v njegovem delovanju, to je v njegovem poslanstvu ali službi. Na poseben način je duhovnik služabnik Kristusa, navzočega v Cerkvi kot skrivnosti, občestvu in poslanstvu. Zaradi udeležbe pri Kristusovem 'maziljenju' in 'poslanstvu', nadaljuje v Cerkvi njegovo molitev, njegovo besedo, njegovo daritev in njegovo odrešitveno delovanje. Je torej služabnik skrivnosti Cerkve, ker udejanja cerkvena in zakramentalna znamenja navzočnosti od mrtvih vstalega Kristusa" (16).

Drugi posebni poklic, ki zavzema v Cerkvi častno mesto, je poklic v posvečeno življenje. Po zgledu Marije iz Betanije, ki "je

sede ob Gospodovih nogah poslušala njegovo besedo" (Lk 10,39), se številni močje in žene posvetijo popolni in izključni hoji za Kristusom. Čeprav opravljajo različne službe na področju človeške vzgoje ali skrbi za uboge, v poučevanju ali v strežbi bolnikom, nimajo teh dejavnosti za glavni cilj njihovega življenja, ker, kakor je dobro poudaril Zakonik cerkvenega prava, je "kontemplacija Božjih resničnosti in nenehna povezanost z Bogom v molitvi prva in najvažnejša služba vseh redovnikov" (kan. 663, §1). V apostolski spodbudi Posvečeno življenje Janez Pavel II. zapiše: "V izročilu Cerkve se na redovne zaobljube gleda kot na edinstveno in rodovitno poglavitno krstnega posvečenja, kolikor se z njimi tesna povezanost s Kristusom, ki se je že vzpostavila pri krstu, razvija v dar bolj popolno izražene in ureničenega prilicena s pomočjo zaobljube evangelijskih svetov" (30).

Ob spominjanju Jezusovega naročila: "Žetev je obilna, delavcev pa malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev" (Mt 9,37). Močno čutimo potrebo, da molimo za poklice v duhovništvo in posvečeno življenje. Ni presenetljivo, da tam, kjer goreče molijo, poklici cvetijo. Svetost Cerkve je v bistvu posledica povezanosti s Kristusom in odprtosti skrivnosti milosti, ki deluje v srcih vernih. Zato želim povabiti vse vernike, da gojijo prirčen odnos s Kristusom, učenikom in pastirjem svojega ljudstva, ter posnemajo Marijo, ki je Božje skrivnosti ohranila v svojem srcu in jih stalno premišljevala (prim. Lk 2,19). Skupaj z njo, ki v skrivnosti Cerkve zavzema središčno mesto, molimo:

"O, Oče, zbudi med kristjani številne in svete poklice v duhovništvo, ki bodo ohranjali vero živo in varovali hvaležen spomin tvojega Sina Jezusa po oznanjevanju njegove Besede, in delitvi zakramentov, s katerimi ti nenehno obnavljaj svoje verne. Daj nam svetih služabnikov tvojega oltarja, ki bodo pozorni in goreči varuhi evharistije, zakramenta najvišjega daru Kristusa za odrešenje sveta. Pokliči služabnike tvojega usmiljenja, ki bodo razdajali veselje tvojega odpuščanja po zakramentu sprave. Stori, Oče, da Cerkve z veseljem sprejme številne navdihe Duha tvojega Sina in poslušna njegovim navdihom skrbi za poklice v duhovniško služenje in v posvečeno življenje. Podpiraj škofo, duhovnike, diakone, posvečene in vse krščene v Kristusu, da zvesto izpolnijo svoje poslanstvo v službi evangelija. To te prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen. Marija, Kraljica apostolov, prisi za nas!"

Benedikt XVI.
(Prevod: s. Štefka Klemen OSU)

Skupina italijanskih družin v Ljubljani Srečanje s slovensko kulturo

V našem prostoru si marsikdo prizadeva, da bi na meji živeli narodi živeli v slogi in spoštovanju lepote naše kulturne raznolikosti. Želja je pristna in v nekaterih krogih res živa. Kako pa se lahko s kom sploh spraviš, ko ga ne poznaš, ko ne obvlada njegovega jezika, kulture, krajev in življenjskega utripa? To vprašanje je sebi in prijateljem, zlasti italijanskim mlajšim družinam iz goriške nadškofije (deloma tudi iz videmske pokrajine), zastavil goriški duhovnik in urednik škofijskega tednika Voce Isona Andrea Bellavite, za katerega je vprašanje resničnega

domom, rimske ostanke Emone blizu Kongresnega trga. Potem ko so se vrnili na levi breg Ljubljane, so se odpravili do občinske palače in stolne cerkve sv. Nikolaja. V bližnjem bogoslovnem semenišču jih je sprejel duhovni voditelj dr. Primož Krečič, po rodu iz Vipave, ki jim je v kapeli z umetninami Staneta Kregarja, "srcu semenišča", na kratko spregovoril o Cerkvi na Slovenskem in o ustanovi, v kateri se oblikujejo mladi slovenski duhovniki. Po maši, ki jo je daroval g. Andrea in so jo udeleženci izleta oplemenitili z ubranim liturgičnim petjem v latinščini, sta g. Krečič in

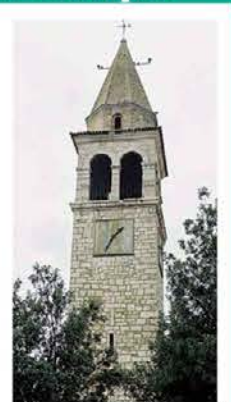
bratstva v naših krajih ne le izživ in potreba, ampak kot kristjanu, ki jemlje evangelij zares, nujna. Zato je s svojim navdušenjem za vse, kar je slovenskega, "nalezel" skupino prijateljev in njihovih znancev ter jih v nedeljo, 23. aprila, za poln avtobus pripeljal na obisk Ljubljane. Z njimi je kot vodnik šel tudi Andrej Kolman, rojen v Ljubljani, ki že več časa živi na Novogoriškem: sam romar, je bil izletnikom dragocen ne le zaradi informacij o slovenski prestolnici, ampak tudi zaradi svojega osebnega pričevanja. V lepem pomladnem jutru so se sprehodili po nabrežju, si ogledali cerkev sv. Jakoba, arhitektonski biser velikega Plečnika Tromostovje, nato Čopovo ulico, trg pred državnim zborom in Cankarjevim

msgr. Marijan Smolik pospremila goste v čudovito baročno bogoslovno knjižnico, ki pod freskami Giulia Quaglia hrani na tisoče dragocenih knjig, starih tudi več kot 500 let. Izletniki, med katerimi je bilo tudi veliko otrok, so se nato z Vodnikovnega trga povzpeli na Ljubljanski grad, kjer so lahko uživali v prijetni senci ob lepem razgledu na prestolnico. Pot jih je nato vodila v Bistro pri Vrhnikih, kjer so si v prostori slovitnega kartuzijskega samostana in v čudovitem naravnem okolju ogledali različne oddelke znamenitega Tehniškega muzeja Slovenije. Preden so se proti večeru polni vtisov odpravili proti domu, so na Klancu na Vrhnikih obiskali še rojstno hišo velikega Ivana Cankarja.

DD

Peš romanje Oglej - Sveti Kancijan

Društvo M.O.S.T. vabi na peš romanje v Oglej in Kancijan. Dne 30. maja 2006 je ob 16. uri predviden odhod z avtobusom izpred cerkve sv. Kancijana (San Canzian d' Isonzo). V Ogleju ogled bazilike in izkopanin, nato romanje v Sv. Kancijan, vasico, kjer so usmrtili sv. Kancijana. Ob 21. uri v cerkvi sv. Kancijana branje Pasijona pričevalcev (Martyrum). Prijavite se lahko do 25. maja 2006 za Slovenijo na tel. št. 041 386978 (Ljubo Bekš - po šesti uri zvečer), za Italijo na tel. št. 340 3711996 (Kazimir) ali 349 4332975 (Matjaž). Vabljeni!

Kratke

Nagrada Nadji Velušček

V okviru praznovanj ob drugi obletnici vstopa Slovenije v EU so minuli petek na gradu v Gorici podelili nagrado treh uprav za čezmejno sodelovanje. Skupna petčlanska komisija, ki so jo sestavljali predstavniki novogoriške, goriške in šempetrsko-vrtojbenske občine in ji je predsedoval dr. Bernard Špacapan, jo je letos podelila goriški režiserki Nadji Velušček. Kulturna delavka in zadnja leta predvsem režiserka se je rodila v Plavah v občini Kanal ob Soči. Nagrado je dobila za svoje delo na področju dokumentarnega filma. Z dvojezičnim filmom *Il mio confine - Moja meja* je pokazala svoje doživljanje državne meje na Goriškem. Lani je posnela še dokumentarec o nastanku Nove Gorice z naslovom *Mesto na travniku*. Nadji naj gredo naše iskrene čestitke!

Foto JMP

Občinski praznik Likof v Števerjanu

Na pobudo Vinoteke števerjanski griči, ob sodelovanju prosvetnih društev SKPD F.B. Sedej in KD Briški grič ter pod pokroviteljstvom občine Števerjan, bo v soboto, 27. maja, s pričetkom ob 15. uri, zaživel praznik celotne vasi, promocije "števerjanskosti", točneje števerjanskih proizvodov in marsikaj drugega pod geslom "Promocija števerjanske vasi, ovrednotenje truda naših ljudi". Na trgu Svobode, pred župnijsko cerkvijo sv. Florijana, se bodo namreč predstavili domačini, vsakdo s kopico najobetavnejših želja in veliko gostoljubnosti. Gostilničarji bodo pripravili tipične briške jedi, kletarji bodo ponujali pristno briško kapljico, domači ustvarjalci bodo predstavili svoje umetnine, preprosti domačini bodo prinesli izključno tipične pridelke in izdelke tega malega, a izredno bogatega in produktivnega teritorija. Začrtana zamisel projekta je kar obetavna. K sodelovanju in oblikovanju pravega občinskega praznika je torej poklicana prav vsa vas, da bo pobuda čim bolj uspela in da bo promocija zazvenela čim dlje. Že sedaj vsi toplo vabljeni!

Zbor Kapela iz Nove Gorice pel pri sv. Ignaciju

Vsi, ki smo se v nedeljo, 30. aprila, zbrali pri slovenski maši v cerkvi sv. Ignacija na Travniku, smo bogoslužju sledili ob nenavadno slovesnem petju večidel velikonočnih pesmi. Kot gost je namreč nastopil župnijski zbor Kapela s Kostanjevice pri Novi Gorici pod vodstvom Petra Piriha, orglala pa je Terezika Paljk. Sv. mašo, ki jo je kakor vsako nedeljo daroval g. Stanko Jericijo, so novogoriški pevci obogatili z deli iz maše Svetogorska Kraljica Ivana Ščeka, s pesmimi Kostanjeviška Kraljica prof. Jericija, V pomladni dan Lojzeta Bratuža na besedilo Ljubke Šorli, s Kubikovo Raduj se, kraljica in s Premrlovo Življenje novo se budi. Ob koncu je nadvse mogočno zadonela Aleluja iz Händlovega oratorija Messiah. Izbrane velikonočne in Marijine pesmi so lepo povezovale velikonočni čas in Marijin mesec maj. V dneh, ko nas najrazličnejše prireditve ob mozaiku pred svetogorsko železniško postajo spominjajo na drugo obletnico vstopa Slovenije v Evropsko unijo, je nastop pevcev z onstran meje spodbuden zgled sodelovanja Slovencev iz obeh Goric, še preden bo meja dokončno odstranjena.

SCGV Komel: Snovanja 2006

Alexander Gadžijev: Moj prvi koncert

V okviru Snovanj 2006, ki jih ob koncu leta prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel, bo v petek, 5. maja, ob 20. uri v dvorani pokrajinskega muzeja na Goriškem gradu imel svoj prvi samostojni koncertni večer mladi Alexander Gadžijev iz Gorice. Z glasbo se je srečal že v rani mladosti v družinskem okolju, pri rednem pouku na šoli Komel pa je izredno hitro napredoval. Star je komaj 11 let, se je pa že krepko uveljavil na različnih tekmovanjih. V petek se bo predstavil z deli Beethovna, Mozarta, Chopina, Mendelssohna in Rahmaninova.

Mladinski zbor E. Komel: Poje vam mladost

Kar pomnimo, kak mladinski zbor na Goriškem še ni imel svojega samostojnega koncerta. Ta podvig je uspel Mladinskemu zboru Emil Komel, ki bo v veselje sebi, mentorjem, staršem in vsem ljubiteljem lepe pesmi nastopil v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v soboto, 6. maja, ob 20.30. Sestav je nastal v šolskem letu 1998-99, od leta 2001-02 potekajo redne tedenske vaje. Doslej se je udeležil številnih nastopov, tekmovanj in slovesnosti, ki so ga spodbudili k vse resnejšemu delu. Od leta 2002 se njegovi člani v poletnem času udeležujejo tudi pevskega tedna. Zbor vodi Damijana Čevdek, z njim pa stalno sodeluje pianistka Dalia Vodice. Na sobotnem koncertu bodo mladi pevci predstavili tudi prvo CD-ploščo.

Človek bi si želel imeti dar sestavljanja prigodnic, kot jih je znal recitirati Ludvik Zorzut, ki bi ob tej priložnosti gotovo znal povedati marsikaj lepega in primerne za okrogli rojstni dan svojega sovaščana. Pred 80 leti, 4. maja 1926, se je namreč v Medani rodil msgr. dr. Oskar Simčič. Poznamo ga kot škofovega vikarja za Slovence v Goriški nadškofiji, poznamo kot kanclerja in prav gotovo ima zasluge, da je slovenska beseda dosledno prisotna v uradnih papirjih goriške nadškofije. Poznamo ga kot dolgoletnega profesorja moralne teologije, a tudi kot kateheta na slovenskih višjih srednjih šolah. Kar 27 let je tudi član Cerkvenega sodišča Treh Benečij za zakonske pravde, mnogi ga obenem poznajo kot duhovnega skrbnika naših rojakov na Krminskem, ki jih vsako nedeljo in praznik obiskuje v cerkvi na Sumbidi, kakor tudi, da redno skrbi za bogoslužne potrebe Marijinih sester na Korzu. Na začetku svoje duhovniške poti pa je bil v službi v Števerjanu.

Malokdo verjetno ve, da je msgr. Oskar Simčič dolga desetletja vsako tretjo nedeljo v mesecu po toval v Milan in se tam, navadno v cerkvi sv. Tomaža, pri sveti maši in po njej srečeval s Slovenci, ki živijo v tem mestu, ter bil zanje redna in važna vez z rodnimi kraji.

Poznamo pa ga tudi, in vsaj podpisani predvsem, kot dolgoletnega predsednika Goriške Mohorjeve družbe, ki je leta 1992 nasledil nepozabnemu prof. Butkoviču in ki je bil nato v naslednjih letih sotruden velikih strukturalnih sprememb ob nastanku Zadruge Goriške Mohorjeve, ki je v novo upravno enoto povezala knjižne izdaje GMD, tednik Katoliški glas

V Kulturnem domu so dne 27. aprila predstavili novo pesmarico Dine

Marsikdo se je prejšnji konec tedna, točneje v soboto, 22., in nedeljo, 23. aprila, odločil za skok v preteklost in se je v goriškem gradu utopil v pravi srednji vek. Četrta izdaja Dies Domini, ki jo vsako leto organizira društvo Meginardus de Goritia s podporo goriške občine in duhovnije sv. Roka, je tudi letos uspešno priklicala in presenetila na tisoče obiskovalcev. Približno 200 srednjeveških figur, ki pripadajo 23 skupinam iz severne Italije: Firence, Reggio Emilie, Veneta in same Furlanije, je predstavilo običajno življenje iz XIII. stoletja. Publika je lahko opazovala in se sama preizkusila pri nekaterih izmed ročnih del, predstavljenih na številnih stojnicah znotraj grajskega obzidja, npr: pletenje, tkanje, čevljarstvo, kovanje denarja, lončarstvo, brušenje, zlatarstvo, izdelovanje lokov, papirja, mila idr. Veliko izmed teh izdelkov je bilo tudi na prodaji. Poleg teh stalnih aktivnosti so

Šopek jubilanu v poklon

Msgr. Oskar Simčič osemdesetletnik

in otroški mesečnik Pastirček in jim obenem zajamčila potrebno avtonomijo vsebinskega odločanja. Prav msgr. Simčič je ob tem poudarjal, da je potrebno ustvariti kar se da širok krog sodelavcev in sotrudenikov tako s Tržaškega kot z Goriškega, ki naj bi se vključili v Zadruge, da bi tako lahko na bolj učinkovit način med našimi ljudmi širili mohorjansko misel, kot ji je dal smernice blaženi škof Slomšek in kot so se trudili mnogi v preteklih desetletjih.

Prav tako je treba povedati, da je msgr. Oskar Simčič odločno podprl zamisel dr. Draga Legiša in msgr. dr. Kazimira Humarja, ki sta leta 1995 zasnovala in predstavila načrt o povezavi tednikov Novi list in Katoliški glas v ta naš skupni Novi glas, ki je začel izhajati januarja naslednjega leta.

Tudi za GMD je msgr. Simčič veliko napisal in prevedel. Poleg raznih tehničnih člankov, ki jih je sestavil za Koledar, bi kazalo izpostaviti, da je kot urednik odigral bistveno vlogo pri številnih naših izdajah. Naj omenim vsaj nekatere: pretresljivi vojaški dnevnik italijanskega kurata Pietra Brignolija z naslovom Maša za moje ustrele, ki ga je prevedel Nedeljka Pirjevec, ali Mežnarjeve pridige, zanimive črtice, ki jih je pod psevdonimom Vigji Scuete napisal furlanski duhovnik Giuseppe Marchetti in jih je prevedel g. Srečko Šuligoj, ali spomine prof. Albina Sirka in zbornik zgodovinskih esejev dr. Milice Kacin Wohinz Vi-

Foto DPD

vere al confine. Posebno pa se je veselil prevajanja nevsakdanjega potopisa V strugi izbrušeni kamni o pohodu Pierluigija Bellaviteja od izliva do izvira Soče, v katerem avtor - Italijan sproti beleži vtise, razmišljanja in srečanja z našimi ljudmi ob poti. Veliko je še takih uredniških naporov, ki pa jih sproti delo sicer kmalu pospravi na police.

Sploh je bil msgr. Simčič že večkrat pomemben posrednik med slovenskim in italijanskim svetom. V tem smislu velja izpostaviti njegovo pisanje o znanem teologu in pesniku, profesorju Vladimiru Truhlarju, ki ga je osebno dobro poznal zlasti v času študija

na Gregoriani v Rimu. Lahko bi tudi omenili njegove uspešne in plodne zveze, ki jih je imel s furlanskim književnikom Celsom Macorjem.

Včasih kdo reče: "Bog pomaga, ampak g. Simčič je preveč mil, premalo odločen". Ta ga ne pozna! Kdor tako misli, zamenjuje modrost usmiljenosti, ki se rojeva iz globokega poznanja človeške duše, za šibkost. Milino srca, za mežnavost. Umirjenost nastopa pa zamenjuje za neodločnost. Pripravljenost na dialog in iskanje izhoda, pa za taktiziranje. Sposobnost razčlenjevanja in analiziranja različnih vidikov problemov, za pomanjkanje trdnih stališč. Msgr. Oskar Simčič pa nam je prav zaradi vseh teh svojih darov drag sogovornik in vodnik. Saj, kot je Pridigar zapisal, "modrost razsvetljuje njegov obraz in preobrazi njegovo ostrost", Sirah pa uči: "Koren načrtov je srce, štiri reči izvirajo iz njega:

dobro in hudo, življenje in smrt, in jezik nad njimi vedno gospoduje".

Res, g. Oskar Simčič ima danes 80 let! Ko tako razmišljam, kako čas hiti ter kako ene bolj, druge pa manj zaznamuje, se zavem, da teh osem križev g. Simčiču nikakor ne bi prisodil.

Naj mu torej v imenu vse mohorjanske družine in vseh, ki tako v uredništvu kot v upravi sodelujejo pri Novem glasu in Pastirčku, izrazim prirčna voščila z željo, da bi mu ljubi Bog naklonil še veliko zdravih let, da bi lahko še marsikaj lepega in zanimivega napisal ali naredil.

Marko Tavčar

Otroška pesmarica

Predstavitve pesmarice Dine Slama

Slama z naslovom Žuželjčji žur. Za to priložnost se je zbralo veliko otrok in njihovih staršev. S petjem so sodelovale otroške skupine goriškega Dijaškega doma in Glasbene matice iz Trsta pod vodstvom Irene Pahor ter Osnovne šole Jože Abram iz Pevme pod vodstvom Marte Ferletič, z instrumentalnimi točkami pa je sodeloval Duo

kljunastih flaut Glasbene šole iz Nove Gorice. Na začetku je spregovorila Kristina Knez, ravnateljica Slovenskega dijaškega doma Simon Gregorčič, ki je med drugim povedala, da se s tem večerom pričenjajo prireditve ob 60-letnici tega vzgojnega zavoda. Pesmarico je predstavila Lojzka Bratuž. Poudarila je njeno pe-

stro vsebino (26 skladb na besedila 20 besednih ustvarjalcev) in z ilustracijami samih gojencev obogateno obliko. V večini skladb enoglasje prehaja v večglasje, ki je značilno za slovensko zborovsko petje. Vsem skladbam je skladateljica napisala primerno in mestoma zahtevno klavirsko spremljavo. Skladbe Dine Slama so spевne, prijetne in uporabne za šolo in za nastopanje, zato jih bodo naši otroški zbori prav gotovo radi izvajali. Otroške pesmi za glas in klavir je izdal Slovenski dijaški dom Simon Gregorčič ob 60-letnici delovanja.

Številen obisk četrte izvedbe Dies Domini

Goriški grad je zaživel v srednjeveškem duhu

se v notranjem dvorišču zvrstili raznorazni nastopi: sledili so si humorni videmski alhimisti, glasbeniki, ki so spremljali dvorne norce, in leti najlepših in mogočnejših ptic, kot so sove

ali orli. Med tavanjem po grajskih prostorih je gledalec lahko naletel na bose berače ali celo na pravega grofa, to je grof Formentini, ki se je z damo udeležil tudi investiture in gregorjanske

maše v cerkvi Sv. Duha. Pri sprehajanju pa si je marsikdo potešil lakoto z domačimi slaščicami ali salamami in siri ob okusnem kozarcu vina oziroma piva.

Medtem ko so se starši po božno izobraževali pri številnih razlagah in konferencah, ki so potekale v grofovi dvorani, so se lahko otroci zabavali pri preprostih, a ne lahkih igrar, kot je igra oreha - otrok je moral s kladivom zadeti oreh, ki se je po cevi spustil na pokončni kos debla - in bolj ali manj prostovoljno doživeli katarzo pri mučnih napravah, kot so kolo ali raztezalni mehanizem. V dveh dneh je grad obiskalo približno 18 tisoč ljudi, med katerimi so tudi turisti presenečeno obljubili, da se bodo vrnili, saj je praznik res enkratno doživetje; domačini in sosede iz bližnjih krajev pa so ravno tako zadovoljno ponovno odkrili lepoto naše tisočletne Gorice.

Marta Lombardi

PROSVETNO DRUŠTVO RUPA-PEČ Poklon Ivu Kovicu in govor tržaškega pisatelja Borisa Pahorja

Sproščen Praznik frtalje s srčnim pozivom k enotnosti

V ponedeljek, 1. maja, je sončno pomladno vreme kronalo letošnji Praznik frtalje v Rupi. Začel se je že 25. aprila, ko so nastopili otroški zbori z Vrha sv. Mihaela, iz Štavra in Rupe-Peči; isti dan je potekalo tudi tekmovanje v cvrtju najboljših frtalje. V nedeljo, 30. aprila, je deževno vreme žal prekrižalo načrte prizadevnih članov društva, vseeno pa so na "frnaži" skupno z gasilci iz Mengša dvignili čudovit mlaj. V ponedeljek popoldne je številnim prisotnim iz vse Goriške in tudi Tržaške prinesla pozdrav mlada predsednica društva Martina Gereon. Najprej se je zahvalila predhodniku Ivu Kovicu, ki je bil v svojem 25-letnem vodenju društva neprecenljiv stber delovanja v vaseh ob Vipavi. Njegov doprinos ostaja še vedno dragocen. Njemu in Miljani Kogoj, ki sta kot člana odbora četrto stoletja ogromno naredila za

društvo, je izročila spominsko plaketo v zahvalo ter izrazila željo, da bi oba ostala še naprej dejavna in v oporo mlajšim članom društva. Popoldan, ki ga je povezoval Aleks Devetak, je nato požlahtnilo petje Ženskega pevskega zbora Vesna iz Križa, ki ga od leta 2004 vodi Mirko Ferlan. Poseben gost letošnjega 1. maja v Rupi je bil tržaški pisatelj Boris Pahor. O vprašanju delavstva danes je povedal: "Če ne bo pravega razvoja na svetu, bo še zelo hudo, predvsem če se bo še naprej vodila taka svetovna poli-

Boris Pahor (foto DPD)

tika, kot se vodi danes." Komunitizem je umrl, toda vprašanje ostaja še vedno odprto. Napredna, liberalna demokracija bi morala skupaj s krščanstvom v posebnem dogovoru postaviti vprašanje na plan in ga skušati na pameten način reševati, je poudaril pisatelj. "V nasprotnem primeru bomo prišli do zelo hudih časov in še do revolucij." Pahor je spregovoril tudi o deportirancih, ki so v Turingiji pripravljali smrtno metke in bili tako junaški, da so večkrat sabotirali posamezne pošiljke. Iz-

Martina Gereon in Ivo Kovic (foto DPD)

delke, delo naših deportirancev, je kasneje ameriški kapitalizem uporabil, da so šli na luno. "Iz pekla na luno!" Pozabljamo, da so v taboriščih bili ljudje, ki so se borili proti nacizmu; umirali so ne le zaradi plina, ampak tudi od mraza, lakote, dela in pomanjkanja hrane. V vseh taboriščih so bili naši ljudje v precej visokem številu. "Prav je, da ravnajo ob tem prazniku, ki je posvečen delavnemu človeku, omenimo te delavne ljudi, ki so lačni, nagi in premraženi reševali čast Evrope in svobode." Pahor je nato omenil tudi pozitiven dogodek, do katerega je prišlo pred nekaj tedni v Bruslju. Slovenska manjšinska koordinacija je tam nastopila enotno, "upamo, da bo ta enotnost tudi ostala". Pred najvišjim forumom v Evropi je izkazala potrebo, da se Evropa začne v resnici zanimati za manjšinske etnične skupnosti. "Lepo je, da smo

enotni; lepo bi bilo, ko bi tudi naša draga Slovenija začela na to enotnost gledati drugače, kot je to počenjala doslej!" Novi zakon za Slovence izven meja ne bo veljal skoraj nič, če za sabo ne bomo imeli zavedne narodne skupnosti celotne Slovenije. Njihova prihodnost mora namreč biti povezana z našo prihodnostjo. "Upam in želim, da bi enotnost med manjšinami vplivala na narodno zavest v slovenski državi," je še povedal govornik. Vprašanje je, kakšna Slovenija bo namreč obstajala v prihodnosti, če bo zamrlo za-mejstvo.

Udeleženci Praznika frtalje so se nato pošteno pozabavali ob enodejanki dramskega odseka iz Štandreža *Kdo je zadnji?*, ki jo je režiral Janez Starina. Razposajeno vzdušje ob glasbi, frtalji in specialitetah na žaru se je nadaljevalo v veselje vseh.

DD

GALERIJA ARS Odprtje razstave Mihaele Velikonja

Slikarstvo, ki zleze pod kožo

V Galeriji Ars na Travniku je bilo v petek, 28. aprila, odprtje nove razstave. Mihaela Velikonja, po rodu iz Goriške, ki živi v Saležu, se je predstavila naši publiki z zaokroženim nizom 30 akvarelov, ki so uglaseni na njeno videnje otroških let in sveta, v katerem je sama odrasla. Gre za čas, je na otvoritvi - po glasbenem uvodu mlade pianistke Carrie Lisjak - povedal Jurij Paljk, ki ga je za vedno zabil čas, saj "nas njeni akvareli spominjajo na ljudi in ljudske običaje, ki jih ni več". Vsak umetnik je svet zase, je še povedal Paljk. Prav tako ima tudi Mihaela Velikonja osebno umetniško govorico, ki v svojih

prvinah spominja na naivno slikarstvo podravske šole izpred nekaj desetletij. Že takrat je s svojim slikarstvom na steklo presenetila tržaško in širšo javnost. Doma je v upodabljanju procesij, podoknic, klepetulj na vaškem trgu, babic, ki pripovedujejo otrokom pravljice, vaških vodnjakov, nevest in ženinov, srečanj v kletih, priprave kruha, lovcev in harmonikarja, ki se zjutraj utrjuje vlača domov, "žehte", sušenja perila itd. Umetnica slika v tehniki akvarela; njene barve so nagnjene k pastelnosti svetlim, nežnim nanosom, kompozicija pa je seveda v slogu naivne, v katerem ni klasične perspektive in posamezni

elementi vidno izstopajo. Dela učinkujejo pravljico in pripovedujejo o svetu, ker je bil bolj idiličen, toplejši, v njem je bilo tudi več solidarnosti. Ne gre za

slikarstvo, ki gledalca takoj prevzame; dovolj pa je da si dela ogledaš dvakrat ali večkrat, pa ti "zlezejo pod kožo," je še povedal Paljk.

39. dan goriških krvodajalcev

Sekcija goriških prostovoljnih krvodajalcev, ki deluje že 47 let, vabi v nedeljo, 7. maja, na 39. Dan krvodajalca, ki bo potekal v Kulturnem domu. Ob 9. uri bo vodstvo združenja postavilo venec v goriškem pokopališču in Spominskem parku; ob 10. uri je predviden shod na trgu pred cerkvijo na Placuti, kjer bo ob 10.30 maša. Ob 11.30 se bo praznik nadaljeval v Kulturnem domu. Tokrat bo priznanje za svoje velikodušno delovanje prejelo kar 120 zaslužnih članov združenja: 11 jih je namreč darovalo kri 50-krat, dva 75-krat, trije pa nič manj kot stokrat.

Zadruga Goriška Mohorjeva, ki skrbi za izdajanje mohorjevke, Pastirčka in našega tednika, je imela v sredo, 26. aprila, občni zbor. V pr-

vem delu so člani v prisotnosti notarke Arcidiacono odobrili nekaj sprememb statuta, ki jih narekuje urad predsedstva. V drugem delu zbora pa je pred-

Občni zbor naše zadruge

sednik Zadruge Damjan Paulin prikazal obračun za leto 2005 in finančno stanje. Ugotovil je, da je Goriška Mohorjeva družba lani izdala kar 13 naslovov. Novi glas pa da je raznolik in zanimiv, v zadnjih mesecih tiskan ves v barvah; razveseljivo je tudi, da se krog sodelavcev širi. Urednik Pastirčka je povedal, da bo otroška revija jeseni praznovala 60-letnico izdajanja. Navzoči člani in predstavniki ustanov so razpravljali tudi o tem, kako v prihodnje bolje ovrednotiti verski oz. katoliški tisk.

Obvestila

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško obvešča vse udeležence potovanja po Vipavski dolini - "deželi rajsko mili", da bo avtobus odpeljal 14. maja ob 7.15 iz Jamelj, nato s postanki v Dobrodo, na Poljanah, na Vrhu, v Sovodnjah, Štandrežu, Gorici in Podgori. Vsakdo potuje na lastno odgovornost. Priporočamo točnost. Udeleženci morajo imeti s sabo veljavno osebno izkaznico ali potni list.

Krožek KRUT prireja skupinska bivanja v Strunjanu (od 10. do 20. maja) ter v Dobri (od 28. maja do 7. junija). Informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Korzo Verdi 51/int. (tel. 0481 530927).

Letovanje na Malem Lošnju: KRUT prireja skupinsko bivanje na Malem Lošnju v raznih izmenah od junija do septembra 2006. Informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Korzo Verdi 51/int. (tel. 0481 530927).

Čestitke

Te dni je obrnil petdeseto stran v knjigi življenja naš prijatelj Rudi Zorzut. Ob tem slavu mu voščijo vse naj naj Skupnost družin Sončnica.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 5.5. do 11.5.2006)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino

95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 5. maja (v studiu Andrej Baucon): Ob domačem ognjišču: Slovenska narodno-zabavna in zabavna glasba včeraj in danes. - Zanimivosti in obvestila. - Iz krščanskega sveta. - Zborovska pesem.

Ponedeljek, 8. maja (v studiu Andrej Baucon): Sodobni sound z Andrejem: moderna glasba včeraj in danes. - Zanimivosti in obvestila.

Torek, 9. maja (v studiu Matjaž Pintar): Evropska pobuda Interreg: "Od vzhoda do juga: različni glasovi sveta" - V intervjuju odgovarja Veit Heinichen, ki živi v Trstu. - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 10. maja (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Bajek plete mrežo. - Izbor melodij.

Četrtek, 11. maja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditvev. - Glasba iz studia 2.

† **Družina Valantig** se zahvaljuje za sočustvovanje ob boleči izgubi drage **OTILJE CARRARO VALANTIG**

PROSVETNO DRUŠTVO RUPA-PEČ

vabi na

KONCERT POBRATENIH ZBOROV

v soboto, 6. maja 2006, ob 20. uri
v Kulturnem domu v Sovodnjah

Nastopajo mešani pevski zbori: Ciril Silič iz Vrtojbe,
Fran Bogovič iz Dobove in Rupa-Peč.

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

KRUT

vabi na srečanje iz ciklusa

DOBRO JE VIDETI

Predaval bo kirurg senolog **dr. Jože Stacul** na temo: O preventivi in novih metodologijah v zvezi z rakastimi obolenji na prsih

v torek, 9. maja 2006 ob 17. uri
v Kulturnem domu v Gorici

MoPZ MIRKO FILEJ iz GORICE

slavi

40-LETNICO DELOVANJA

s celovečernim koncertom

v nedeljo, 7. maja 2006, ob 17. uri
v KC Lojze Bratuž v Gorici

Toplo vabljeni!

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

vabi na predstavitev zbornika

ZLATA KNJIGA SIMONA GREGORČIČA

Urednika **Aleš Berger** in **dr. Mihael Glavan** ter prof. **Lojzka Bratuž** bodo spregovorili o knjigi in goriškem slavcu ob 100-letnici njegove smrti, sopranistka **Alessandra Schettino** in pianistka **Neva Klanjšček** bosta poskrbeli za glasbo, poezijo bo podajal **Jan Leopoli**, večer bo povezoval **Jurij Paljk**.

Kulturni večer, ki ga bodo popestrili z glasbo in recitacijo Gregorčičevih poezij, bo v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v **sredo, 10. maja 2006, ob 18. uri**. Prisrčno vabljeni!

Misticizem in glasba / Olivier Messiaen

Martin Devetak

Marko Tavčar
Devin, 24.april 2006

Kratke

Josip Vilfan

Posebej velja omeniti, da je Milica Kacin Wohinz svoji študiji priložila sedem še neobjavljenih dokumentov. Publikacija prinaša tudi bogat seznam neobjavljenih in objavljenih virov in literature, povzette v slovenščini in italijanščini, naslove avtorjev ter imensko in krajevno kazalo./(mab)

Risbe cvetja in rastlin, stvaritve akademskega slikarja Rafka Terpina

Razstavo, ki ima naslova Cvetje z naših bregov in Praznični šopek idrijskega samozavedanja, je pripravil Mestni muzej v Idriji. Odprta bo do 4. junija 2006.

Za naš jezik

Hvala

Pred časom sem brala:
V zadnjem dvajsetletju smo doživeli pravi razcvet
nevroznosti, in to *hvala* najšodobnejši tehnologiji
(*grazie alla tecnologia...*).
Hvala štipendiji je prišel do diplome (*grazie alla borsa di
studio...*)

V obeh stavkih uporabljamo samostalnik hvala v pomenu predloga, in sicer kot prevod iz italijanščine. Kako bi bilo boljše?

V zadnjem desetletju smo doživeli pravi razcvet nevroznanosti, **za kar se moramo zahvaliti** naj sodobnejši tehnologiji.

S pomočjo štipendije je prišel do diplome, ali: Štipendija mu je pomagala, da je prišel do diplome, ali: **Hvaležen mora biti** štipendiji, da je prišel do diplome, ali...

SSG | SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
TEATRO STABILE SLOVENO

CARLO GOLDONI
CAMPIELLO

SLOVENSKA PRAIZVEDBA
PREVOD: SERGEJ VERČ
REŽIJA: ZIJAH A. SOKOLOVIČ

Premiera
V petek, 5. maja 2006
ob 20.30
(red A)

www.mladinska.si

Recenzija

Drago Štoka: Začeti znova

Pred nedavnim se je na knjižnih policah pojavila nova knjiga tržaškega odvetnika, javnega delavca, publicista in pisatelja Draga Štoka z zgovornim naslovom "Začeti znova". Zgovornim zato, ker se knjiga začne s krajšim opisom pekla, v katerega je avtor zabredel v svojem razburkanem življenju, in nečloveških naporov, da bi se iz njega izvelel. Naporov, ob katerih je tiščkrat padal in se dvigoval, upepal in obupaval, dokler ni končno vželo toliko pričakovano odrešujoče jutro, ki je avtorja tako zelo spominjalo na jutranje svite v otroštvu in mladosti, ko je vstajal "ves čist, jasnih misli, bistrega uma in pil sleherni kanček božje lepote in volje do življenja v sebi." Bilo mu je čudovito spremljati to novo življenje samega sebe, ko je začel premagovati obup, osamljenost in vsakršne duhovne in nočne more, ter se spet veseliti življenja. Od dela naprej, pomembnega in nepomembnega, do prijateljev, uživanja naravnih lepote, potovanj ipd. Na tej vstajenjski poti ga je spremljal zelo poveden napis s preproste rezijanske cerkvice "Tempus volat, valet, velat" ("Čas beži, čas je dragocen, čas potiska v pozabo"). Vsega trojega se je globoko zavedal. Tudi zadnjega reka, saj je moral na poti po tej svoji Kalvariji, med ostalim, počasi potisniti v pozabo tudi veliko lastnih neprijetnih dejanj iz preteklosti, ki so mu spodnala tla. Vstajenje so spremljala številna potovanja, predvsem v kraje svetosti in velike simbolike, kot so Sveta dežela, Fatima, Kompostela, Medjugorje, pa tudi širše po oddaljenih kontinentih, kot so Rusija, Afrika, Argentina idr. Zrasla je volja in moč, da se ponovno vključi v javno življenje slovenske skupnosti v Italiji, ki je dal svoje

prebujene moči na voljo najprej Glasbeni matici, nato edini slovenski stranki v Italiji in na koncu Svetu slovenskih organizacij. Zlasti ponovno zaupanje krmila stranke mu je povrnilo samozavest, saj se je ob nastopu svoje globoke življenjske krize moral od nje posloviti kot poraženec, pa čeprav je bil za svoje dotedanje delo javno pohvaljen in nagrajen. Vse to prebujajoče se brstenje

Foto JMP

spremljajo avtorjeva razmišljanja o vsem, kar je doživljal in kar ga je obdajalo. Z mnogimi miselnimi in čustvenimi vzgibi, bogatimi z globokimi spoznanji in tudi dvomi, predvsem pa z globoko človeško toplino ter predanostjo veri, svoji ožji skupnosti in narodu ter sožitju z drugimi na enakopravni osnovi. Od rdeče niti temeljne manjšinske preokupacije, to je njene zakonske in dejanske zaščite in vseh umazanih iger, ki so se pletle okrog nje. Pa do jutrišnje usode slovenskega jezika in naroda, ko je ostro zavril tezo, da se v grozeči poplavi vsakršne zahodne globalizacije narodu in njegovemu jeziku slabo piše. Tezo, ki jo tudi sam zavračam vse

dokler bodo med nami ljudje formata Štoka. V tem novem življenjskem zanosu najdemo tudi avtorjeva razmišljanja o tem, kaj je v resnici levo in desno v tem našem slovenskem političnem mikrokozmosu, pa razglabljanja o smislu življenja, prijateljstvu idr. Predstavljeno nam je tudi srečanje s Tomizzo, to je s piscem, v čigar romanih po avtorjevem mnenju "ni niti trohice sovraštva do različnih govorečih, pač pa eno samo spoštovanje, celo ljubezen." Ob vsem tem so avtorju neprestano vrel spomini na dogodke, ki so ga pomembno zaznamovali v življenju. Med njimi tudi na preminulo življenjsko družico, ki ji je ob svojem vračanju v življenje neke pod očakom Triglavom nabral šopek, sestavljen iz vejice rododendrona in treh planik. Morda zato, da bi ji s tem sporočil, da se je dvignil iz pekla, in da bi tako rad popravil marsikaj za nazaj, če bi to bilo mogoče.

Ko je tako mozaik napolnjen z vsemi temi slikovitimi kamenčki, zazreš v njem avtorjev duhovni avtoportret v vseh njegovih odtenkih, lepih in neprijetnih, tistih od drsenju navzdol, med katarzo in po njej. Avtoportret, ki mu ga mora človek zavdati, se pred njim globoko in spoštljivo skloniti in se pridružiti avtorju, ko se na koncu zahvaljuje Stvarniku za vso to lepoto in bogastvo bivanja.

Milan Gregorič

Kons - Društvo za umetnost

Enoten format za neomejeno fantazijo

Petra in razvejana dejavnost društva Kons jasno dokazuje, kako lahko umetnost postane v naši manjšinski stvarnosti element, ki preko neformalnega oz. neakademskega oklepa ob sebi zbira kopico mladih ustvarjalcev.

Vsaki, ki je bil v soboto, 22. aprila, prisoten na otvoritvi skupinske razstave članov društva, se je lahko prepričal, da je tak pristop do umetniškega izražanja najbolj primeren in učinkovit način, s katerim preseči 'geografske' in 'ideološke' pregrade, ki v določeni meri še zaznamujejo našo manjšinsko skupnost svobodnega in neobremenjenega vstopa v prihodnost.

Sprašujem se, ali je v zamejstvu kdaj uspelo ustvariti skupni manjšinski 'melting pot', ki bi ga sestavljale Peterlinova in Gregorčičeva dvorana ter Galerija

Tržaške knjigarne. Ravno tako je bilo na otvoritvenem večeru očitno, kako se je tudi nevidna meja med goriško in tržaško pokrajino umaknila in prepustila, da se končno umetniške duše naše skupnosti nemoteno

slikarjev, kiparjev, fotografov, grafičnih in multimedijskih oblikovalcev, režiserjev, arhitektov in vsestranskih ljubiteljev umetnosti. Svojo raznoliko dejavnost, ki jo sestavljajo tečaji, workshopi, razstave, mednarodni načrti, izleti,

predavanja, je društvo prvič predstavilo na prvi skupinski razstavi z naslovom Kons, ki je potekala julija lanskega leta v Lonjerju v sklopu mednarodnega workshopa Arteden.

Tokrat je torej na vrsti druga skupinska razstava članov društva, katere vezna nit je zgolj format 50X50, ki ga je lahko vsak član Konsa prikojil svoji fantaziji. Generacijski razpon med najmlajšimi in najstarejšimi člani - ki je vsekakor

dokaj velik - se tako na stenah razstavnih dvoran izniči in prepusti, da se obiskovalec preda svežini posameznih del, ki bodo na ogled do 6. maja.

IG

družijo v enotnem in svobodnem kulturnem prostoru.

Kons - Društvo za umetnost deluje na področju vizualnih umetnosti, tako da ustvarja stičišča med umetniškimi potmi

Alice Zen: Boris Pahor.

Biografija v slikah

Pri založbi Mladika v Trstu je zagledalo luč novo delo tržaške avtorice in fotografinje Alice Zen z naslovom Boris Pahor. Biografia per immagini - Boris Pahor. Biografia in slikah. Gre za dvojezično publikacijo, ki v sliki in besedi pripoveduje življenjsko zgodbo tržaškega pisatelja Borisa Pahorja.

Knjiga je sestavljena iz treh delov: v prvem z naslovom "Testimonianze - Riflessioni / Pričevanja - Razmišljanja" so zbrani eseji, osebni spomini in pričevanja vidnih tržaških kulturnikov in osebnih Pahorjevih prijateljev. Prispevki so tako literarne kot osebne narave. Napi-

sali so jih: Evgen Bavčar, Cristina Benussi, Manlio Cecovini, Claudio Grisancich, Elvio Guagnini, Drago Jančar, Dušan Jelinčič, Edoardo Kanzian, Lidia Kozlovich, Claudio Magris, Ulderico Manani, Vincenzo Mercante, Pavle Merku', Ugo Pierri, Jože Pirjavec, Marija Pirjavec, Alojz Rebuta, Tatjana Rojc, Teodoro Sala, Patrizia Vascotto, Marta Verginella. V drugem delu, z naslovom "Biografia per immagini - Biografia in slikah", imajo glavno besedo fotografije; nenavadne, intimne, posebne, zgovorne, večina prihaja iz Pahorjevega

osebne arhiva, in nam z intenzivnostjo in neposrednostjo pripovedujejo o Pahorjevem življenju: mladost in Trst, vojna, koncentracijska taborišča, povratek, družina, prijateljstva, pisateljstvo, nagrade. Razkrivajo nam marsikaj novega in doslej nepoznanega, izpričujejo, da se Pahorjeva usoda tesno prepleta s

slovensko narodno in kulturno zgodovino. V tretjem delu kratki predstavitvi sodelujočih avtorjev sledi barvna slikovna bibliografija vseh Pahorjevih knjižnih izdaj, tako v sloveščini kot v prevodih.

Ob avtorici Alici Zen, ki je delo pripravila in uredila, gre poudariti sodelovanje Mirana Košute, ki je delo obogatil z tehtnim uvodnim esejem z naslovom "Primo Levi sloveno - Slovenski Primo Levi?"

Alice Zen se že veliko let posveča ustvarjalni fotografiji. S svojimi deli je sodelovala na različnih razstavah v Italiji in tujini. Leta 2003 je pri založbi Mladika izdala fotografsko delo o protagonisti tržaškega kulturnega, umeniškega in znanstvenega življenja z naslovom Protagonisti. Arte e scienza a Trieste.

Posvet

Simpozij o Jožetu Peterlinu ob 30-letnici smrti

Letos marca je poteklo točno 30 let od smrti Jožeta Peterlina, izredne osebnosti, ki je dala viden pečat kulturnemu dogajanju med tržaškimi Slovenci v prvih tridesetih letih po vojni. Jože Peterlin je bil poleti 1945 med ustanovitelji slovenske šole na Tržaškem, oblikoval je programe slovenskega radia v Trstu, s svojimi recenzijami je postavil spomenik obnovljenemu Slovenskemu gledališču v Trstu, poleg tega je postavil temelje katoliškemu prosvetnim organizacijam: Slovenski prosveti, Slovenskemu kulturnemu klubu, Društvu slovenskih izobražencev, študijskim dnevom Draga, Mladiki itd. Ves čas pa je kot solnik oblikoval mlade v zavedne Slovence in zgrajene osebnosti. Težko bo na simpoziju zajeti vse njegovo delo na tako različnih področjih, vendar je organizator Slovenska prosveta mnenja, da bodo številni pričevalci in poznavalci dela Jožeta Peterlina postavili prve temelje za študij in osvetlitev bogate kulturne dediščine, ki jo je daljnovidno oblikoval in zapustil človek, ki je nesebično zgorel za ohranitev slovenstva na zahodnem robu Slovenije.

Simpozij bo v Peterlinovi dvorani v petek, 19. maja, ob 14.30.

Simon Gregorič ob 100-letnici smrti

Ni žulj sramota,
pač žulj je - čast.
Kar s pridno si zaslužil roko,
to tvoja je poštena last.

(Delavcem)

Momix v goriškem gledališču Verdi

Ko so ljudje iluzije

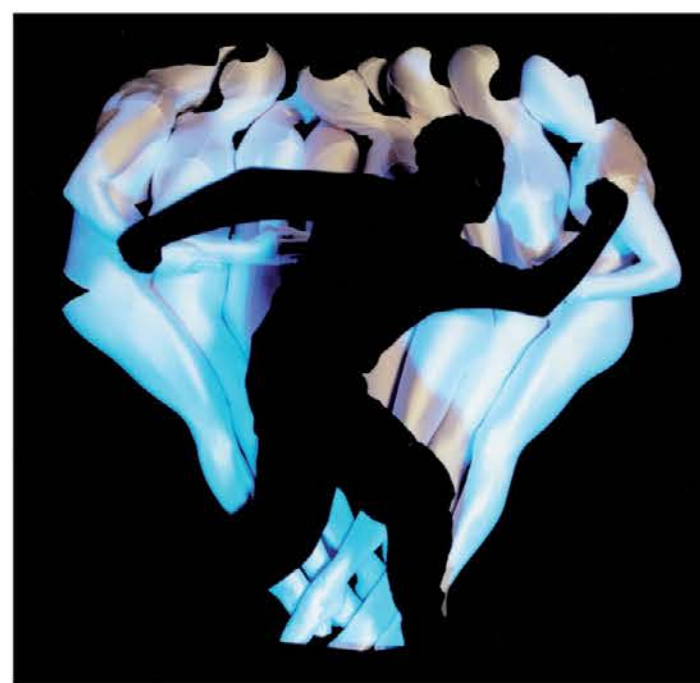
Nazadnje so se Verdijevi "Grandi Eventi" zaključili z nastopom svetovno znane skupine Momix, ki je v dveh dneh, in sicer 18. in 19. aprila, očarala polno dvorano. Pod vodstvom Mosesa Pendletona, ki je tudi ustanovil družbo leta 1980, so plesalci izvedli najrazličnejše iluzionistične efekte, tako da so izkoristili igre svetlobe in sence, humor, pripomočke in seveda svojo neverjetno telesno gibljivost.

Momix je takoj zaslovela in stalno ohranila visok nivo, kljub številnim spremembam. Znameniti nastopi, kot so Passion, Baseball in Opus Cactus, so omogočili skupini razne turneje po celem svetu. Še sedaj - poleg vsakoletnih prireditev v newyorškem Joyce-u - redno nastopa v mnogih evropskih državah, Argentini, Braziliji, Rusiji, Avstraliji in drugih vzhodnih deželah, občasno pa je tudi prisotna na svetovnih televizijskih ekranih.

Tokrat je plesna skupina iz Washingtona (Connecticut) uprži-

nila Sun Flower Moon, ki je nastal v Italiji leta 2005 iz dveh delov: Sea of Tranquillity (Morje miru) in Bay of Seething (Razburjena obala). Enajst nastopajočih je sprva plesalo v temi za polprozornim platnom, na katerem so se vrstile razne projekcije spektralnih slik. Gibi, svetlobni pasovi v ozadju in samo okolje so sledili natanko izračunani koreografiji, sloneči na umirjenih, skoraj meditacijskih zvokih skupin Buddha Experience, Briana Eno-ja, Waveform in Hansa Zimmerja, ki je posebno znan kot glasbeni direktor filmov The last Samurai in Gladiator. Tudi črno-beli in tesni kostumi so marsikaj pripomogli k ustvarjanju posebnih geometričnih oblik, ravno tako nedoumljiva tehnika in pripomočki, s katerimi so plesalci resnično lebdeli v zraku.

V drugem delu je gledalčevo oko seglo onkraj platna, za katerim je lahko strmel v res čudežne poze prožnih in mišičnih teles. Primerna osvetljava je še bolj pritegnila pozornost, ker so bili ple-

salci dobro vidni. Ti so ponovili nekatere gibe in s tem postavili opazovalcu še večje dvome in vprašanja glede izvedbe.

Nazadnje je vsak nastopajoči prejel aplavz med svojim originalnim poklonom, ki je vseboval elemente iz akrobatike in brakedance-a ter spet dokazal svojo izredno zmogljivost v obv-

ladovanju vsake mišice. V uri in pol brez pavze je Momix uspela tako presenetiti publiko, da so se gledalci celo po zaključku večera mučili, da bi spoznali trike in navidežno neobstoječe fizikalne zakone, ki so omogočili nedoumljive človeške kompozicije.

Marta Lombardi

Kratke

Bliza se čas davčne poravnave (IRPEF)

Z letošnjim letom je mogoče dodeliti "5 tisočink" davka na dohodek posameznemu priznanemu združenju ali ustanovi. Prispevek ne povzra vsote, ki jo morate plačati za davčno prijavo. V ta namen Vas seznanjamo s skladom, ki je bil ustanovljen pred dvema letoma, to je Sklad Libero in Zora Polojaz.

Sklad Libero in Zora Polojaz je nepridobitno združenje (neprofitno), priznано s prefektovim odlokom z dne 1. 2. 2006, ki ima kot osnovni cilj omogočiti, podpirati in razvijati medsebojno spoznavanje med Italijo in državami bivše Jugoslavije. Posebno pozornost posveča bližnjima republikama Slovenije in Hrvaške ter različnim jezikovnim skupnostim v Italiji in še posebej v Furlaniji-Juljski krajini.

Sklad je bil poimenovan po Liberu in Zori Polojaz, ki sta se rodila v hrvaškem delu Istre, živela nekaj let v Postojni ter se po drugi svetovni vojni preselila v Trst, kjer sta se vključila v slovensko okolje. Libero Polojaz je bil uspešen podjetnik in z ženo Zoro sta z zanimanjem sledila tržaški stvarnosti, posebej pa sta spodbujala in podpirala vsesplošno dejavnost Slovencev v zamejstvu na kulturnem, socialnem, znanstvenem in rekreacijskem področju. Če se bo v slučaju davkoplačevalec odločil za prispevek našemu združenju, mora vpisati v polje obrazca modela CUD/730/Modello Unico, ki je namenjen dobrotelnim organizacijam in nepridobitnim (neprofitnim) ustanovam, davčno številko Sklada in se podpisati. Davčna številka Sklada Libero in Zora Polojaz je 01066900323.

V DSI bo govor o prvi svetovni vojni

Na prihodnjem "ponedeljkovem večeru" Društva slovenskih izobražencev v Trstu bosta 8. maja nastopila znana slovenska zgodovinarja z ljubljanske univerze: redni profesor za sodobno zgodovino dr. Dušan Nečak in redni profesor za sodobno slovensko zgodovino dr. Božo Repe. Spregovorila bosta o svojem najnovejšem skupnem podvigu, knjigi Prelom: 1914-1918. Svet in Slovenci v 1. svetovni vojni.

Študija je izšla pred nekaj meseci pri založbi Sophia v Ljubljani na kakih 300 straneh. Gre za poljudno in pregledno, a zgodovinsko zelo natančno delo, ki opisuje in razlaga čas, ki je bil za slovenski narod in svet, zlasti za Evropo, res prelomen, saj so se porušila stoletna ravnanja in se je začela doba nove rasti, a tudi hudega trpljenja.

Avtorja, ki imata za sabo celo vrsto knjig, učbenikov, razprav in referatov, bo predstavil prof. Adrijan Pahor, ki bo v Peterlinovi dvorani tudi vodil pogovor z njima.

Že deseti Srednjeevropski sejem nalivnih peres na Pomorski postaji

Minulo nedeljo je bilo na Pomorski postaji v Trstu zelo živahno, saj se je kljub slabemu vremenu od blizu in daleč pripeljal veliko ljubiteljev nalivnih peres, ki so imeli priložnost, da so jih kupili, si jih izmenjali ali pa jih samo radovedno opazovali.

Kdor ne pozna gospoda Lene in njegove slovite trgovinice La stilografica na Borzernem trgu, ki je za vsakega ljubitelja nalivnih in drugih peres trgovina z veliko začetnico, seveda ne ve, o čem govorimo. Koliko ur smo kot študentje preždeli pred njegovo vitrino in z očmi božali in požirali dragocena nalivna peresa, ve samo on. Prav gospod Lena je pred desetimi leti začel z nevsakdanjim sejmom, na katerem se zberejo italijanski, nemški, avstrijski, zagrebški, angleški in drugi zbiralci ter preprodajalci nalivnih peres, ki ponujajo na ogled in v prodajo neverjetno lepoto in tudi bogastvo, saj so nekatera nalivna peresa pravi dragulji in tudi toliko stanejo. Tisti zaljubljeni v nalivna peresa, ki si ne moremo (več!) privoščiti "najvišjih" znamk in ekskluzivnih "limited edition", oštevilčenih, bogato okrašenih peres, pa smo lahko uživali v starih "nalivkah", ki so nam govorile o času, ko "zvezda z Matterhorna" še ni bila "status symbol", ampak le malce boljše nalivno pero, ki se je postavilo samo malce višje, kot pa stoji staro, dobro, črno zeleno Pelikanovo nalivno pero... Mimogrede: stara Pelikanova nalivka je še vedno kraljica vseh sejmov, tudi tržaškega in zato ne sme manjkati v nobenem žepu resničnih oboževalcev nalivnih peres! Začuda Slovencev na sejmu ni bilo veliko, za pest sem nas našel, a niti enega samega preprodajalca, v zameno pa je hrvaški prodajalec peres Tischler iz Zagreba zalegel za ves nekdanji jugoslovanski prostor, saj je ponujal take stvari, da so se človeku, ki ima rad nalivna peresa, dobesedno sline cedile. / ZUT

Aktualno

Kruha in iger, a s popustom, prosim!

Starim Rimljanom je bilo zadosti, da so za ohranitev socialnega miru poskrbeli za igre in nekaj kruha. Več tedanja masa ni potrebovala, ne nazadnje ker ni bila od vseh strani bombardirana z reklamnimi spoti in sporočili, ki subliminalno človeka silijo k potrošništvu. Potrošništvo brez denarja pa je svojevrsten absurd sedanje družbe, ki prisega na liberalizem na ekonomskem področju. To za veliko število mladih pomeni nestalen osebni dohodek, kar pomeni, da se v maso veselih potrošnikov lahko vključijo le

posredno, to je ob razprodajah. V četrtek, 27.4., se je pred trgovino športne opreme in tekstila v Trstu zbralo dobro uro pred prodajalci trgovine nekaj sto mladih, torej tako imenovana aktivna in produktivna populacija, da bi lahko nakupili po nižjih cenah pripomočke za športno dejavnost, saj oprema za prosti čas postaja vse bolj dražja "šport" prav za ta segment družbe. Zato se je na nivo olimpijske specialitete povzdignil lov na popuste.

Ob meni so v vrsti stali tudi pravi profesionalci razprodaj, ki so

KRAJEVNE VOLITVE Končni razplet

Pokrajina je 'naša', občina Trst pa 'njihova'

Mihec in Jakec bosta torej tudi prihodnjih pet let s svojim zvonjenjem pozdravljala župana Roberta Dipiazzo, ki ju bo še naprej imenoval s popačeno italijansko različico Mikeze in Jakeze; po vsej verjetnosti pa bo nova predsednica tržaške pokrajine, Maria Teresa Bassa Poropat, odstranila žaromete, ki v nočnih urah odsevajo na palačo Galatti italijansko trobojnico. Za kandidata leve sredine Ettoreja Rosata, ki je resno

upal, da mu bo uspelo prekositi 'prijatelja' Dipiazzo, je bil poraz dvojni: poražen je bil v tekmah za občinsko palačo, še prej pa je za svojo kandidacijo žrtvoval svoj parlamentarni mandat. Fabio Scoccimarro se bo odslej verjetno s kopico več

pomislekov odpravil na nedeljske izlete na Kras, saj so mu bili glasovi zamejcev v okoliških občinah kajpada usodni. Dipiazzo je torej za 2.294 glasov prekosil Ettoreja

Rosata, kar v odstotkih pomeni 51 proti 49. Slednji je zmagal v treh rajonih: na Vzhodnem in Zahodnem Krasu, na Rocolu, pri Sv.

Ivanu in v Kjadinu. Volivci pa so se v mestnem jedru, Škednju (!), Čarboli, pri Sv. Soboti in v Naselju sv. Sergija odločili za dosedanjega župana. V novi mestni skupščini bodo sedeli trije Slovenci: Iztok Furlanič (SKP), Igor Švab (SSk), ki je prejel največ preferenc na listi Marjetice, in Štefan Ukmar (LD).

Foto Kroma

V pokrajinskem svetu pa bo v prihodnjih petih letih delovalo kar osem zamejcev: Zoran Sosič (SSk), Alenka Obad (LD), Sandy Klun (LD), Mariza Škerk (LD), Massimo Veronese (LD), Elena Legiša (SKP), Liza Slavec (SKP) in Boris Pangerc (SIK). Gospa Bassa Poropat je svojega tekmeca, predstavnika Nacionalnega zavezništva, Fabia Scoccimarra, premagala za 2.133 glasov; zmagala je torej za pičlih 1,66 %. Zanimariti ne gre podatka, da je Scoccimarro v občini Trst prejel manj glasov kot župan Dipiazzo, jasno pa je, da so bili glasovi volivcev okoliških občin strnjeno usmerjeni v prid kandidatke levosredinske koalicije.

Igor Gregori

Zborovska revija Primorska poje

Zadnji koncert v Boljuncu

Odzveneli so zadnji akordi letošnje zborovske revije Primorska poje. S pesmijo Nazaj v planinski raj na besedilo Simona Gregorčiča, kateremu je bila revija posvečena ob stoletnici smrti, je skoraj dvo-mesečno pevsko popotovanje prišlo v petek do zadnje postaje. Konec 37. in do sedaj najbolj množične izvedbe so počastili razni gostje, med katerimi sta stopila pred mikrofonske dolinske župana Fulvia Premolin in predsednik Zveze pevskih zborov Primorske Rudolf Šimac. Koncert v gledališču Prešeren v Boljuncu je bil priložnost tudi za spomin na skladatelja in zborovodjo Ignacija Oto ob peti obletnici smrti. Občuteno so se ga spomnili s prisrčnimi besedami žena Mira, s petjem pa dva od zborov, ki jih je zborovski delavec vodil, in sicer moški zbor Valentin Vodnik iz Doline in moški zbor Vasilij Mirk s Prosaka in Kontovela. Njegovo dediščino sta pri vodenju teh dveh

zborov prevzela Anastasia Purič in Miran Žitko. Na tem večeru je publika prisluhnila tudi petju dveh slovenskih skupin, ki sta

prvič nastopili na reviji, in sicer fantovski skupini Vasovalci iz kraja Dole in novi moški skupini Saše Boštjančiča, Jasen-ski pevci. Nastopili so tudi zbor italijanske manjšine v Piranu, mešani zbor Jože Srebrnič iz Deskel in še predstavnik goriške zborovske stvarnosti, zbor Štandrež, za katerega je zborovodja David Bandelli izbral vrsto skladb iz opusa Stanka Jeriča. Kot je rekel tudi predsednik ZPZP v svojem sklepnem govoru, je težko razumeti razsežnost revije "skozi oči posameznega koncerta": skoraj 190 zborov je oblikovalo 29 pevskih večerov, pri organizaciji katerih je sodelovalo nad trideset krajevnih društev.

Slovenci iz Slovenije, Italije in Hrvaške so še enkrat potrdili, da so pevski narod in da je zborovska dejavnost včeraj kot danes nekaj živega in močno prisotnega v življenju mnogih. V tej veliki zborovski izlozbi se kvaliteta izvajanja predstavlja s široko paleto nivojev, od tekmovalnega

črnske duhovne literature, drugi pa hvalevredno poglobljajo folklorno dediščino. V zadnjih letih so tudi cerkveni zbori našli svoj prostor; uspešna uvedba koncertov sakralne glasbe je dala možnost raznim zborom, katerih repertoar je v glavnem vezan na liturgijo, da se udeležijo

Foto DP

zborov, ki se je skorajda fizično borila za T-shirt, ki so ga do pred kratkim prodajali za 34 evrov! Sicer pa na razprodajah pač ni pomembno, koliko zapraviš, temveč koliko prihraniš. Dober del nekdanje hedonistične družbe osemdesetih let, ki je prisegala samo na marketinške "uspešne" znamke, se sedaj preusmerja - zaradi sile razmer - tudi na tekstil, ki ga ponujajo naši azijski sosesčani.

revije s svojim značilnim programom. Revija je letos obsegala tri tematske koncerte sakralne glasbe v cerkvah v Štandrežu, Tolminu in Nabrežini. Za tovrstni program so se odločili med drugimi mešani zbor Sv. Jernej z Opčin, zbor Jacobus Gallus iz Trsta, zbor Mačkolje in združeni zbor ZCPZ, ki je letos prvič nastopil na Primorski poje.

RP

v času pred odpiranjem trgovine še zadnjič pregledali, kaj se res splača kupiti. Odločil sem se, da bom sledil tistemu, ki se mi je na prvi pogled zdel najbolj prekaljen maček razprodaj. In

res: po zaslugi odličnega štartnega položaja sem se v spremstvu prvih "srečnežev" prebil do najbolj prestižne trofeje, jakne, ki je imela nad 90% popust! V slabi minuti so vse razpoložljive jak-

ne pošle!

Duh razprodaje in kolona ljudi pa se je iz minute v minuto povečevala. Kljub 50% popustu so artikli, ki so stali, recimo, 16 ali 30 evrov, samevali na policah. Največje zanimanje je seveda bilo za artikle, ki so stali samo en evro! Okoli polic z majicami se je zbrala prava človeška reka ljudi, ki se je skorajda fizično borila za T-shirt, ki so ga do pred kratkim prodajali za 34 evrov! Sicer pa na razprodajah pač ni pomembno, koliko zapraviš, temveč koliko prihraniš.

Dober del nekdanje hedonistične družbe osemdesetih let, ki je prisegala samo na marketinške "uspešne" znamke, se sedaj preusmerja - zaradi sile razmer - tudi na tekstil, ki ga ponujajo naši azijski sosesčani.

Nemška navada nakupovanja v supermarketih, kjer prodajajo kvalitetna živila, a brez običajnih blagovnih znamk, se je udomačila tudi v naših krajih. Vsak ponedeljek z avtobusa opazujem množico ljudi pred tako trgovino, ki ponuja prav ob ponedeljkih posebno ugodne cene za razne artikle - od izvijača pa do salame.

Volilna kampanja je mimo, zato se bo politika morala zamisliti ne samo na analize makroekonomskih trendov in zunanjih investitorjev, ampak zlasti na mikroekonomske potrebe malega človeka. Nanj bolj kot zakonitosti trga bremenijo cene tržnice in trgovin. Odgovor na ekonomsko krizo pa ni več mogoč v stilu starega Rima: danes še kruh ljudje kupujejo s popustom ali po nižji ceni!

PR

25. APRIL Rižarna

Po aplavzih sodeč, je župan postal Rosato...

“Gospod, Naš Bog, tu so se danes ustavili koraki naših poti in s tega kraja smrti, ki nam neusmiljeno dokazuje, do kod seže človeška hudobija, ko postane sužnja nori privrženosti višje rase, ko prezira in zaničuje pravico človeka, da bi živel v pravičnosti in svobodi, zvest lastnim idealom, lastnemu jeziku, kulturi, lastni veri in običajem, se dviga naša molitev”.

Tako se je začela molitev, ki jo je tržaški škof Evgen Ravignani podal v Rižarni na osrednji svečanosti ob 61. obletnici osvoboditve. Repentabski župan Aleksij Križman se je v svojem govoru, ki ga je pred številnim občinstvom prebral v slovenščini in italijanščini, poglobil v pojem medsebojnega spoštovanja, sodelovanja in skupnega napredka. “Prepričan sem, da je

to volja velike večine naših ljudi, kar pomeni vseh tistih, ki v tem okolju živijo, naj bodo Italijani, Slovenci, Avstrijci, Hrvati, Grki,

daril. Potrjeni tržaški župan Roberto Dipiazza pa je v svojem posegu zagotovil, da bo “nadaljeval po tisti poti pomiritve, ki smo jo

Foto Kroma

Srbi, pa še vsi ostali z drugačnimi kulturami, jezikom, veroizpovedjo, pa vendar ljudje, osebe, predvsem dobri sosedje”, je pou-

začeli in uspešno peljali naprej. Naše razlike, tudi politične, morajo biti resurs. Skupaj moramo delati, da priznamo civilni druž-

bi neodpovedljive vrednote.” Ozračje balotažnega soočanja je bilo v Rižarni čutiti predvsem ob vstopu poraženega kandidata Etoreja Rosata, ki ga je množica nagradila z občutenim aplavzom; tudi novoizvoljeno predsednico tržaške pokrajine, Mario Tereso Basso Poropat, je občinstvo toplo sprejelo: gotovo bo odslej načelnica tržaške pokrajine končno stala ramo ob rami z ostalimi predstavniki oblasti ob svečanostih za 25. april: dosedanjega predsednika Scoccimarra namreč v zadnjih petih letih ni bilo videti ob tej priložnosti...

Sporod je tudi letos potekal po že ustaljeni tradiciji. Po polaganju vencev so sledili posegi županov in molitev tržaškega škofa; judovski obred je opravil tržaški rabin Umberto Piperno, srbski in grškopravoslavni pa srbski pop Raško Radović in grški arhimandrit Georgios Ntanas. Ko se je uradni del svečanosti zaključil, se je pričel neuradni, za katerega je poskrbel TPPZ Pinko Tomažič, ki je preostalemu občinstvu ponudil svoj že ustaljeni in uspešni program.

IG

PETERLINOVA DVORANA Podelitev nagrade Vstajenje

Vstajenje 2005 Lidi Turk

“To je najstarejša nagrada, ki jo podelujemo primorski Slovenci in je ena redkih, ki je obstala. Letos jo izročamo že triinštiridesetič.” Tako je 24. aprila na slovesni podelitvi literarne nagrade Vstajenje, ki jo je za leto 2005 prejela pisa-

teljica in publicistka Lida Turk, pozdravil predsednik Društva slovenskih izobražencev Sergij Pahor, ki je z Odborom za nagrado Vstajenje pripravilo večer v Peterlinovi dvorani v Trstu.

Vsako nagrajevanje razveseljuje in opogumlja, ker pome-

ni, da se je posameznik dvignil nad povprečje in dosegel kvaliteto, ki je potrebna za skupno rast, je uvodoma podčrtala predsednica Odbora prof. Lojzka Bratuž. Odbor se je sestel 11. aprila letos, pregledali so 32 del zamejskih in zdmskih avtorjev, za romansirano biografijo Zora in za dosedanje literarno, kulturno in raziskovalno delo naše polpretekle zgodovine pa so nagradili publicistko Lido Turk. Lik tragične junakinje Zore Perello, pripovedni slog in humani čut, s katerim se Turkova loteva njene življenjske zgodbe, so v širši javnosti vzbudili veliko zanimanja zaradi pričevanjske in umetniške moči dela.

Nagrado je izročil predstavnik Zadrugne kraške banke Walter Stanissa. “Kdor dela, rabi potrditev, zahvaljujem se vam torej za nagrado. To delo mi je v veliko zadoščenje, več ljudi se mi v zvezi s to knjigo javlja, med njimi je

veliko mladih,” je dejala Turkova. Topla beseda zahvale pa je šla tudi vsem, ki spremljajo njeno publicistično delo, ki ji je bilo omogočeno, kot je sama dejala, ker je bila urednica na Radiu Trst A.

“Knjiga Zora je v meni zapustila globoko sled,” je začela pot skozi Zorino življenjsko usodo Evelina Umek, ki je tudi predstavila bogato publicistično delo Turkove. “Lida Turk spremlja z izredno tenkočutnostjo Zorino življenje,” je naglasila Evelina Umek, o slednji trditvi pa je pričalo tudi umetniško branje odlomkov članice Radijskega odra Matejke Peterlin. Galerija monografskih oddaj, knjig, raziskav in sodelovanj pri različnih projektih je pri Lidi Turk zelo bogata; njeno delo je vestno, natančno in zavzeto, doživeto nam predstavlja čas, ki ga je sama spoznavala v pogovoru s pričevalci in akterji polpretekle zgodovine, je zaključila Umkova.

Večer je obogatila glasbena točka pianistk Martine Mezgec in Jane Župančič iz razreda prof. Tamare Ražem pri Glasbeni matici v Trstu.

MR

Foto Kroma

Center prostovoljcev trpljenja

Pomagati je treba bolnikom, da rastejo v duhovnem življenju

Center prostovoljcev trpljenja je slovenski prevod italijanskega izvirnika Centro Volontari della Sofferenza. To je človekoljubna organizacija, ki jo je msgr. Luigi Novarese ustanovil leta 1947. Ustanova je nastala z namenom, da bi znotraj Cerkve vzpostavili tako poslanstvo, ki bi ovrednotilo bolelost trpeče osebe. Organizacija izhaja predvsem iz želje, da bi bolniki ponovno približala Gospodovi milosti, saj je trpljenje telesa in duše namreč eden izmed glavnih razlogov, da se mnogi oddaljijo od vere. Osnovna duhovna podlaga organizacije sloni na Marijinem češčenju, ki je za pripadnike Centra vrlina, s katero lahko ponovno privedejo bolnika h Kristusu.

Pastoralno in socialno dejanje prostovoljcev je tako v prvi vrsti namenjeno osebam s posebnimi potrebami; tako eni kot drugi pa se oplajajo ob isti duhovnosti in jo skupno tudi doživljajo. Kristina Bembi je gospa milega obraza, prijaznega nasmeha in skromnih besed: v njej pa bije veliko in iskreno krščansko srce. Gospa Bembi je že od nekdaj čutila v sebi potrebo, da bi svojo pomoč nudila osebam v stiski. “V mladih letih sem želela svojo pomoč darovati po misijonih, a moje življenje se je nato razpletlo na drugačen način, saj sem postala vzgojiteljica in delala z otroki v vrtcih v Križu, Domju, Proseku in Barkovljah”, nam je povedala gospa Bembi, ki je k Centru pristopila leta 2003.

Po trenutku hude osebne stiske je tedaj končno začutila veliko navdušenje: “Občutek sem imela, kot da bi se ponovno vrnila v mlada leta”. “Taka organizacija lahko veliko pomeni za bolnika”, nam je povedala še gospa. “Ko sem se upokojila zaradi hudih težav s hrbtenico, sem skoraj slučajno pristopila k Centru: ravno v tem krogu sem dojela, da lahko svoje zdravstvene težave sprejemam na podlagi globljega smisla.

vozila več kot 10 ur, nisem občutila nobenih bolečin.” Trud in vnema, ki ju je gospa Kristina Bembi v teh treh letih

vložila v svoje delovanje, sta se stopnjevala. Poleg organizacijske pomoči, se je intervjuvanka jasno posvečala tudi prizadetim in bolnim duhovnikom. Njena zavzetost pri izpolnjevanju teh nalog je tako privedla do tega, da je gospa pred nedavnim vstopila v zvezo Tihih delavcev križa: to je višja stopnja predanosti Materi Božji, s katero se je gospa Bembi zaobljubila ubožstvu, pokorščini in devištvu oz. neporočenosti. “S tem korakom sem ponudila svojo pripravljenost pomagati trpečim bolnikom, kjerkoli je to po svetu potrebno.” “Gotovo obstaja več podobnih organizacij, ki spremljajo bolnike na romanja”, je še dejala gospa, “mi pa se tem osebam posvečamo tudi v vsakdanjem življenju. Žal pa nas je še vedno premalo, da bi lahko ugodili vsem potrebam. Smoter našega delovanja je v tem, da bolnike pripravimo na pozitivno sprejemanje njihovega položaja: nikakor se ne smemo prepustiti obupu,

vlti jim je treba globlji smisel življenja, ki se napaja ob veri: ključ vsega sta lurska in fatimska Mati Božja: le Marija lahko privede te bolnike k božjemu objemu.” O občutkih, ki vejejo tako na romanjih kot ob drugih priložnostih, pa se je gospa takole izrazila: “Prisotno je veliko prijateljstvo, saj vse sloni na krščanski ljubezni. Vsi smo dobre volje in nasmejeni. Tudi bolniki na vozčkih ali mladi ljudje, ki so zaradi boleznih primorani ležati na posteljah, so aktivno sodelujoči in vedno so nasmejanega obraza. Ravno to je ustanovitelj našega društva, msgr. Novarese, želel, se pravi, da bolniki sprejmejo in darujejo svojo bolezen; le tako se počutijo boljše in na podlagi tega pomagajo tudi drugim. Z njimi se potemtakem razvije prijateljski, bratski odnos: bolniki tako občutijo, da si ob njih, ker jih ljubiš in jim pomagaš, da rastejo v duhovnem življenju.”

IG

Obvestila

V Društvu slovenskih izobražencev, Donizettijeva 3 v Trstu, bo v ponedeljek, 8. maja, ob 20.30 predstavitev knjige Prelom: 1914-1918. Svet in Slovenci v 1. svetovni vojni. Prisotna bosta avtorja, univ. profesorja dr. Dušan Nečak in dr. Božo Repe, ki ju bo predstavil prof. Adrian Pahor.

Slovensko pastoralno središče v Trstu prireja 2. junija 2006 enodnevno romanje na Ptujsko Goro k “Mariji s plaščem” in na ogled Ptuj, najstarejšega mesta na Sloven-

skem. Spored romanja je na voljo v zakristiji cerkve sv. Jakoba, vse ostale informacije lahko dobite po telefonu na ime Gerdol Mario, tel. št. 040 911655. Vabljeni k udeležbi.

Združenje Hospice Adria Onlus vabi na predavanje onkologa dr. Simona Spazzapana Hrana kot zdravilo: preventiva proti raku. Predavanje bo v sredo, 10. maja, ob 17. uri, v dvorani Finžgarjevega doma, na Dunajski cesti na Opčinah, 35. Vljudno vabljeni.

Darovi

Karla Mahnič daruje 40,00 evrov za cerkev v Bazovici.

Kratke

Duhovska zveza / Naša daritev: novi molitvenik za slovenske vernike

Pred nedavnim je tiskarna Graphart iz Doline natisnila v 3 tisoč izvodih molitvenik Naša daritev. Gre za osmo izdajo dragocene knjižice, ki jo je prvič leta 1969 uredil g. Franc Štuhec. Če je bil tedaj molitvenik manjšega obsega in vseboval zgolj red sv. maše, je zadnja izdaja veliko bolj bogata in obsežna.

V prvem delu molitvenika so zbrane glavne molitve. Sledijo nato verske resnice in pravila življenja, sv. maša ter litanije. Drugi del je posvečen cerkvenim pesmim – mašnim, darovanjskim, evharističnim, adventnim, božičnim, postnim, velikonočnim, Marijinim, šmarničnim, mladinskim. Zadnji del publikacije sklene križev pot.

Molitvenik Naša daritev je izdala Duhovska zveza iz Trsta in uredil ga je predsednik zveze g. Dušan Jakomin. Pri pripravi nove izdaje pa so sodelovali vsi slovenski duhovniki iz tržaške škofije, ki so rokopis vzeli v roke, da bi izrazili svoje mnenje in ponudili v pretres morebitne pripombe.

Slovesnost na Komenščini

Kulturno športno društvo Rojanski Krpan je tudi letos priredilo spominsko svečanost, na kateri so se domačini poklonili padlim na Komenščini pod Trstenikom. Minulo nedeljo je pičila skupina ljudi v hladnem in vetrovnem spomladanskem jutru prisluhnila besedam slavnostnega govornika, zgodovinarja Boruta

Klabjana. Recitatorica Meta Starc pa je prebrala nekaj odlomkov iz knjige spominov padlega domačina Vekoslava Špangerja Bazoviški spomenik.

Pomembni napotki

Komisija DZ RS pričakuje poenotenje koroških Slovencev

Komisija DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu pričakuje, da se bodo Slovenci na avstrijskem Koroškem poenotili in skupaj nastopili nasproti deželni in zvezni oblasti v Avstriji, je na današnji okrogli mizi z naslovom Vloga koroških Slovencev v slovensko-avstrijskih odnosih, ki je potekala v Ljubljani, povedal predsednik komisije Janez Kramberger. Predsednik DZ France Cukjati je manjšino primerjal z otrokom, ki je najboljša povezovalna sila med staršema oziroma obema državama. Kot je v svojem nagovoru udeležencev okrogle mize še povedal Kramberger, je stališče komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, da je manjšina "most in

priložnost za uspešno sodelovanje med večinskimi narodi". Ob tem je opozoril, da so odnosi med Slovenijo in Avstrijo dobri na vseh področjih, razen na področju manjšin, komisija pa si bo tudi v bodoče prizadevala Avstrijo opozarjati na odprta vprašanja. Po drugi strani pa pričakujejo enotnost na strani manjšine.

Tudi Cukjati je poudaril pomen koroških Slovencev pri graditvi odnosov med državama in njihovo vlogo primerjal z otrokom: "Odnos Avstrije in Slovenije je odnos otroka, ki želi, da se oče in mati razumeta. Otrok je najboljša povezovalna sila med očetom in materjo." Po njegovih besedah slovenska mati ni zadovoljna, če ima Avstrija slab odnos do

manjšine. "Radi bi, da bi vlada, ne samo na Dunaju, temveč tudi na avstrijskem Koroškem, razumela, da mora skrbeti ne samo za prebivalce nemškega rodu, temveč tudi izpolnjevati želje in pričakovanja Slovencev, ki so ravno tako državljani Avstrije". Zbrane sta uvodoma nagovorila tudi predsednik državnega sveta Janez Sušnik, ki je dejal, da vedno obstaja možnost za to, da bi Slovenija za zamejce naredila še več, in vodja vladnega urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Zorko Pelikan. Tudi slednji je spregovoril o manjšini kot o pomembnem elementu v odnosu med državama. Govorci na sami okrogli mizi so bili predstavniki slovenskih kulturnih zvez na avstrijskem Koroškem, Kluba koroških Slovencev in Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva (DSAP), urada vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu ter avstrijski

veleposlanik v Sloveniji Valentin Inzko. Slednji je izpostavil, da so odnosi med državama ravno zaradi manjšine zelo intenzivni. Po njegovih besedah so zamejci v odnosih med Avstrijo in Slovenijo ključni, kakor so bili že v odnosih med Avstrijo in nekdanjo Jugoslavijo. Inzko je ob tem omenil še pomen manjšine na gospodarskem področju in izpostavil, da je povezovalna funkcija manjšine vse bolj v ospredju. Predstavniki Slovenske prosvetne zveze v Celovcu Janko Male pa je opozoril, da so lahko koroški Slovenci tudi moteč dejavnik, ter kritiziral poročanje slovenskih medijev, ki koroške Slovence predstavljajo kot "problem, ki nima drugega problema kot dvojezične table". Poleg tega po njegovem mnenju koroški Slovenci ne bi smeli biti getizirani v enem vladnem uradu, poudaril pa je še, da slovenske kulture ne gre podvreči tržni logiki.

Alojz Rebula je vsakič novo doživetje Ob Petru in Pavlu v pokončno rast

Klanec - V petek, 21. aprila, je Klub krščanskih izobražencev Hrpelje v klanškem Domu duhovnosti organiziral srečanje s tržaškim pisateljem Alojzom Rebulom - klasičnim filologom, prevajalcem, esejistom, dramatikom, romanopiscem, članom SAZU in prejemnikom pomembnih književnih nagrad (zadnje za roman Nokturno za Primorsko). Rebula je prvič obiskal Klanec in tako kot vse obiskovalce je tudi njega očarala znamenita starodavna košata lipa pred cerkvijo sv. Petra in Pavla. Rebulov bogati književni opus je poglobljeno in iskriivo predstavila književnica Zora Tavčar, njegova žena, ki ga tudi sicer

vativnostjo, ki jo pooseblja apostol Peter, in odprtostjo navzven, novemu, kar simbolizira apostol Pavel.

Glede slovenstva je poudaril, da Slovenci šele moramo dozoreti v mirno, trdno, nepodkupljivo narodno zavest, notranjo suverenost, ki jo je v naši književnosti premoget le France Prešeren s pokončno držo do tuje "prevzetije". Ob tem pa je poudaril tudi dejstvo, da je multikulturalnost pojem, ki ga ne gre povečevati, saj smo bili Slovenci od nekdaj odprti tujim kulturam, pomembno pa je, da tuje kulture ne prevzemamo slepo, temveč jo zmoremo vcepiti v slovensko deblo. Kot najmanj nacionalno čuteče je označil libe-

Foto J. Barbo

spremlja na vseh njegovih nastopih in zvesto bdi nad njegovo ustvarjalnostjo. Moderator večera Božo Benedekčič ni imel veliko dela, saj so pobudo moderiranja kmalu prevzeli zavzeti poslušalci, ki so izrabili enkratno priložnost, da imajo v svoji sredi znamenitega književnika. Vprašanja so bila mnoga in raznovrstna, od problema glede slovenstva danes, sprave, do Kocbeka, Nietzscheja, Žižka ... pa do vloge intelektualcev v družbi. Pisatelj Alojz Rebula je zbrano odgovarjal s svojo že pregovorno modrostjo in požel veliko aplavzov. Dotaknil se je mnogo pomembnih eksistencialnih in aktualnih tem. Poudaril je, kako se skozi vse življenje bori, da bi v polnosti živel krščanstvo, in ostaja v stalni napetosti, značilni za vsakega kristjana: med tradicijo, konser-

ralce, ki se z relativizmom oddaljujejo od nacionalnega, medtem ko za kristjane slovenstvo ni le golo naključje. Slovensko inteligenco je označil kot klavno podobo idejne mobilnosti, sicer pa da tudi Evropa in svet nasploh drsita z izgubo duhovnih vrednot v nekakšen zaton. Rebula se je spomnil tudi dveh velikih duhovnikov iz klanške župnije, Kocjančiča in Sokliča, in rad je spregovoril o srečanju z njima.

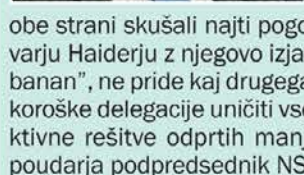
Nad večerom v Klanecu je izrazil prijetno presenečenje, češ da tako odprtega in zavzetega dialoga že dolgo ni doživel. Prav tako navdušeni pa so po intenzivnem večernem pogovoru odhajali izpred klanške lipe tudi številni obiskovalci, ki jih je srečanje s pokončnostjo Alojza Rebulove gotovo zelo obogatilo.

Ines Pešorda

Narodni svet koroških Slovencev

Vouk: "Neodgovorna Haiderjeva reakcija"

Reakcija koroškega deželnega glavarja Haiderja, po kateri naj bi bila Republika Slovenija "republika banan", je več ko neodgovorna, tako podpredsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Rudi Vouk. "Ravno pred nedavnim se je lahko na povabilo Slovenije delegacija koroškega zbora na kraju samem prepričala o zgledni manjšinski ureditvi za madžarsko narodno skupnost. Glede na to, da so zaradi neresenega manjšinskega vprašanja na Koroškem odnosi med Koroško in Slovenijo moteni, sta

obe strani skušali najti pogovorno bazo - toda deželnemu glavarju Haiderju z njegovo izjavo, Slovenija naj bi bila "republika banan", ne pride kaj drugega na misel, kakor en dan po obisku koroške delegacije uničiti vse poizkuse, da bi prišlo do konstruktivne rešitve odprtih manjšinskih vprašanj na Koroškem," poudarja podpredsednik NSKS Vouk.

Naraščanje zanimanja za vlaganje v bovški turizem

Konec zdrah?

Načrtovani bovški turistični kompleks Žaršče je doslej dobil podporo odborov občinske uprave, KS Bovec in drugih naslovov lokalne uprave ter nazadnje še pri javni predstavitvi. Vseskozi ga podpirajo tudi občinski svetniki, zato je pričakovati skorajšnjo potrditev tudi s te strani, je nazadnje povedal bovški župan Danijel Krivec.

Potem ko je francoska družba Transmontagne, kot edini ponudnik, zmagala na javno razpisnem občinskem natečaju ureditve turističnega kompleksa Žaršče na robu Bovca, ga je 21. aprila, javno predstavila tudi v polno zasedeni mali dvorani bovškega kulturnega doma in dobila aplavz prisotnih, ob konstruktivnih pripombah posameznikov.

Kot je povedal Alan Franc Furlani, predstavnik Transmontagne group iz Francije, vstopajo v Slovenijo z izvirnim pilotskim projektom, saj v njem gradijo, ob spalnih kapacitetah zainteresiranih investitorjev v apartmaje, tudi, v tem kraju manjkajočo turistično infrastrukturo. Pomembno je, da se Lastniki bodočih apartmajev, ob odkupu, obenem pogodbeno zavezujejo, da bodo te zmogljivosti tržili za minimalno dobo petnajstih let, potem pa bodo, ob posodobitvi objektov, pogodbe obnovili. Tako odpadejo vsi dosednji strahovi, da bo tudi ta kompleks postal upokojsensko vikend naselje, kot se je to ime prijelo Kaninske vasi, kjer pa ni bila zgrajena turistična zabavišnica in dru-

ga infrastruktura. Predvsem pa so bili dosednji problemi tehnične narave v zasnovi žičnic, ki vrh vsega niso bile dokončane, s programi vred. Na vprašanje, kdaj bo projekt dokončan, je Furlani povedal, da bodo letos dokončali projekte in bo prve goste sprejel za zimsko

adrenalinški park, zabavišni del, servisne in trgovske storitve, varstvo otrok. Ocena investicije je 20 mio evrov, na Kaninu pa okoli 12 evrov. To naj bi v zimski sezoni zagotovilo obisk 100 tisoč smučarjev. Torej se bo z zimsko sezono 2007/08 začel na Bovškem sodobni pristop k turiz-

vija ni znala ali pa ni imela volje, v celoti zgraditi uspešen turizem na tem visokogorskem smučišču.

Ob tem je bilo s strani dveh občanov slišati, da so nekdanji vplivni ljudje na občini pred leti "odgnali" potencialnega investitorja SKB banko, sicer bi bili sedaj že sredi načrtovanega razvoja. Siniša Germovšek, nekdanji bovški župan, pa ju je zavrnil: "Hvala Bogu, ker je bilo tako, saj so nesojeni investitorji odklonili vsakršno vlaganje v manjkajočo turistično infrastrukturo in zahtevali celo komunalno ureditev itd. Naselje bi zgradili za trg in bi se tako ustvarili vsi pogoji za ponovitev zloglasne 'Kaninske vasi'!" Na vprašanje najmočnejšega domačega gostilničarja in sobodajalca Martina Berginca, zakaj ni v kompleksu predvidene restavracije in podobne ponudbe, je Furlani pojasnil, da so del celotne ponudbe Bovca. Tudi načrtovano infrastrukturo bodo ponudili v upravljanje drugim interesentom, čim jo vpeljejo na kakovostni in profitni nivo. Po teh zagotovilih je predstavnik gostinstva takšen pristop pohvalil. Ob koncu je bovški župan, zadovoljen, da ljudje v tem vidijo svojo edinstveno priložnost, v katero je skupaj s slovensko vlado in investitorjem vložil veliko truda in znanja, povedal, da ima občinski svet vseskozi pozitivno mnenje o takšnem razvoju, zato pričakuje soglasje na prvi seji. Na njegovo vprašanje, ali so prisotni za projekt ali proti, ni bilo nobenega posega več.

MM

sezono 2007/08. Istočasno bo potekalo projektiranje tudi širjenje smučarske infrastrukture in umetnega zasneževanja na Kaninu ter povezava s smučišči na italijanski strani te gore. Temeljito bodo posodobili tudi restavracijo Prestreljenik na Kaninu. Vsebinsko gre v Bovcu za standardiziran tip apartmajev, wellness kompleks, športne objekte, otroško igrišče, sankski prog in

mu in še k marsičemu, kar je z njim povezano. Od domačinov pa je odvisno, koliko so se pripravljeni in sposobni v to vključiti, saj je ta priložnost sicer odprta tudi za tiste, ki bodo domačini šele postali, pa čeprav le poslovno. Sicer pa smo vsi Slovenci »domačini«, se je nekdo pošalil ob začetku izgradnje ATC Kanin. V slabšalnem smislu se je to pokazalo za resnično, saj cela Jugosla-

Šola Cankar iz Gorice

Na obisku pri SKS Planika

Dijaki četrtega in petega letnika Državnega poklicnega zavoda za turizem in trgovino s slovenskim učnim jezikom Ivan Cankar iz Gorice so obiskali Kanalsko dolino in se tako seznanili z njenim povsem zanimivim in raznolikim življenjem. Enodnevna šolska ekskurzija je spadala v šolski program, ki predvideva skupaj 600 ur tečaja mikrospecializacije, ki ga strokovno izvaja Deželni zavod za poklicno izobraževanje iz Trsta. V sklopu tega tečaja je bila načrtovana tudi pravkar izvedena ekskurzija, v okviru katere so dijaki spoznali del teritorija naše dežele, turistične kraje na tem območju, vrste turizma in turistično ponudbo, naravne

turistične privlačnosti, strukture vezane na ponudbo, zmogljivosti in sprejem gostov in možnosti turizma. Posebej pa je bilo koristno in smotno, da so se v okviru ekskurzije seznanili tudi z delom Slovenskega kulturnega središča Planika pri prizadevanju za ohranjanje slovenskega jezika in kulture v Kanalski dolini. Ogledali so se tudi Beneško palačo v Naborjetu, žičnico, ki pelje na Višarje, ter hotel na Trbižu. Skupino iz Gorice je spremljala prof. Flavija Bezeljak, po Kanalski dolini pa sta skupino vodila predsednik SKS Planika in Peter Gerdol, odgovoren za marketing pri družbi Promotur.

RB

Dr. Janez Drnovšek pripravlja občni zbor Gibanja za pravičnost in razvoj

Manifest slovenskih liberalnih demokratov alternativa sedanji vladi

V Sloveniji politične stranke, tudi prek delovanja v koalicijski vladi, namenijo svojo skrb predvsem lokalnim volitvam, ki bodo jeseni. Na njih bodo prvič ugotovili oz. preverili razmerje moči med strankami, ki sedaj upravljajo državo, in opozicijo, ki jo predstavljajo in vodi predvsem Liberalna demokracija Slovenije. V bistvu bodo omenjene volitve pomenile soočenje dveh ideoloških in političnih izhodišč (konceptov), katerih nosilca in utemeljitelja sta Janez Janša, predsednik slovenske demokratske stranke in vlade, ter Jelko Kacin, eden od voditeljev vojne za osamosvojitve Slovenije in zdajšnji predsednik LDS (Liberalne Demokracije Slovenije). Na političnem prostoru med obema poloma se uspešno uveljavlja Borut Pahor, predsednik stranke Socialdemokratov, ki ima velike ambicije, tudi to, da bi postal novi državni poglavar Slovenije. Premier Janez Janša je dosegel velik politični in tudi osebni uspeh z ustanovitvijo koalicije, ki bo usmerjala izvajanje tako imenovanega partnerstva za razvoj. To je projekt preobrazbe (reform), ki jih bo izvajala Slovenija, da bi ohranili oz. še povečali blaginjo prebivalstva ter povečali gospodarsko rast, s čimer bi Slovenijo čim prej približali najbolj razvitim članicam Evropske zveze. Sporazum o sodelovanju pri izvajanju partnerstva za razvoj so podpisale vse politične stranke, zastopane v parlamentu, pa tudi poslanci italijan-

ske in madžarske narodne skupnosti. Predlog Janeza Janše je zavrnila samo LDS, ki je s tem, po mnenju poznavalcev, še zmanjšala svojo vlogo v politiki in družbi.

LDS se je odzvala z objavo Manifesta slovenskih liberalnih demokratov, dokumenta, ki je dejansko prihodnji politični program stranke ali morda celo politične leve v Sloveniji. Zatrjujejo, da gre za svojevrstno ustavo humanih odnosov v družbi, za kakršne se, tako so zapisali, zavzema LDS. Zagotovo pa so sporne, nestvarne in tudi neresnične trditve, zapisane v Manifestu, denimo, "da se sedanja oblast v Sloveniji uvršča med skrajno konservativne ideologije, ki se v nekaterih elementih spogledujejo z desnimi totalitarizmi, na primer s frankizmom. Do tega sedanji oblasti manjkata samo še verbalni delikt in politično zapornišvo, čeprav s svojimi stopnjevalnimi zahtevami, da morajo državni uslužbenci držati jezik za zobmi, ali pa se glasno strinjati s svojim delodajalcem, do tega ni več prav daleč." Avtor dokumenta, dr. Dušan Keber, nekdanji minister za zdravje, zatrjuje, "da je Manifest slovenskih liberalnih demokratov namenjen vsem slovenskim državljanom in državljanke." Sicer pa v politiki, državi in družbi potekajo mnogi dogodki in procesi, ki naj predvsem razširijo in utrdijo demokracijo ter povečajo naš delež in ugled v mednarodnih

organizacijah in povezavah.

Dr. Janez Drnovšek, ki je v začetku marca kot Društvo registriral Gibanje za pravičnost in razvoj (tega je tudi ustanovil) načrtuje občni zbor članov. Bil naj bi 21. maja v

gradu Turjak. Dr. Drnovšek je sicer že večkrat zanikal, da bi bilo omenjeno civilno-družbeno gibanje politična stranka, obenem pa dopušča možnost nastopa na letošnjih lokalnih volitvah. Gibanje za pravičnost in razvoj bo na volitvah najbrž dejavno, saj ustanovitelj zatrjuje, "da to društvo želi vplivati na izboljšanje razmer v Sloveniji in po svetu." V parlamentu sta podpredsednika Marko Pavliha (iz LDS) in Sašo Peče (iz Slovenske nacionalne stranke) izrekla žaljivke in obtožbe zoper predsednika dr. Franceta Cukjatiča, ki so povzročile odmeve in polemike. Pavliha je v televizijski oddaji obtožil predsednika Državnega zbora, "da pomaga

predsedniku vlade izničiti parlament kot tudi sodno vejo oblasti, da spreminja demokratično državo v totalitarizem." Stranke parlamentarne in vladne koalicije so omenjenima podpredsednikoma

izrekle javni opomin, niso pa zahtevale njune odstavitve.

Študentska organizacija Slovenije je 19. t.m. pripravila protestni shod, imenovan Črna sredi, s katerim so vlado opozorili na slabši položaj slovenskih študentov, kar naj bi bila posledica izvajanja gospodarskih in socialnih reform.

Zdaj med študentsko organizacijo in vlado pripravljajo sporazum, ki naj bi bil podpisan do konca meseca aprila.

Nova direktorja javnega radia in televizije

Generalni direktor RTV Slovenije Anton Guzej je za novega direktorja nacionalnega radia imenoval Vinka Vasleto, direktorja televizije pa Jožeta Možina. Programski svet zavoda je odločitev skoraj soglasno podprl. Nova direktorja sta znana časnikiarja z dolgoletnimi izkušnjami, napovedala pa sta nekatere spremembe oz. novosti v obeh medijih, zlasti kar zadeva informativne programe javnega radia in televizije v Sloveniji.

Marijan Drobež

Novi načrt razvoja slovenskega turizma

Za bolj uresničljive cilje kot doslej

Čas sedanje strategije razvoja slovenskega turizma se izteka, zato je Ministrstvo za gospodarstvo naročilo nov razvojni dokument, ki ga je pripravila strokovna skupina visoke šole za turizem v Portorožu, pod vodstvom dr. Maje Uran. Turistični izvedenci želijo, da bi bila nova strategija razvoja slovenskega turiz-

ma za obdobje od 2007 do 2011 uresničljiva.

Prepoznavnost Slovenije na tujih turističnih trgih se je v zadnjih letih povečala, toda učinki turizma še zmeraj ostajajo pod pričakovanji. Država je sicer spremenila odnos do turizma; svoje turistične zmogljivosti in storitve bo gradila predvsem na kakovosti.

Stanje v slovenskem turizmu je trenutno takšno, da se pojavljajo konkurenčni cilji z nižjimi cenami, npr. v Bolgariji, Romuniji in Turčiji. Število nemških in avstrijskih turistov se zmanjšuje. Narašča število italijanskih, britanskih, madžarskih, francoskih in španskih turistov ter gostov, ki prihajajo v Slovenijo z letali. Cilji so zagotovo ambiciozni naravnani, ponudba in kakovost se izboljšujeta, vendar je pot še dolga, saj primanjkuje sredstev za nove naložbe, pa tudi strokovnih kadrov za gostinstvo in turizem je premalo. Nova turistična strategija predvi-

deva povečanje števila turistov do leta 2011 za šest odstotkov, vsako leto naj bi jih prispelo 3,3 milijona. Število nočitev bi se povečalo za štiri odstotke, na 9,7 milijona letno. Priliv tujih deviz pa naj bi se po predvidevanjih povečal za osem odstotkov in bi dosegel okoli dve milijardi evrov letno. Slovenija bo odslej, tako zatrjujejo, bolj skrbela za promocijo v tujini. Konec meseca aprila bodo reklamni spot o Sloveniji začeli objavljati na televizijski mreži CNN, za kar so iz državnega proračuna namenili 200 milijonov tolarjev.

M.

Mladi gostje iz Ljubljane in Ajdovščine

Sveža odrska nastopa

Da se v mrežo skrivnostnih čarov gledališke muze rada zaprede tudi študirajoča mladina, sta potrdila v torek, 25. aprila, dramska nastopa slušateljev francoskega jezika na ljubljanski Filozofski fakulteti in dijakov srednje šole Veno Pilon iz Ajdovščine, ki so prišli v goste na novogoriško gimnazijo. Tu jim je dobrodošlico izrekel ravnatelj Bojan Bratina.

Najprej so na tesen oder v učilnici 21 stopili visokošolci, Les Theatreux de l'Université de Ljubljana, ki jih je za gledališko ustvarjanje navdušil in režijsko usmeril prof. francoščine na FF v Ljubljani dr. Vladimir Pogačnik. Matjaž Zorn, Kristina Šircelj, Martin Kastelic, Manca Stare, Ajda Kastelic, Maruša Mavsar in Matevž Selan Čare so prikazali enodejanko L'archipel sans nom (Brezimno otočje), eno – druga je Sonata – izmed kratkih del francoskega pesnika in dramatika Jeana Tardieuja (1903-2002)), ki so ju postavili na oder v letošnjem akademskem letu in jo

premierno uprizorili v gledališču Glej v Ljubljani sredi marca. Z nazorim podajanjem, jasno poudarjajoč replike, ob minimalnih scenskih elementih in rekvizitih, jim je uspelo posredovati duha uprizoritve, ki se dogaja v namišljeni deželi sredi oceana. Tu se na sprejemu sreča visoka družba, ki se obnaša povsem drugače od nas: gospodje poljubljajo da-

mam prst na nogi, gost podari gostiteljici svoje nogavice, namesto cigaret napihujejo papirnate piščalke... Skratka, čuden, sanjski svet, odmaknjen od realnosti, v marsičem spominjajoč na situacije teatra absurda. Nastopajočim, ki so se potrudili tudi mimično orisati svoje like, sta bila namenjena topel aplavz in cvetlični dar. Le-teh so bili deležni tudi srednješolci iz Ajdovščine, ki so pod mentorstvom in v režiji prof. Anne-Cécile Lamy, že štiri leta lektorice francoskega jezika na novogoriški gimnaziji, nastopili s

Tardieujevo enodejanko De quoi s'agit-il? V istem irealnem ozračju so Kaja Pečnik, Tina Humar, Gašper Mrmolja, Nina Dietz in Urška Colja odigrali prizor na sodišču. Obtoženec ni nihče drug kot sonce, ki po mili volji vstopa v stanovanja skozi okna in neopazno odhaja.

Tudi ajdovski igralci so bili zelo pazljivi na razločnost izgovorjave. Gašper Mrmolja se je izkazal še z opaznimi mimičnimi gibi pri opisu sramežljivega, ženi podrejenega gospoda Poutra. Gostiteljica, prof. francoščine Zdravka Kante, se je zahvalila nastopajočim in režiserjema ter jima izročila spominski dar.

Omenimo naj, da frankofonski teater sodeluje s Francoskim inštitutom v Ljubljani in da je komisija, ki podeljuje nagrade ljubiteljskim igralcem študentom in srednješolcem, učencem francoskega jezika, namenila eno izmed nagrad, dvotedensko bivanje v Avignonu ob gledališkem festivalu, julija letos, Matjažu Zornu za dobro prikazano lika v enodejankah J. Tardieuja. Čestitke mlademu interpretu s spodbudo, da ne bi opustil odskih desk!

Iva Koršič

Kratke

Gostovanje Zagrebškega gledališča mladih

V četrtek, 4. maja, bo ob 20.30 v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica gostovalo Zagrebško gledališče mladih (Zekaem) z uspešno lanske sezone, dramatisacijo Tolstojeva Ane Karenine, v prevodu Irene Lukšič in režiji ruskega režiserja mlajše generacije Vasilija Senina. Na lanskoletnem festivalu MESS v Sarajevu je režiser Senin za režijo te predstave prejel nagrado Jurislav Korenić za najboljšega mladega režiserja. O tej odrski uprizoritvi so se zelo pozitivno izrazili razni gledališki kritiki. Bosiljka Brajčić je npr. v časopisu Fokus z dne 29. aprila 2005 napisala: "Predstava priteguje pozornost z modernostjo in s sodobno senzibilnostjo ter že od prvih prizorov na presenetljiv način osvaja gledalca".

Vsaj sto tisoč tolarjev za maturantski ples

V Sloveniji se bo kmalu pričela sezona maturantskih plesov, ki so pomemben družabni dogodek. V Ljubljani in drugih mestih se na ulice zgrnejo maturanti srednjih šol in priredijo tradicionalne ples, polne barvitosti in razigranosti. Izračunali so, da bo dogodek vsakega maturanta stal vsaj sto tisoč tolarjev, največji del tega znaska pa bo namenjen oblačilom. Denar bodo seveda prispevali starši, ki bodo imeli večje izdatke oz. stroške od povprečja, če gre za dekleta.

Slovenski časniki v poročilih o pripravah na konec šolskega leta in na maturantske ples ne obravnavajo težav revnih staršev, ki težko privarčujejo denar za maturantski ples svojih otrok.

Serijske novih znamk, ki jih izdaja Pošta Slovenije

Pošta Slovenije s sedežem v Mariboru je izdala več novih poštne znamk z redkimi oz. izbranimi motivi iz raznih območij v državi. V seriji, namenjeni turizmu, so izdali znamko o Slapu Peričnik, ki prosto pada prek 52 metrov visoke previsne stene in spada med zaščitene naravne znamenitosti Triglavskega narodnega parka. Sledijo znamke iz serije Liki iz otroških slikanic in iz serije Fosili. V tej slednji znamka prikazuje srednjemiocenskega polža. Ta je razmeroma redek fosilni ostanek, ki se pojavlja na ozkem prostoru Evrope. V Sloveniji so njegova nahajališča na poljih in v vinogradih v okolici Šentjerneja na Dolenjskem.

V seriji znamk o živalstvu je tokrat prikazan tudi kraški zmrljkar. Gre za metulja iz družine pedicev. Zanje je značilno premikanje gosenic na način pednanja. Premikajo se tako, da se podlage oprimejo z zadnjimi nogami, potem telo iztegnejo daleč naprej, korak pa zaključijo s tem, da zadnji del telesa približajo sprednjemu. Odrasli metulji so aktivni v zgodnji pomladi, ko pogosto še zmrzuje. Kraški zmrljkar sodi med tipične značilnosti Krasa, po katerem Slovenija upravičeno slovi po vsem svetu. Ta vrsta je sicer znana tudi v Italiji, na Hrvaškem in v Romuniji. Je pa povsod redka in ogrožena. Pri nas je omenjeni metulj, ki je zdaj upodobljen na priložnostni poštne znamki, razširjen predvsem na Krasu.

Ob uvedbi evra možne nove podražitve

Slovinci brez posebnega navdušenja pričakujejo uvedbo evra, skupne evropske valute. Razmišljajo o zamenjavi domačega plačilnega sredstva, kar pri večini prebivalstva verjetno ne bo pomenilo nikakršne posebnosti. V preteklih petnajstih letih bo v Sloveniji to že četrta zamenjava denarja. Najprej je bil v obtoku jugoslovanski dinar, krajše obdobje po osamosvojitvi so veljali tolarški boni, na koncu pa še naša nacionalna valuta, imenovana tolar. Ob uvedbi evra bo potreben krajši čas za prilagajanje novi valuti, pri čemer pa ne pričakujejo večjih težav. Zgodovina slovenskega denarja je sicer dolga in pestra. Za prvi naš denar lahko štejemo dvojezične bankovce ljubljanskega mestnega sveta iz daljnega leta 1848.

V Sloveniji se ob uvedbi evra, predvidoma 1. januarja leta 2007, cene naj ne bi povečale. Pač pa pričakujejo podražitve bencina in drugih goriv, morebitno uvedbo enotne davčne stopnje, ki bi poslabšala življenjske razmere v državi in obdavčitev nepremičnin ter osebnih avtomobilov.

Gostovanje gledališča iz Tuzle v SNG NG

V torek, 25. aprila, je v dobro zasedeni dvorani SNG Nova Gorica gostovalo Narodno gledališče Tuzla s komedijo z melodramskimi primesmi Nikolaja Koljade Kokoš, v režiji, priredbi in izboru glasbe Tanje Miletić Oručević. Na vizualno povednem scenskem prizorišču Vanje Popovića, preprostem stanovanju mlade igralkice, ki ji je primadona podeželskega gledališča s sanjami o velikih odrih dala vzdevek Kokoš, spoznavamo zakulisno življenje igralkice, ki ne morejo iz svoje profesionalne kože tudi, ko strastno hrepenijo po ljubezni in se je oklepajo na vse načine. Duhovito komedijo z jedkimi utrinki so leta 2004 uprizorili tudi novogoriški igralci in v marsikaterih igalskih niansah krepko prekosili svoje kolege iz Tuzle.

ZADRUŽNA BANKA DOBERDOB IN SOVODNJE Redni letni občni zbor

Banka raste, se razvija in dosega ugodne rezultate

Foto DPD

Zadruga banka Doberdob in Sovodnje naj ostane neodvisna in slovenska, referenčna za vse Slovence na Goriškem. Deluje naj strokovno, za teritorij, zlasti za našo narodno skupnost. Hkrati naj se poslužuje in naj podpira sistem zadrugnih bank, ki ji omogoča, da ohrani avtonomijo, čeprav gre za razmeroma majhno stvarnost. Te besede, ki jih je na rednem občnem zboru našega denarnega zavoda - prvič kot predsednik upravnega sveta - izrekel skoraj mimogrede, med enim poročilom in drugim, Dario Peric, so izzvenele ne le kot jasen in klen programski manifest upravnega sveta za prihodnost, ampak tudi kot trdna obveza do članov, ki si - kot je bilo razvidno na shodu 28. aprila v Kulturnem domu v Gorici - želijo biti bolj soudeleženi pri odločitvah.

Po orisu splošnega gospodarskega položaja v letu 2005 v svetovnoekonomskem kontekstu, v naši deželi in pokrajini je Peric ugotovil, da je evolucija najvažnejših premoženjskih postavk v italijanskih zadrugnih bankah v letu 2005 potrdila pozitivne težnje. Trajno posodobljanje, čedalje večja konkurenčnost in zapletenost silijo banke k stalnemu izboljševanju sodobnih sistemov za nadziranje poslovanja. V splošnem razvojnem kontekstu je zadobila osrednjo vlogo beseda "kontrola". In vendar, je poudaril predsednik, banka danes raste, se razvija in dosega vedno ugodnejše poslovne rezultate. Število članov se je zvečalo: ob koncu leta jih je bilo 931. Peric je z zadovoljstvom povedal, da se jim je "posrečilo ohraniti nespremenjene pogoje za bančne storitve", s čimer so podčrtali pozornost do teritorija in ljudi na njem v trenutku, "ko gospodarske razmere niso rožnate". Osrednja dejavnost banke je vedno bolj usmerjena v kredit-

no dejavnost v korist članov in drugih dejavnikov krajevnosti. V preteklem letu je ZB podprla veliko pobud nepridobitniških ustanov, saj je namenila več kot 70 tisoč evrov društvom in ustanovam na šolskem, športnem, kulturnem, verskem, človekoljubnem, raziskovalnem in marsikaterem drugem področju. Podprla je tudi nekaj zanimivih sistemov za mikrokreditiranje in posledični razvoj nekaterih držav tretjega sveta. Na deželni ravni je banka sodelovala pri vpisu pomembnega deleža družbe Friulia Holding Spa. "Zelo zanimiv in perspektiven gospodarski proces" predstavlja za naš denarni zavod (skupno z Zadrugno kraško banko) vstop med delničarje Hranilnice in Posojilnice Vipava d.d.; gre za ugodno priložnost za razvoj partnerstva s pomembno ustanovo v Sloveniji, ki ima 11 okenc na teritoriju, in za spoznavanje tamkajšnjega tržišča, ki postaja vedno bolj zanimivo za tuje partnerje. Proces poteka sicer z majhnimi koraki, vseeno pa že rojeva prve rezultate. Novo operativno pobudo banke predstavlja tudi soudeležba pri Slovenskem izobraževalnem konzorciju SLOV.I.K., saj so "raziskava, šolanje in izpopolnjevanje gospodarskih kadrov bistvenega pomena za našo skupnost in za njen razvoj." V analizi premoženjskega stanja je Peric povedal, da vloge in neposredno zbrana sredstva znašajo 86.204.060 evrov ter beležijo letni porast za 6,79% oz. za 5,5 milijonov evrov. Terjatve do strank znašajo 60.510.111 evrov ter beležijo znižanje za 1.322.757 evrov. Razmerje med terjatvami do strank in depoziti znaša 70,19%. Omembe vredno je, da je bila v poslovnem letu 2005 postavka Terjatev do strank deležna t.i. kartolarizacije z odstopom hipotekarnih posojil v portfelju v skupnem

znesku 9.710.914,64 evra. Dobiček od rednega poslovanja se je povečal za 12,6% glede na leto prej ter znaša 895.7399 evrov. Čisti dobiček poslovne dobe je nižji od lanskega, in sicer za 10,95%, znaša pa 812.431 evrov. Predsednik je povedal tudi, da sta zadnje tromesečje dva funkcionarja Banke d'Italia pozorno analizirala poslovanje zavoda z vseh njegovih vidikov. V končno poročilo sta zapisala, da banka beleži organizacijski napredek. Upravitelji so tudi zadovoljni, ker je bila dosežena in tudi presežena načrtovana razširitev članstva. Vse podružnice so zabeležile porast prometa ter se okrepile na svojem področju; najboljši rezultat glede na dodeljene operativne cilje pa je dosegla goriška podružnica na Drevoredu 20. septembra. Ravnatelj banke Savo Ušaj je nato prebral bilanco za leto 2005, Martina Malalan pa poročilo nadzornega odbora. Pred odobritvijo poročila upravnega sveta, bilance in namembe dobička (po porazdelitvi znaša premoženje banke 13.758.747 evrov) je več članov sprožilo pravico. Štefan Bukovec je opozoril na nekaj sončnih in nekaj senčnih plati poslovanja, Andrej Gergolet je predlagal, da bi dan varčevanja ob koncu oktobra zamenjali s praznikom članov, Vlado Klemše pa je poudaril zlasti to, da marsikateri član želi imeti kaj več besede pri sprejemanju odločitev in organov. Predsednik deželne zveze zadrugnih bank Italo Del Negro je poudaril, da je v tem trenutku nadvse pomembno ostati povezani in organizirani, verjeti v vrednote in zmogljivosti velike družine zadrugnih bank. V upravni svet so bili nato izvoljeni Mario Gergolet, Bogdan Butkovic in Maja Humar, potrjen pa Robert Frandolič, ki je bil kooptiran decembra lani po odstopu Roberta Devette.

DD

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Nepredvidljiva življenjska odločitev dolgolasega Roberta

Včasih so življenjska pota res posebna. Sedim pred njim in ga poslušam in ne morem si kaj, da bi ne pomislila, kako mi Bog stalno že kar nekaj časa na tisoč in en način kaže, kako nepredvidljivo je življenje. Njegovi dolgi lasje so čisti in gladki, na rokah ima tri ali štiri srebrne prstane, dlani in nohti so gladki, urejeni, na sebi ima navaden črn puli, kavbojke in okrog vratu lesen križ. In potem vre. Ta plaz besed vre iz njega in vsaka beseda, vsak stavek je neka izčiščena pristnost, neko stalno iskanje poti, nekega smisla, neke sebi primerne dimenzije. "Večina oseb bi na prošnjo za intervju odgovorila, naj pač dobijo seznam vprašanj že vnaprej. Stalno se bojimo, da bi nas kaj iznenadilo, da bi ne bili pripravljeni, da bi nas kaj iztirilo. Jaz pa verjetno iščem tudi to, ker tudi takole lahko spoznam delček več samega sebe in osebo, ki je pred mano". Z očmi in ušesi sledim besedam tega dolgolasega dolgina, ki sem ga poklicala, da bi radijskim poslušalcem povedal, kako ga je življenjska pot privedla do tega, da je postal danes edini zaporniški duhovnik v Sloveniji. Če sem si že vnaprej pričakovala nekonvencionalnost videza, me preseneti predvsem tista njegova neverjetna odprtost, sposobnost popolnega razgaljenja samega sebe in stalnega iskanja lastne dimenzije znotraj Cerkve. Pijem njegove besede, vodi me od svojih otroških let, ko se mu je v četrtem razredu naenkrat sesula ideja družine, ko je kot komaj trinajstletnik začel kaditi, popivati in spolno občeavati, ko se je v tistih letih tavanja, bega in iskanja smisla življenja odpravil "za štos" v cerkev, ker "mu je bilo v tistih letih čisto enako gledati kriminalko, pornič ali pa iti v cerkev, itak se mu je vse skupaj zdelo brezvezno". In itak je takrat, pred kakimi dvajsetimi leti bilo prevratniško tudi to, da sploh greš v cerkev.

Mesece se je, tudi vsakodnevno, skrival v zadnjem delu cerkve, buljil v duhovnika "ki je pred oltarjem nekaj telovadil", pa v zdolgočasne obraze v klopih, v pogledih tistih, ki so gledali na uro, kdaj bodo končno spet prosti", in se mu je vse skupaj zdelo itak nesmiselno. Dokler se ga ni tista fraza "bratje in sestre" nekega dne zares dotaknila. In potem se je ta njegova čisto posebna življenjska pot vila dalje, teologija in vpis v semenišče "prepričan, da le zato, ker hočem kaj o tem Bogu razumeti, nikakor pa ne za to, da bi kdaj postal duhovnik. Prepričan sem bil, da so tiste osebe pač „poklicane“, nekaj jim pade z neba in potem je kaka luč, te kaj stresa ali kaj podobnega. Pri sebi vsega tega nisem videl,

zato jaz pač nisem bil "poklican" in tudi ne bom". Poti pa so včasih tako izredno nepredvidljive, da nas vedno znova presenetijo. Le nekaj let kasneje se je takrat že kot mlad duhovnik šel pogajat na škofijo, naj mu pustijo, da se v celoti posveča izključno zapornikom. Svojo pot, odgovor na večino svojih življenjskih vprašanj je dobil ravno tam, "kamor lahko čisto

vsak zaide. Jaz, ti, kdorkoli se lahko v določenem trenutku svojega življenja znajdemo v zaporu. Diham samostojnost, ki veje iz njega, željo po tem, da bi bil le človek, ki si želi biti "sredstvo za odkrivanje Boga v sebi", odklanjanje kakršnekoli forme zaradi forme, besede zaradi nuje, da izrečemo v tistem trenutku tisto besedo: "Danes vi nekam drug drugega sprašujemo: 'Kako si?' 'Dobro, dobro', vedno nekam dobro smo, v resnici pa se počutimo, kot da bi nas pobralo". Strese me s to svojo ljubeznijo do Boga in predvsem z vso to svojo odločnostjo, da naredi vse, da svoje življenje naravna tako, da sledi temu, kar mu srce velewa, nobenega kompromisa, nobene lahke poti, samostojnost in iskanje sebi lastne dimenzije tudi znotraj nekega "sistema", ki ga predstavlja Cerkev in predvsem pa nobene forme.

Sodobna družba se poslužuje interneta Italijanskim potrošnikom ugaja nakupovanje na daljavo

V zadnjih mesecih se vedno več italijanskih potrošnikov odloča za nakupovanje na daljavo. To pomeni, da za svoje nakupe ne obiskujejo več trgovin, pač pa od doma enostavno naročijo potrebno, naročeno pa jim prodajalec dostavi na dom. Pri nakupovanju se potrošnik poslužuje svetovne spletne mreže, zelo priljubljene pa so, kljub nekaterim negativnim izkušnjam, tudi televizijske prodaje.

Kupovanje na daljavo pridobiva v zadnjih letih vedno več privržencev. Italijanski potrošniki so namreč opazili, da lahko na tak način prihranijo precej časa, poleg tega je tako nakupovanje zelo udobno, saj se potrošniku ni treba premikati, iskati parkirišče. Nezanemarljiva prednost pa je tudi dejstvo, da ostajajo v tem primeru cene fiksne in se v času od naročila do dobave ne spremenijo.

Zelo privlačno pa je tudi dejstvo, da se predvsem na svetovni spletni mreži dobi marsikatera dobrina po precej nižji ceni kot v trgovini. Zelo zahtevni potrošniki pa lahko na svetovni spletni mreži dobijo tudi take izdelke, ki jih v običajnih trgovinah navadno ne dobimo. V zadnjih letih pa se je močno povečala zaščita potrošnikov, ki se odločajo za tak nakup, v primeru, da bi se premislili ali da

nakup ne odgovarja pričakovanjem. Zelo pomembna je pravica do odstopa od pogodbe, ki predvideva, da lahko nezadovoljni kupec vrne kupljeno blago in pri tem plača samo poštno stroške.

Kljub vedno večji osveščenosti kupcev pa je še vedno zelo veliko potrošnikov, ki so nad to izkušnjo razočarani, saj so zapad-

mora potrošnik oceniti, ali se to sploh splača, saj so večkrat poštni stroški višji od zneska, ki naj bi ga potrošnik dobil nazaj. Večkrat se je že zgodilo, da podjetje, ki je prodalo neko dobrino, sploh ni obstajalo, potrošnik je blago naročil in plačal prodajalcu, ki ga v bistvu ni ali ki je dal potrošniku lažen naslov. V tem primeru ne moremo odstopiti od pogodbe,

li v prevaro in izgubili denar. Razlogi za razočaranje so številni. Največ potrošnikov se pritožuje zaradi kakovosti kupljenih proizvodov. Med televizijsko prodajo ali na svetovnem spletu so navadno stvari opisane s številnimi presežniki, v resnici pa se lahko zgodi, da dobi potrošnik na dom neko stvar dvomljive kakovosti. V tem primeru lahko potrošnik odstopi od pogodbe in v roku desetih dni vrne kupljeno blago. Pri tem pa

saj nimamo komu poslati kupljene stvari. Podjetja, ki prodajajo na daljavo, niso vsa enaka, zato je prav, da pred nakupom preverimo zanesljivost podjetja. V Italiji obstaja združenje Anved (Associazione nazionale di vendite a distanza), ki združuje 83% vseh italijanskih podjetij, ki se bavijo s prodajo na daljavo. Pri tem združenju bodo potrošniku radi dali na razpolago informacije o zanesljivosti podjetja, s katerimi razpolagajo. Združenje ima namreč nalogo da stalno nadzoruje podjetja, ki se bavijo s prodajo na daljavo, in zahteva od svojih članic, da stalno spoštujejo določene minimalne kakovostne standarde.

Mara Petaros

NOVI
GLASGLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Poljak
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Viale della Navigazione Interna, 40 - 35129 Padova PD, tel. 049 8073263 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

To številko smo poslali v tisk v torek, 2. maja, ob 14. uri.

IZ MOJE KUHINJE

Kratki koščki
blaženosti

Ta zgodba se je spekla v neki meni neznani pečici, v časih, ki jih je z nežno in redko občutljivostjo opisal pisec pred nekaj meseci izšle knjige s skrivnostnim naslovom "Kam potujejo večeri" Saša Martelanc. Njegove črtice, iz katerih žuborijo spomini na neke lepe čase in predvsem na neke lepe ljudi, so mi podarile nežnost in milino, ki ju le redko doživljamo. Za trenutek se mi je prikradla tudi hudomušna misel o moških, takih, ki se hočejo navzven pokazati kot pravi možakarji, ki jim zlepa ne uide kaj čustvenega, da ja ne bi pokazali, kako je tudi v njih mehko srce. Kot bi bilo sramotno razkriti svojo človeškost in s tem svojo ranljivost. Vendar se mi zadnje čase vedno bolj sesuva mit o trdnem moškem, pravzaprav bolj predstava kot mit. Hvala bogu! Vedno več jih je, ki svoja čustva izpovedujejo velikokrat z edinstveno umetniško in čustveno močjo. In ni jih sram. In se ne bojijo, da bi jih imeli za solzave sentimental-

ce. Pred časom mi je prišla v roke zadnja pesniška zbirka Borisa A. Novaka. V grlu so mi obtičali njegovi verzi: "...Dopolnil bom okroglih petdeset let... Naj zdaj, ko je vse zaman, objamem temni, temeljni spomin. Kajti moj rojstni dan je pravzaprav tvoj. Ker tistega dne si bila sama s seboj. Nato pa sva bila dva... Jaz, tvoj prvorojeni sin, in ti, prva ženska mojega življenja, moja mati." Spomini na začetke in temelje našega življenja. Saša Martelanc zna izbrati neke posebne spletke besed, da spregov-

vori o ženskah svojega življenja, o babici, ki je ... "v posebnih vazah imela vložene celo sončne žarke, za vsak letni čas po enega" in je bilo najlepše k njej "prihajati okrog poldne, ko je bil dan še pod polovico ter je vse dihlo od nastajanja. V neštetihi loncih na štedilniku se je nekaj pripravljalo..." Iz neke njegove črtice pa je posebno sladko zadišalo. Ta vonj sem si znala skoraj resnično priklicati v čutni spomin in bi ga rada podarila za vse čase tudi svojemu otroku, za čase, ko bo starejši, odrasel otrok. Potem ko se v nedeljo zjutraj fantiča zarijeta na starševsko posteljo in se tam kobacata in premetavata z očkom in mamico, se prva iz tega ljubeznivega klobčiča izmota mamica, ki gre v kuhinjo pripraviti nedeljski zajtrk. "Vsi smo vedeli, da nas ob beli kavi čakajo njeni znameniti piškoti, pripravljeni že prejšnji večer, iz testa, ki je skozi strojček za mletje mesa lezlo v prisrčno nazobčani obliki. Kuhinjski nož je potem iz tiste razvlečenosti ustvarjal kratke koščke skorajšnje blaženosti, dopolnjene v pečici, z vonjavami, ki se vse do jutra niso povsem porazgubile." Vonji iz našega otroštva! Edinstveni in neponovljivi. Vsak otrok bi jih moral biti deležen, ker ostanejo za zmeraj. Materinski nagon, da nahranimo svoje mladiče, je nekaj prirojenega in moč-

no ukoreninjenega v ženski. Pa naj moderni časi in ideologije razlagajo karkoli. Če se bo moja hčerka nekoč spomnila vonja in okusa tistega mrežnega kolača, ki ji ga je pekla mama, bo to največje plačilo za moje materinstvo. Mrežni kolač tudi največkrat spečem in z njim razveselim celo družino. Preprosta in dobra sladica, ki uspe tudi neukemu kuharju. Najbolj preizkušena doza za pravo krhkega testa je 3-2-1. - 30 dkg moke - 20 dkg masla - 10 dkg sladkorja. Variant je tu veliko. Npr. 25 dkg moke, 12 dkg masla, 10 dkg sladkorja ali 21, 14, 7. - 1 jajce - vanilin sladkor - nariban limonin olupek - sol - pecilni prašek Primesi na hitro pregnetemo, zamesimo gladko testo in ga damo nekaj časa v hladilnik. Od mase odrežemo tretjino, ki jo bomo uporabili za svačke, s katerimi bomo naredili mrežo. Na pekač razegnemo testo, ga pokrijemo z marmelado ali sladkanim sadjem in okrasimo z mrežo iz tretjine testa. Pečemo pri 200 stopinjah, da postane testo svetlo rumeno. Testu lahko dodamo orehe ali lešnike, kakao ali mleto čokolado, kokosove kosmiče in še kaj. Iz te mase lahko oblikujemo najrazličnejše piškote. A ta o piškotih je že druga zgodba.

Avgušlina

Tradicionalno Jurjevanje letos v Štmavru

Lepo število novih članov
porok za bodoče delovanje

Slovenski skavti in skavtine z Goriškega so v ponedeljek, 1. maja, praznovali god svojega zavetnika sv. Jurija s skupno slavnostjo v Štmavru. Ob tem je bil tradicionalno na sporedu tudi obred sprejemanja novih članov v vrste Slovenske zamejske skavtske organizacije. Mladiči in veji volčičev in volkuljic ter novinci v veji izvidnikov in vodnic so s slovesno obljubo pred vsemi ostalimi člani bili uradno sprejeti v veliko skavtsko družino. Lepo vreme in prijazno sonce sta pripomogla k prvovrstni scenografiji, ki je lepo zaokrožila celotno slavlje. Jurjevanje, skavtsko slavlje ob 1. maju, se je začelo s skupnim jutranjim zborom in molitvami vseh treh starostnih vej, volčičev in volkuljic,

izvidnikov in vodnic ter rotnjev in popotnic. Sledila je priprava na sv. mašo in na naj-slovesnejši del, na obljube novih članov. Novinci so tako z odgovornimi voditelji še zadnjič preizkušali pomemben obred, s katerim so postali "polnopravni člani" skavtske organizacije, medtem ko so se ostali s pisanjem prošnje, zahval in posebnih misli pripravljali na sv. mašo. Na letošnjem Jurjevanju je maševal duhovnik Boštjan Toplikar iz Nove Gorice. V svoji pridigi se je seveda spomnil na zavetnika vseh skavtov, sv. Jurija. Aktualiziral je legendarni boj med svetnikom in zmajem. Poudaril je, da mora v takem boju proti zmaju, ki predstavlja zlo in hudo, zmagati vsak človek. Obred sv. maše so popestrile kitare in skavtske

pesmi, ki so zadonele v jasni- no štmavrskega sončnega jutra. Po sami maši je g. Toplikar še blagoslovil ru- te, nakar je bil na sporedu obred obljub. V uvodnem govoru je pokrajinska načelnica Martina Černic - Pogumna mravlja poudarila, da so obljube za vsakega skavta zelo pomemben trenutek. Vloga skavtske organizacije je namreč vzgajati vsakega novega člana, ki obljubi, in mu ponuditi vrednote, ki so ji lastne. Skavt je namreč človek, ki se zna odločati in sprejemati svoje odgovornosti. Letos je obljubilo lepo število novincev. V najmlajši veji VV, ki zaobjema otroke od osmega do enajstega leta starosti, je obljubilo 15 mladičev. Osem jih spada v krdelo Sambhur iz Gorice, ki teritorialno sega od Brd do Gorice in v sovodenjsko občino. Ostali pa so v krdelu Seconee iz Doberdoba, ki zajema ves goriški Kras in

Laško. "Starejša" četa IV je pridobila 13 novih članov: 7 jih je iz prve čete (območje Gorice, Brd in okolice), 6 pa iz druge (Doberdob in okolica). S tem se je sklenil prvi, slovesni del Jurjevanja. Sledil je še bolj neformalni del z družabnimi igrami za vse skavte, starše in prijatelje. Oblikovale so se štiri ekipe, Gorica - mesto in Gorica - okolica ter Doberdob in Doberdob - okolica. Moštva so se pomerila v dveh panogah: v roverku in zastavici. Končna lestvica je pokazala na veliko ravnotežje, saj so vse ekipe z enakim številom točk osvojile prvo mesto in slatno čokolado za nagrado. Po napornih igrah je vsem udeležencem začelo kruliti v želodcu. Odlično skavtsko kosilo je bilo zato kot naročeno. Zadnje dejanje lepega dne, s katerim so goriški skavti in skavtine počastili spomin svojega zavetnika in sprejeli medse nove člane, je bilo skupni zbor in sklepna Pesem slovesa.

Navihani tiger

hipertekst07.doc

Nogomet kot
virtualna igra

Do svetovnega prvenstva v Nemčiji manjka še dober mesec dni. V športnih trgovinah se počasi pojavljajo dresi reprezentanc, ki bodo nastopale na največjem nogometnem spektaklu letošnjega leta. Ljubitelji nogometa bomo ponovno priče "galaktičnim dvobojem" med zvezdniki, kot so Ronaldinho, Beckham in Messi, boleg njih pa se bodo pojavljali tudi zvezdniki nogometno eksotičnih dežel, kot je Trinidad in Tobago (ki je, kot bi pel Tomaž Domicelj, mali karibski otok, o katerem malo vemo, nekateri pa morda le to, da se imenuje.... Trinidad in Tobago), Slonokoščena obala, Savdska Arabija in Iran, ki pa je ne le na

ekipe, a vseeno obožujete nogomet, pa pogledajte avstrijsko spletno stran <http://www.kleinezeitung.at/sport/fussball/34886/index.do>. Avstrija se sicer ni kvalificirala na svetovno prvenstvo, sicer pa je v sosednji alpski deželi nogomet sicer le druga ali tretja pomembna postranska stvar - na prvo mesto bo vsak Avstrijec postavil smučanje v najrazličnejših variantah, na drugo pa.... recimo hockey! Na omenjeni spletni strani avstrijskega dnevnika (Kleine Zeitung) tudi po imenu spominja na "naš" Piccolo, boste lahko s pomočjo tipkovnice drblali nasprotnike in zabijali gole... Svar se zdi preprosta, a ni tako - kot na travnati zelenici, pač! Za zakulisne novice v zvezi s svetovnim nogometnim

nogometnem področju star znanec časopisnega poročanja. Še pred svetovnim prvenstvom pa bo na sporedu finale Lige prvakov med Barcelono in Arsenalom. Za tiste, ki bi raje videli drug finale, pa je na spletu na razpolago tudi povsem brezplačen program za simulacijo vodenja nogometne ekipe, in sicer na spletni strani <http://www.supersoccer-manager.com/>. Na razpolago boste imeli kar 350 ekip in 6000 igralcev, če pa boste uspešni v državnem prvenstvu, pa boste lahko igrali tudi v Ligi prvakov... Če vam ni do simulacije menedžmenta nogometne

prvenstvom pa skrbi blog nogometnega navdušenca, in sicer na <http://germany.worldcup-blog.org/>. Do sedaj se o nogometnem svetovnem prvenstvu veliko razglablja le na podlagi govoric in napovedi, kako pa se bodo tekme med junijem in julijem pravzaprav končale, je seveda še neznano. Vsekakor pa je za nogometne navdušence, ki imajo tudi dlančnik Palm, na razpolago celoten razpored tekem http://www.memoware.com/?screen=doc_detail&doc_id=18061&back=main. Z razliko od papirnatih sporedov pa boste vaš dlančnik težje izgubili. Ali? peter.rustia@gmail.com

Vremenska napoved ARPA-OSMER
za Furlanijo - Julijsko krajino

SPLOŠNA SLIKA:

Proti nam dotekajo v vseh plasteh zahodni tokovi.

ČETRTEK, 4. maja 2006:

Večinoma bo pretežno jasno, v spodnjem ravninskem pasu in na obali bo pihala šibka burja. V popoldanskih urah bo lahko predvsem v predalpskem svetu in v podgorju nastala kopasta oblačnost.

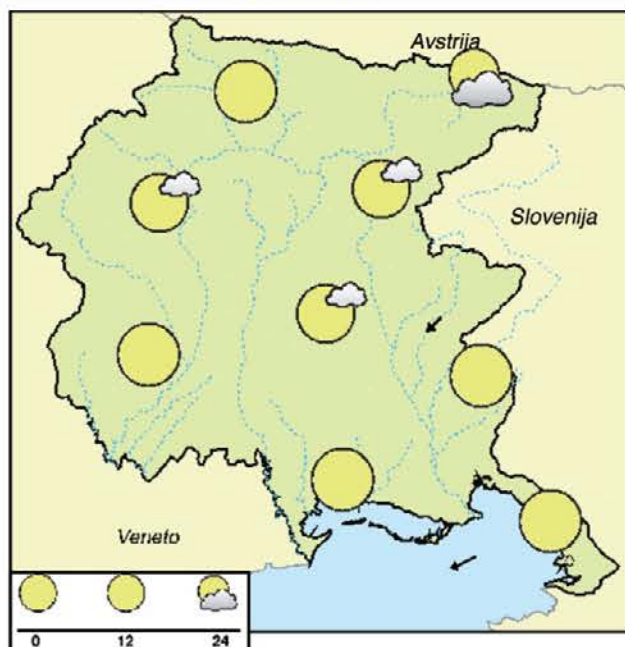
PETEK, 5. maja 2006:

V gorah bo oblačno do spremenljivo, drugod zmerno oblačno. Nekaj več oblačnosti bo lahko v zahodnih predelih dežele. Severovzhodni veter bo med dnevom oslabil.

OBETI ZA KONEC TEDNA:

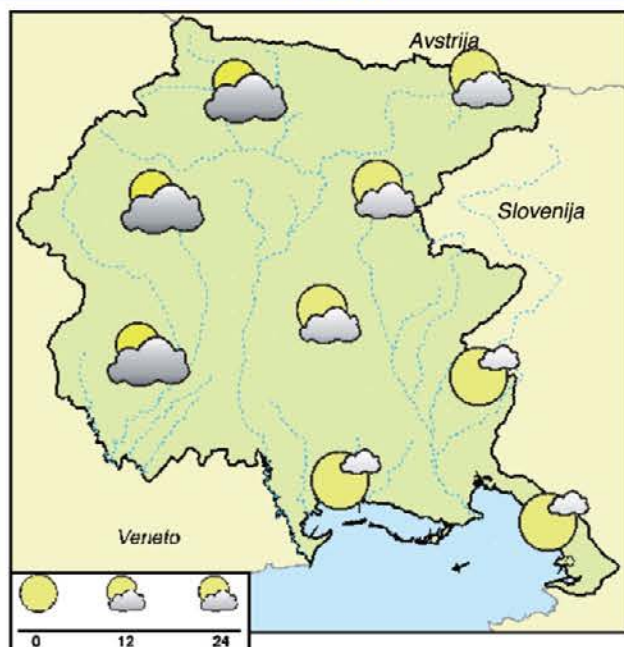
V soboto bo večinoma spremenljivo in nekoliko hladneje.

ČETRTEK

	Nižina	Obala
Najnižja temperatura (°C)	12/14	14/17
Najvišja temperatura (°C)	21/24	21/24
Srednja temperatura na 1.000 m (°C)	13	
Srednja temperatura na 2.000 m (°C)	4	

PETEK

	Nižina	Obala
Najnižja temperatura (°C)	10/13	13/16
Najvišja temperatura (°C)	20/23	20/23
Srednja temperatura na 1.000 m (°C)	12	
Srednja temperatura na 2.000 m (°C)	3	

Deželna meteorološka opazovalnica F - Jk

www.meteo.fvg.it, slovensko@osmer.fvg.it, tel. 0432 934111

Potopis

Med morjem in gorami - Peš po Korziki

Foto DP

Nadja Kralj

Korzikija je s tisoč kilometri morske obale, več kot dvajsetimi vrhovi, višjimi od dva tisoč metrov, s številnimi rekami, jezeri in kanjoni ter zanimivo zgodovino pravi turistični magnet

/ dalje

Nace Novak

[illegible]

45. občni zbor ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Letošnji 45. redni občni zbor Zveze slovenske katoliške prosvete je bil v četrtek, 20. aprila 2006, v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici. V celoti objavljamo predsedniško in tajniško poročilo ter poročila članic o delovanju v zadnjem letu.

PRESEDNIŠKO POROČILO

Slovenska ljubiteljska kultura na Goriškem ima neprecenljivo vrednost, ker ohranja in krepi našo narodno istovetnost, obenem pa, in to je najpomembnejše, združuje ljudi ter spodbuja ustvarjalnost in iskanje vedno novih, sodobnih izrazov. Zveza slovenske katoliške prosvete je v tem smislu naredila ogromno, saj združuje nekaj sto zavzetih članov (med temi res veliko mladih), ki darujejo svoj prosti čas in energije za rast skupnosti. Zveza sama odigra pomembno vlogo kulturne promocije naše skupnosti v celotnem goriškem prostoru. Pri tem gre v prvi vrsti zasluga našim članicam, ki so ustvarjalno vezani na teritorij in so njegov pristi izraz. Vloga Zveze je spodbujati in usklajevati delo članic, brez katerih ni smisla za obstoj. Zveza mora delovati v njihovo korist. Prava in nenadomestljiva vloga Zveze in članic je v lastni kulturni produkciji kot izraz dolgotrajne tradicije in istočasnega iskanja novih in sodobnejših izvirnih in organizacijskih poti. Pri tem imata kvaliteta in srednjeročna programska usmerjenost odločilno vlogo. Številni vrhunski dosežki in priznanja nekaterih novih članic na raznih področjih dovolj zgovorno pričajo o tem. Seveda niso vsem dani isti pogoji: nekatera društva delujejo na zelo omejenem in večkrat ogroženem teritoriju, nekatera se soočajo s problemi prostora, in to prav gotovo pogojuje njihovo delo, ki je ravno tako hvalevredno in zaslužno. Društva naj vztrajajo na tej poti, ki je edina pravilna in obrodi tudi bogate sadove najprej za domačo in nato še za širšo skupnost.

Širši odbor Zveze je sestavljen iz 11 društev oziroma skupin; sama društva določijo članice, ki bodo zastopali slednje na sejah Zveze. Zadovoljna sem, ker so bile seje redno dobro obiskane in konstruktivne. S skupnimi močmi smo dosegli odlične rezultate. Kot pri vsaki organizaciji se kaj zatakne, pride do težav, kritik, vendar tudi to je del našega vsakdana. Če kaj delamo, tudi zgrešimo, saj je to človeško. Sama Zveza kot taka ne živi, rabi pomoč in sodelovanje vseh društev, saj samo tako lahko gradimo našo prihodnost. Društvom bi priporočala, naj v odboru Zveze predlagajo svoje najboljše članice, ki so seveda tudi pripravljene prevzeti odgovornost v zveznem odboru. Moje mnenje je, da smo v težavah glede kadrovanja, čeprav je v društvih veliko mladih moči. Tem pa večkrat primanjkuje vztrajnosti in širšega gledanja na našo stvarnost. Zato jih moramo bodriti, jim prislusniti in jim pomagati, da si ustvarijo poziti-

avno samopodobo. Zavedati se morajo, da jih ima družba rada in da so tudi oni del našega slovenskega naroda. Pri Zvezi smo že večkrat dokazali, da se s skupnimi močmi lahko dosežejo odlični rezultati. O tem pričajo mogočne in kvalitetne postavitve raznih operet, spevoiger, kantat. Letošnja osrednja proslava ob Dnevu slovenske kulture, ki jo prirejajo naša Zveza, Slovenska prosveta iz Trsta, KCLB, Kulturni dom Gorica, Glasbena matica, SSG, Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel in Zveza slovenskih kulturnih društev, je bila zamišljena v znamenju 100. obletnice smrti "goriškega slavčka" Simona Gregorčiča. Programsko izvedbo letošnje proslave je prevzela naša Zveza, ki je za to priložnost postavila na oder kantato za soliste, zbor in orkester Soči na Gregorčičevo besedilo, uglasbil pa jo je p. Hugolin Sattner. S to izvedbo smo plemenito počastili kulturni praznik in osvežili spomin na pesnika, ki mu vzdevek "goriški slavček" morda kratki večji in globlji važnost. Ob 100-letnici smrti se nam poezija Simona Gregorčiča oglašja s svojo preprosto vizijo, ki jo glasba nadgrajuje z močjo in sporočilnostjo. S to kantato je Zveza priredila tudi Gregorčičevo proslavo in s tem počastila na zelo uspešen način spomin pesnikove smrti.

S kom sodelujemo? Odlično sodelujemo s Krščansko kulturno zvezo iz Celovca, dobro s slovenskimi ustanovami v naši deželi. Pozitivno je sodelovanje z Zvezo kulturnih društev iz Nove Gorice, z Zvezo slovenskih kulturnih društev iz Gorice in z Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti. S slednjimi snujemo skupen projekt, ki bo zaobjel Slovence, ki živijo izven matične domovine. Tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu je odobril in sofinansiral nekatere naše projekte.

Če se zaustavim pri krajevnih upravah, lahko rečem, da smo finančno odvisni od deželne uprave, ki deli državna sredstva na podlagi zakona 23 iz leta 2001. Večji del naših dohodkov je prav iz te postavke. Žal pa

prihajajo finančna sredstva za naša društva z velikimi zamudami in nov pravilnik deželne odbora je oškodoval nekatera društva z znatno nižjimi prispevki. Goriška občinska uprava pa nam stoji ob strani in podpre v minimalni obliki kako našo pobudo. Našo Zvezo zastopa na slovenski občinski konzultaciji kar pet članov. Trgovski dom se počasi vrača v prave roke, stvari so še nekoliko nedorečene, vendar se je stvar premaknila z mrtve točke. Delo naše Zveze in včlanjenih društev je bilo od zadnjega občnega zbora zelo razgibano. Izredno dragoceno je vsakodnevno delo društev ob raznih prireditvah, pa tudi ko se člani zbirajo na vajah in srečanjih. Veliko je treba delati in premoščati težave, ki jih vsak dan srečujemo na naši poti. Mi izvršujemo poslanstvo, ki so nam ga zapustili naši predniki, in sicer, da skrbimo za slovensko besedo in kulturo, ki ne sme umreti. Zato jih ne smemo razočarati; zavihnimo si rokave in recimo si, saj bo šlo, sicer ne brez težav. Slovenci med Sočo in Jadransko, med Vipavo, Brdi in Krasom, kot smo danes goriški Slovenci, predstavljamo nedvomno duhovno, zgodovinsko in kulturno enoto. Zato naj bo slovenska kultura na tem prostoru še naprej pristna, res naša, prepojena s tradicionalnimi vrednotami slovenskega naroda, obenem pa tudi odprta, pogumna in samozavestna na poti do širše skupnosti članov velike družine narodov Evrope in sveta.

Ob koncu svojega posega bi se rada zahvalila vsem društvom in njihovim članom, ki s svojim delom odločilno prispevate, da se krepi vloga Zveze in korist celotne naše skupnosti. Hvala tudi organizacijam, ki stalno sodelujejo z našo Zvezo, v prvi vrsti KCLB in tudi zunanjim sodelavcem, ki so bili vedno pripravljeni nam pomagati. Ne nazadnje hvala vsem odbornikom za aktivno sodelovanje in pomoč pri vodenju tako pomembne ustanove. Zveza ni samo predsednik, Zveza smo mi vsi. Hvala!

Z leve: podpredsednik Walter Bandelli, predsednica Franka Padovan, tajnica Irena Ferlat

TAJNIŠKO POROČILO

Zadnji občni zbor Zveze je bil 19. aprila 2005. Odbor Zveze se je redno sestajal na mesečnih sejah. Udeležba članic je bila zadovoljiva. Seje so bile vedno sklepne. **Zborovska in glasbena dejavnost**

Za našo Zvezo je najpomembnejša zborovska revija Cecilijanka, na kateri nastopajo vsi včlanjeni zbori. Sodelujejo tudi drugi zbori z Goriškega, iz videmske pokrajine, Tržaške, Koroške in iz Slovenije. Lanska Cecilijanka je bila že 47. Revija se je odvijala v Kulturnem centru Lojze Bratuž 19. in 20. novembra 2005, posvečena pa je bila 100-letnici rojstva Ubalda Vrabca. Druga pomembna revija pevskih zborov je Primorska poje. Naša Zveza je soorganizator te revije. Letošnja, 37. po vrsti, se je začela 5. marca in se bo zaključila 28. aprila. ZSKP je poskrbela za organizacijo koncertov 19. marca na Trbižu, 24. marca v Štandrežu in 26. marca v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. 29. novembra je bil ob 30-letnici smrti Toneta Kralja v cerkvi v Štandrežu koncert baročnega dueta Franc Kosem - trobenta in Mario Perestegi - orgle, o delu Toneta Kralja pa je spregovorila Verena Koršič-Zorn.

Dan slovenske kulture
Tudi letošnja osrednja prireditev ob dnevu slovenske kulture je bila pod pokroviteljstvom obeh krovnih organizacij, za organizacijo letošnjih večerov je bila poskrbela prav ZSKP. To je bila obenem tudi najpomembnejša pobuda Zveze na glasbenem področju v letošnjem letu. 55-članski simfonični orkester, zbor Hrast in Lojze Bratuž ter pevci MePZ F.B. Sedej, solisti Aleksander

Švab, Alessandra Schettino, Patrizia Belloni in Damjan Locatelli so pod vodstvom dirigenta Hilarija Lavrenčiča naštudirali kantato Soči, ki je bila prvič predstavljena prav ob letošnji osrednji Prešernovi proslavi 8. februarja v KC Lojze Bratuž v Gorici, nato, za isti praznik, 12. februarja v Trstu. V ponedeljek, 13. februarja, so kantato ponovili v KC Lojze Bratuž na Gregorčičevi proslavi. Govornik je bil David Bandelli, Jan Leopoli je recital Soči, Zveza pa je izdala priložnostno knjižico s predstavitevjo nastopajočih in avtorjev besedil in glasbe. **Gledališka dejavnost**

17. junija lani se je gledališka skupina iz Buenos Airesa predstavila v Štandrežu z igro Striček Vanja. V sodelovanju s Kulturnim centrom L. Bratuž je Zveza organizirala od 15. januarja do 19. februarja 2006 niz veseliger ljubiteljskih odrov, pod naslovom Iskri smeh na ustih vseh. Na odru Kulturnega centra so se zvrstile 4 igre: Vesela Ajdovska trznica v izvedbi dramske skupine Žar društva Most iz Ajdovščine, dramski odsek PD Štandrež je prikazal Hamleta v sosednji vasi, Gledališka skupina Bovec pa igro Poročil se bom s svojo ženo. V četrtek, 9. februarja, so učenci Nižje srednje šole iz Doberdoba predstavili igro Evgen. Istega dne je bilo tudi nagajevanje natečaja Mladi oder. Priznanja je za svoje tri gledališke postavitve prejelo PD Štandrež, in sicer za igre Za blagoslov in rdeče zvezde, Kdo je zadnji in V domačem kraju. Nagrajene so bile tudi mladinske skupine PD z Vrha sv. Mihaela, Božič kliče v domačo vas, mlajša dramska skupina SKPD Sedej iz Števerjana - Kdo bo zmagal, Mladinska skupina SKD Hrast iz Doberdoba - Sneguljčica in sedem palčkov, mladinska skupina KD Sabotin iz Štmavra - Otok znanih junakov ter mladinski odsek

Oder 90- Sveti Miklavž v Gorici. Med otroškimi skupinami so se izkazali otroci iz Štandreža z dvema prizoroma, Če mame ni doma in Sv. Miklavž prihaja v Štandrež, ter otroški pevski zbor Rupa-Peč z igrico Debela repa. Dramski odsek PD Štandrež je sodeloval tudi na 6. zamejskem festivalu amaterskih dramskih skupin v Mavhinjah. Predstavili so se s komedijo Janeza Povšeta Za blagoslov in rdeče zvezde. Janez Povše je prejel nagrado za najboljši izvirni dramski tekst, Daniela Puja nagrado za najboljšo glavno žensko vlogo, Franko in Joško Kogoj pa za najlepšo sceno. **Sodelovanje s Korošci**
Sodelovanje s Krščansko kulturno zvezo iz Celovca je zelo plodno. V zadnjih dvajsetih letih je posebno bogato, in to predvsem po zaslugi Kulturnih dnevoev, ki se v mesecu oktobru odvijajo izmenično na Koroškem in na Primorskem. Lanskega oktobra smo imeli Primorske kulturne dneve na Koroškem, kjer so se od 15. do 23. oktobra zvrstile razne kulturne prireditve primorskih skupin. Nastopila je tudi igralska skupina iz Štandreža z igro Stara garda, David in Marko Faganel pa sta razstavila svoje slike.

Poleg oktrobrskih kulturnih dnevoev poteka sodelovanje s Korošci tudi ob drugih priložnostih. Koroški zbor je redno prisoten na Cecilijanki, goriški pa na Koroški poje. Letos se je v Celovcu na Koroški poje predstavil MePZ Hrast iz Doberdoba.

Publikacije
PD Štandrež je ob 40-letnici delovanja predstavilo v sodelovanju z ZSKP publikacijo Žlahtnost ljubiteljske kulture. Naj omenim še, da so se nekateri člani Zveze 30. oktobra, kot vsako leto, poklonili vojnim žrtvam v Gonarsu.

ŠTEVERJAN
SKPD F.B. SEDEJ

Slovensko katoliško prosvetno društvo "Francišek Borgia Sedej" si letno začrta veliko pobud, s katerimi želi ovrednotiti slovensko kulturo in jezik in s tem obogatiti lastno kulturno udejstvovanje. Od zadnjega Občnega zbora Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice je bilo delovanje obarvano s pobudami, ki so si jih člani društva zamislili v sezoni 2005/2006.

24. aprila je mešani pevski zbor zaključil sezono z nastopom v Vrbi na sejmu sv. Marka.

8. maja se je društvo v sodelovanju s števerjanskim župnijskim občestvom spomnilo na vaškega zavetnika sv. Florijana in priredilo tradicionalni piknik med borovci.

14. maja je mladinski zbor, pod vodstvom Eliane Humar, sodeloval na reviji otroških in mladinskih zborov Balonček in sonček, ki je bila posvečena skladatelju Janezu Bitencu in se je odvijala v Kulturnem domu v Gorici.

16. maja sta domači društvi, pod pokroviteljstvom občine Števerjan, priredili dobrodelni večer z onkologoma dr. Simonom Spazzapanom in dr. Davidom Lombardijem. Izkupiček večera je bil namenjen domu Via di Natale iz Aviana.

29. maja so mali pevci zborčka peli na Prazniku špargljev v Štandrežu.

1. junija se je mladina društvene Mladinskega krožka podala v zvezdarno v Faro ob Soči, kjer si je ogledala zvezdnato nebo in nebesna telesa.

19. junija je Mladinski zbor sooblikoval mašo ob prvem svetem obhajilu.

26. junija je bilo v Sedejevem domu uradno odprtje 35. Festivala narodno-zabavne glasbe "ŠTEVERJAN 2005". Na programu sta bili predstavitel razstave domačega umetnika Davida Pintarja, ki s čopičem prikazuje različne poglede na števerjansko vas, in predstavitelj knjige Aleksija Jercoga S pesmijo našo – 50 let ob Avsenikovih glasbi na Tržaškem in Goriškem. Večer je obogatila vokalna skupina Musicum iz Gorice.

Od 1. do 3. julija 2005 je med borovci potekal 35. Festival narodno-zabavne glasbe "ŠTEVERJAN 2005". Vse se je začelo leta 1971 in nihče od takratnih organizatorjev si ni pričakoval, da bo Festival obrodil toliko lepih sadov. Pomembna zamejska prireditel je tako presegla vsa najobetavnejša pričakovanja in je nedvomno duša vsega delovanja

našega društva. Člani in somišljeniki društva vlagamo v festivalski projekt veliko energije, saj verjamemo, da je Festival tista kulturna prireditel, s katero najboljšo predstavimo nedvomno bogato delovanje našega društva.

Mladinski krožek je 2. septembra organiziral intenzivni športni dan.

2. oktobra so otroci stopili v novo sezono pod vodstvom Eliane Humar in ob pomoči

Matej Pintar

Martine Valentinčič.

V mesecu oktobru je v novo sezono stopil tudi mešani pevski zbor, vodstvo katerega je prevzel mladi obetavni dirigent Mirko Ferlan, ki študira zborovodstvo in kompozicijo na tržaškem konservatoriju. Mladi dirigent je med pevce prinesel veliko novega zagona in pozitivne energije.

14. oktobra je potekal XXIII. Občni zbor društva. Odbor društva se je delno pomladil in spremenile so se nekatere funkcije. Za predsednika društva je bil izvoljen Matej Pintar, ki je sprejel funkcijo, ki jo je dolga leta uspešno vodil Mihael Corsi. Funkcijo podpredsednika je sprejel Filip Hlede.

1. novembra je zbor pel ob spomenikih padlim v Števerjanu in na Jazbinah in na domačem pokopališču. V popoldanskem urah se je mladina zbrala v spodnjih prostorih Sedejevega doma na "kaštanjadi".

13. novembra sta otroški in mladinski zbor predstavila zgoščenko Pesem je naše veselje, ki sta jo izdala ob 30-let-

nici delovanja zborčka. Večer je popestril nastop zborčka Ladjica iz Devina, ki je na oder postavil glasbeno pravljico.

20. novembra se je mešani pevski zbor udeležil revije Cecilijanka v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici.

23. novembra je zbor sodeloval na duhovnem večeru v Nabrežini, na katerem je predaval g. Špeh.

5. decembra so otroci pričakali sv. Miklavža z igrico Kdo bo zmagal v režiji Kristine Corsi.

8. decembra je na praznik Brezmadežnega spočetja zborček pel pri sv. maši. V popoldanskem urah pa so otroci nastopili na Mali Cecilijanki v Gorici.

11. decembra je zbor oblikoval sv. mašo ob diakonskem posvečenju domačina Alessia Stasija.

24. decembra je Mladinski krožek organiziral baklado. 31. januarja je prišlo do zamenjave predsednika Mladinskega krožka: funkcijo je sprejel mladi števerjanski fant Tadej Lango.

Meseca januarja je izšel Razpis 36. Festivala "ŠTEVERJAN 2006".

6. januarja je bila v Sedejevem domu tradicionalna božičnica, na kateri je domačin Silvan Pittoli prikazal diaprozive na temo Naše gore. Na dan Gospodovega razglasenja so šte-

verjanske domove obiskali modri z Vzhoda. Od 19. januarja vse do konca meseca marca je Mladinski krožek organiziral plesni tečaj, ki se je odvijal v dvorani Sedejevega doma.

19. februarja so se pevci zbora odpravili na izlet v Milan, kjer so peli pri slovenski maši v karmeličanski cerkvi Rešnjega telesa.

24. februarja je potekala Prešernova proslava, na kateri je pela vokalna skupina Vinika iz Brd. Gost večera je bil pesnik in časnikar ter urednik Novega glasa g. Jurij Paljk, ki je prisotnim predstavil svojo najnovejšo knjigo, zbirko glos z naslovom O kruhu in naših stvarih.

28. februarja je pustna povorka Pingvinov in hišna higiena – Iris krenila po vasi in obiskala vse števerjanske družine.

5. marca se je zbor odzval povabilu mešanega zbora Silvulae Cantores iz Trsta in tam delno oblikoval večerni koncert.

11. marca je Mladinski zbor nastopil v domu na Bukovju ob dnevu žena.

19. marca se je mešani zbor udeležil revije Primorska poje v Piranu.

31. marca je društvo, v sodelovanju z župnijskim občestvom, priredilo poklon msgr. Francišku B. Sedeju ob 100. obletnici izvolitve in škofovskega posvečenja. Na proslavi je zapel tudi domači mešani pevski zbor pod vodstvom Mirka Ferlana.

1. aprila sta otroški in mladinski zbor nastopila na reviji Zlata grla v Sovodnjah.

Društvo poleg intenzivnega delovanja izdaja štirikrat letno tudi glasilo Števerjanski vestnik.

Nastopajoči v kantati Soči

soorganizaciji s Krajevnim svetom in župnijo božično srečanje v cerkvi v Pevmi z nastopom dekleškega zbora Križ, otroškega zbora Domio ter domačega moškega in otroškega zbora. Nekateri člani so s svojimi jascami sodelovali na 4. slovenski razstavi jasic z mednarodno udeležbo na Sveti Gorici.

Na koncu koncev vsi pirati je bil naslov letošnjega pustnega alegoričnega voza, s katerim smo se Štmavci in prijatelji iz sosednjih vasi udeležili nekaterih pustnih sprevodov v naši deželi in poleg odličnih prvih in drugih mest prejeli tudi pokrajinski pokal.

Skupina članov je sodelovala ob spustu po Soči na 20. Soški regati. Društvo je sodelovalo še pri pobudi Naj, naj, naj maj, pri prireditvi za trgovski dom v Gorici, pri maši na Sabotinu, ki jo je organizirala Concordia et pax, pri organizaciji "Valentinovega poljuba" v kasarni na

Sabotinu. Mladinska gledališka skupina je ob miklavževanju predstavila igrico Otok znanih junakov.

Matjaž Pintar

Moški pevski zbor Štmaver je pod vodstvom Nadje Kovic pel na revijah Cecilijanka, Primor-

PODGORA
PD PODGORA

V PDP delujejo MePZ Podgora in moška skupina Akord (dirigent Mirko Špacapan), otroški zbor (vodi Katja Bandelli) in mladinska dramska skupina (pod vodstvom Lidije Jarc). Osrednje prireditve prejšnje sezone so bile: prireditve Že črček prepeva (obujanje starih navad ob trgatvi v pesmi in besedi), ki je bila 25. 9. 2005 na trgu pred domačo cerkvi. Predstavo, na kateri so nastopili MePZ Podgora, MS Akord, OPZ Podgora in recitatorji, smo ponovili tudi v Štmavru 25. 10. 2005.

V soboto, 10. 12. 2005, smo priredili v domači cerkvi adventni koncert. Nastopili so MePZ, OPZ in recitatorji, ki jih je pripravila Lidija Jarc. Za zaključek je poskrbel MePZ iz Fana, ki se je predstavil publici z bogatim repertoarjem cerkvenih pesmi.

Dan slovenske kulture smo praznovali 23. februarja 2006. Na prireditvi so nastopili MePZ, MS Akord, OPZ in recitatorji. Večer je bil posvečen pesniku Simonu Gregorčiču, o njem je napisala in nam prebrala govor prof. Lojzka Bratuž.

Že drugo leto zapored smo organizirali natečaj cerkvenega petja Bogomir Špacapan. V nedeljo, 2. aprila 2006, je v podgorski cerkvi nastopilo pet zborov. Prvi trije uvrščeni so prejeli denarne nagrade, ki jih je podelila družina Špacapan.

OPZ Podgora

OPZ je nastopil še 30. maja 2005 v domu za ostarele v Krminu, 17. junija 2005 v Podgori, na srečanju z OPZ Ve-

Aljoša Jarc

seljaki iz Doberdoba. Otroci so peli tudi na Miklavževanju, ki je bilo v domači župnijski dvorani.

MePZ Podgora

Domači pevci so nastopili 30. aprila 2005 na prireditvi Na meji se poje, na skupnem goriškem trgu. 15. maja 2005 je zbor sodeloval na prireditvi ob 60-letnici osvoboditve in 60-letnici ustanovitve Primorskega dnevnika, ki je bila v Brijunih. Zadnji nastop pred pričetkom poletnih počitnic je MePZ imel 5. junija 2005 na Koncertu evharističnih pesmi v Štandrežu. V nedeljo, 31. julija 2005, so pevci šli na izlet po Štajerski. Zbor je zapel tudi na svečanosti 28. 9. 2005, ko smo obhajali 30-letnico postavitve spomenika v

Podgori. V nedeljo, 9. oktobra, je MePZ pel pri latinski sv. maši v cerkvi sv. Duha v Vidmu. Pevci so se spomnili tudi vseh mrtvih na proslavi, ki je bila 1. novembra pri spomeniku padlim v Podgori. Kot je že navedeno, je MePZ pel na Cecilijanki, ki je bila 20. 11. 2005. Za Štefanovo je zbor pel pri sv. maši v Podsobotinu; maši je sledil še kratek koncert božičnih pesmi. Marca je MePZ nastopil na dnevu slovenske kulture v Nabrežini.

MPS Akord MPS Akord je v soboto, 28. maja, zapela na odprtju fotografske razstave o prvi svetovni vojni na posestvu vinogradnikov Figelj. 11. 9. 2005 so pevci peli v Tonadico

(Trento), 28. 9. 2005 pa na Sv. Višarjah. Akord je nastopil na Cecilijanki 2005, ki je bila v KCLB 20. 11. 2005. 18. 12. 2005 je MPS sodelovala pri božičnici v organizaciji društva Kremenjak v Jamljah.

21. 2. 2006 je Akord zapel v komorni dvorani KCLB na predstavitvi zbornika glos Jurija Paljka O kruhu in naših stvarih, marca letos pa na prireditvi ob dnevu slovenske kulture v Nabrežini.

Dramska skupina

Recitatorji so nastopili še na svečanosti ob 30-letnici postavitve spomenika padlim v Podgori in prav tako 1. novembra pri spomeniku.

Ostale prireditve Društvo je gostilo psihiatra dr. Bernarda Špacapana, ki je imel 3. 2. 2006 v župnijski dvorani v Podgori predavanje Alkohol, droge in mladi.

Bilten Podgora, moja vas redno izhaja, zadnjo številko smo objavili aprila letos.

ŠTMAYER
KD SABOTIN

Kulturno delovanje v Štmavru je bilo pestro tudi v minulem letu. Organizirali smo vsakoletne prireditve in praznike, in sicer Miklavževanje, Martinovanje s kosilom za člane in prijatelje, na katerem je nastopil zbor iz Kalobij, ter enajsti natečaj Jaslice pri nas doma s projekcijo filma, diaprozitivov in razstavo slik ogledanih jasic. Ob praznovanju sv. Valentina je bila na ogled razstava z naslovom "Čipke" umetnice Evelin Makuc. Nastopil je tudi mešani pevski zbor Rado Simoniti iz Goriških Brd. Predstavili smo publikacijo z naslovom Pevma, Štmaver, Oslavje in Podgora v otroških očeh, ki jo je pripravila osovna šola iz Pevme. Na sedežu društva so podpisali tudi listino o medsebojnih odnosih

med krajevno skupnostjo Pevma, Oslavje in Štmaver ter krajevno skupnostjo Solkan. V nedeljo pa je bila tradicionalna "šagra". V sodelovanju s krajevnim svetom in domačo župnijo je tudi lansko leto potekalo tridnevno praznovanje ob 16. pohodu na Sabotin, in sicer predavanje o flori na Sabotinu, odprtje razstave Po klancih umetnice Katerine Kalc, pohod na sveta maša na vrhu Sabotina ter predstava Že črček prepeva družva iz Podgore. Društvo je sodelovalo ob praznovanju sv. Ane v Pevmi, pri poučno rekreativnih pohodih na Sabotin osnovnošolcev iz Pevme in višješolcev iz Gorice. Že vrsto let sodeluje tudi s Centrom za arheološke in zgodovinske raziskave na Goriškem. Decembra je bilo v

ŠTANDREŽ PD ŠTANDREŽ

Tudi v tej sezoni je bilo društveno delovanje zelo bogato in razvejeno na vseh področjih. Najprej dejavnosti dramske skupine: 1. maja so člani dramske skupine odigrali enodejanko Trimsteza na tradicionalnem Prazniku frtalje v Rupi. 19. maja je bila ponovitev Pižame za šest v Šempolaju. 5. junija v sklopu Praznika špargljev Kdo je zadnji? Režija Janez Starina. 25. septembra dve enodejanki Čudna bolezen in Kdo je zadnji? v Polzeli. 1. oktobra ponovitev Stare garde pri Banih. 9. oktobra je bila v župnijski dvorani prva abomajska predstava letošnje sezone, in sicer Nergač v izvedbi dramske skupine Kontrada iz Kanala. 16. oktobra uprizoritev Stare garde v Selah na Koroškem. 22. oktobra pa je dramska skupina odigrala Za blagoslov in rdeče zvezde v Kranjski Gori. 6. novembra je bila na vrsti 2. abonmajska predstava z naslovom Kvačkanje. Podali so jo igralci iz Šmartna ob Paki. 26. novembra je bila uprizorjena 3. abonmajska predstava z naslovom Zakonske zmešnjave. Nastopili so igralci iz Izlake. 3. decembra je bila Stara garda v Stični. 12. decembra se je v župnijski dvorani odvijala 4. abonmajska predstava z naslovom Služabnik dveh gospodarjev dramske skupine iz Žiri. 13. decembra so štandreški igralci uprizorili dve enodejanki v Vojšči. 21. januarja 2006 je bila v župnijski dvorani v Štandrežu premiera Hamlet v sosednji vasi. Režija je bila zaupana Jožetu Hrovatu. 22. januarja je bila 5. abonmajska predstava, in sicer ponovitev Hamleta v sosednji vasi. 27. januarja je bila Stara garda v Žireh. 29. januarja je bil Hamlet v sosednji vasi uprizorjen v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. 5. februarja ponovitev Hamleta v sosednji vasi v SNG v Novi Gorici. 16. februarja se je naša dramska skupina odzvala povabilu Kulturnega društva Briški grč in odigrala Hamleta v sosednji vasi v Števerjanu. 18. februarja je bila uprizorjena v Medji vasi enodejanka Kdo je zadnji? 5. marca je bil v Gračiču uprizorjen Hamlet v sosednji vasi. 18. marca je bila ponovitev Hamleta v sosednji vasi v Dornberku. 19. marca je bila v SNG v Novi Gorici podelitev priznanj dramskim skupinam, ki so se prijavile s severnoprimorskega področja. Za najboljšo stransko moško vlogo v Hamletu v sosednji vasi je prejel Marjan Breščak, za najboljšo žensko vlogo pa Vanja Bastiani. 25. marca ponovitev Stare garde v Novi Gorici. 26. marca ponovitev Hamleta v sosednji vasi v Mačkovljah. 8. aprila je bila igra Hamlet v sosednji vasi odigrana v Desklah. 9. aprila je bila ponovitev Stare garde v Kulturnem domu v Trstu kot izvenabonmajska ponudba SSG. Tudi zbor je letos obogatil svoje delovanje, in sicer: v sklopu praznovanja 40-letnice društva 12. junija 2005 se je predstavil pod taktirko Davida Bandellija z venčkom slovenskih narodnih pesmi.

19. novembra 2005 se je udeležil tradicionalne Ceciljanke, ki je potekala v Kulturnem centru Lojze Bratuž. 18. decembra je nastopil na Prazniku miru v Štandrežu, kjer je predstavil publiko nekaj božičnih pesmi. 8. januarja 2006 je zbor izvedel celovečerni božični koncert v domači cerkvi. Tudi otroški zborček je nastopal na raznih prireditvah, in sicer 8. decembra 2005 na Mali Ceciljanki v Gorici in 2. aprila 2006 na tekmovanju Zlata grla, kjer je zasedel 3. mesto. Društvo je v tej sezoni organiziralo še: vsakoletni Praznik špargljev z naslednjim kulturnim programom: -Sobota, 28. 5.: Ex tempore na temo Moj prijatelj -Nedelja, 29. 5.: Nastop plesne skupine Millennium z Opčin in otroškega pevskega zbora iz Števerjana. -Četrtek, 2. 6.: Plesna zabava -Sobota, 4. 6.: Nastop plesne

Chiara Mucci

šole Circolo Zorutti -Nedelja, 5. 6.: Premiera enodejanke Kdo je zadnji? in nagrajevanje slikarskega ex tempore 7. junija je bila v spodnji župnijski dvorani predstavitev publikacije ob 40-letnici delovanja našega društva. Publikacija nosi naslov 40 let uspešnega dela 1965-2005; pripravil jo je dr. Damjan Paulin. Istočasno pa je bilo tudi odprtje fotografske razstave o delovanju društva. 12. junija je v sklopu 40-letnice delovanja društva potekala slavnostna proslava. Zjutraj so se člani društva udeležili svete maše, ki je bila namenjena pokojnim članom društva, kasneje pa so položili venec na pokopališču. V večernih urah je na prostem potekala osrednja proslava, na kateri so sodelovali štandreški otroški zbor, MePZ Štandrež in dramska skupina. 14. junija smo imeli v gosteh dramsko skupino iz Argentine, ki je odigrala igro Strček Vanja. Od 4. do 6. septembra je društvo organiziralo večdnevni izlet v Ligurijo in Toskano. 22. septembra zvečer smo si ogledali diapozitive o tem izletu. 30. septembra in 1., 2. oktobra je bilo po goriških ulicah zelo živahno. Goriška občina je bila pobudnik praznika OKUSI OB MEJI, ki je ponudil obiskovalcem tipično goriško, slovensko, furlansko in avstrijsko kuhinjo, navade in običaje ipd. Tudi člani našega društva so odločili, da bodo prisotni s

kioskem na Korzu. Na voljo so bile tipične štandreške jedi. Od 8. do 15. oktobra je društvo sodelovalo pri Skulturi 2001.

12. novembra se je odvijalo vsakoletno martinovanje. 23. novembra predstavitev knjige Dorice Makuc Primorska dekleta v Nemčijo gredo, v kateri je tudi pričevanje sovaščanke Vilme Brajnik. 27. novembra premiera dokumentarca Štandrežci mlademu rodu, v sodelovanju PD Štandrež in župnije Sv. Andreja. Film je pripravila Alessandra Schettino. 29. novembra je bil ob 30-letnici smrti slikarja Toneta Kralja v štandreški cerkvi koncert za orgle in trobento. V decembru v sklopu pobude Spoznavajmo domače ustvarjalce je bilo odprtje fotografske razstave Viktorja Selve. 5. decembra je v sodelovanju z župnijo sv. Andreja potekalo tradicionalno miklavževanje. 18. decembra je v štandreški cerkvi bil Dan miru. Nastopili so: učenci OŠ Fran Erjavec iz Štandreža, učenci OŠ iz Vrtojbe ter otroci vaškega vrtca. Poleg otrok je pel tudi mladinski zbor, ki ga je vodil Patrick Quaggiato. Program je zaključil MePZ Štandrež pod vodstvom Davida Bandellija. 26. decembra se je po vaških ulicah odvijala vsakoletna Baklada, dobček je bil namenjen domu Via di Natale. 20. januarja 2006 je tudi v naš štandrež prispela olimpijska bakla. Nekateri člani društva so s transparentom, na katerem je bil napis PD Štandrež, pozdravili prihod bakle in tekačev v domačo vas. 17. februarja je bila v domači dvorani Prešernova proslava s sodelovanjem društva in OŠ Fran Erjavec. Nastopil je tudi MePZ Štandrež. 19. februarja je mladinski odsek organiziral enodnevni izlet na sneg v Sesto. 23. marca predstavitev knjige Jurija Paljka z naslovom O kruhu in naših stvareh. 24. marca je bila v domači cerkvi zborovska revija Primorska poje. 25. marca je bila v župnijski dvorani Anton Gregorčič proslava materinskega dne s petjem, recitacijami, nagovorom domačega župnika Karla Bolčina in prizorom, ki sta ga pripravili Daniela Puja in Alessandra Schettino.

RADIO SPAZIO 103 SLOVENSKI ODSEK

Slovenske oddaje na Radiu Spazio 103 se vrstijo neprekinjeno že štiri leta. Na sporedu so z uveljavljenim urnikom od 20. do 21. ure vse dni od ponedeljka do petka. Radijska postaja, ki ima sedež v Vidmu, razpolaga z desetimi frekvenca in z njimi krije celotno Furlansko nižino od Tržiča do Pordenona, Karnijo, Kanalsko dolino in Goriško pokrajino. Slovenske oddaje snemamo na mini plošče v goriškem studiu že en teden prej in jih pošiljamo v Videm. Sodelavci smo le štirje in smo morali predvsem zaradi tega omejiti oddaje na pet dni v tednu. Lansko leto se je vrh vsega še hudo ponesrečil prav sodelavci, ki skrbijo za dva večera. Bil je odstop od začetka maja do konca oktobra in smo ga ostali trije s težavo nadomeščali. Zelo omejena radijska ekipa kar kliče po kakem novem sodelavcu. Lepo bi bilo, ko bi se kdo od mladih javil kot prostovoljec za to zanimivo delo, ki se v letih hvaležno obstuje pri znanju jezika in izgovarjavi ter deluje kot prava jezikovna telovadba. Oddaje so razporejene kot v preteklih letih. Eden od sodelavcev skrbno sledi novostim v glasbenem svetu. Drugi nudi zvočne zapise skoraj vseh glasbenih prireditev na Goriškem in posebno zvesto snema zborovske koncerte. Pri drugih oddajah razpravljamo o vprašanih sodobne družbe, razmišljamo o veri in cerkvi,

Danilo Čotar

spominjamo se pomembnih osebnosti iz naše zgodovine, opozarjamo na zgodovinske dogodke in se poglabimo v odkritja znanosti in naravne pojave. Med glasbenimi oddajami so vedno na sporedu obvestila o kulturnih prireditvah. V tem smislu smo sodelavci radijske poslane v slovenskem prevodu niz intervjujev s pomembnimi osebnostmi na kulturnem in družbenem področju. Pogovore so pripravili Alisei, Zveza prijateljev mladine iz Nove Gorice in Meridies s skupnim naslovom: Od vzhoda do juga – različni glasovi sveta. Program si je zamislil in uredil Claudio Gerin v sklopu evropske pobude Interreg III A Italija - Slovenija. Finančno podpora so dali Evropski sklad za regionalni razvoj, Republika Italija in Avtonomna dežela Furlanija-Juljska krajina. Gre za izredno zanimive pogovore, ki osvetlijo pomembna kulturna in socialna vprašanja našega časa. V njih sodelujejo tržaški pisatelj Boris Pahor, pesnik in pisatelj Ciril Zlobec, sarajevski glasbenik Goran Bregović, nemški založnik in pisatelj Veit Heinichen, ki se je preselil v Trst, Kossi Komla – Ebri African iz Toga, zdravnik v Italiji in pisatelj, Khaled Fouad Allam iz Alžirije profesor islamistike na italijanskih univerzah, Alexian Rom Iz Abrucev, skladatelj, pesnik in predavatelj romske kulture, Paco Ignacio Taibo II strasten pisatelj in pripovedovalec iz Mehike ter italijanska pisateljica Pino Cacucci in Bruno Arpaia, globoka poznavalec južnoameriške kulture. Intervjuji so na sporedu po našem radiu prav v tem času, in sicer ob torkih. Radio ostaja kljub vsemu še vedno pomembno sredstvo obveščanja posebno na etnično mešanem ozemlju. Postaja Radio Spazio 103 si je izborila primeren prostor, ki je odprt v različne smeri in nudi priložnost za srečanje različnih jezikov in kultur. Temu prostoru se ne maramo odpovedati kljub velikim težavam zaradi pomajkanja sodelavcev.

GORICA MoPZ MIRKO FILEJ

V sezoni 2005/2006 je po zadnjem rednem občnem zboru 19.4.2005 MoPZ Mirko Filej nastopil na naslednjih prireditvah: 5.6.2005 sodelovanje na koncertu evharističnih pesmi v Štandrežu, s katerim smo tudi sklenili delovanje sezone 2004-2005 pred poletnim dopustom; 12.-15. junija 2005 trodnevni izlet na Češko. S pripravi na novo sezono smo pričeli oktobra: 20.11.2005 nastop na reviji Ceciljanka; 21.11.2005 peta maša za rajne pevce zbora v Rupi; 18.12.2005 koncert v sodelovanju z mešanim pevskim zborom Rupa-Peč v rupenski cerkvi, ob praznovanju 50-letnice župnije sv. Marka; 26.12.2005 sodelovanje na božičnem koncertu v goriški stolnici; 31.3.2006 sodelovanje pri svečanosti ob 100-letnici posvetitve msgr. Frančiška Sedeja v Števerjanu; 9.4.2006 nastop na reviji Primorska poje v Knežaku pri Ilirski Bistrici. Sorazmerno skromno število nastopov v letošnji sezoni želimo opravičiti z dejstvom, da se zbor Mirko Filej v letošnji sezoni vseskozi pripravlja na koncert za praznovanje 40-letnice delovanja, ki bo potekal v KC

rom Rupa-Peč v rupenski cerkvi, ob praznovanju 50-letnice župnije sv. Marka; 26.12.2005 sodelovanje na božičnem koncertu v goriški stolnici; 31.3.2006 sodelovanje pri svečanosti ob 100-letnici posvetitve msgr. Frančiška Sedeja v Števerjanu; 9.4.2006 nastop na reviji Primorska poje v Knežaku pri Ilirski Bistrici. Sorazmerno skromno število nastopov v letošnji sezoni želimo opravičiti z dejstvom, da se zbor Mirko Filej v letošnji sezoni vseskozi pripravlja na koncert za praznovanje 40-letnice delovanja, ki bo potekal v KC

Robert Jug

Lojze Bratuž v nedeljo, 7. maja, s pričetkom ob 17. uri. Izkoristim torej priložnost, da vse prisotne že sedaj toplo vabim!

GORICA SKPD MIRKO FILEJ

Letošnja sezona bo osredotočena na pripravo spevoigre S pesmijo v stare cajte na originalno besedilo publicistke Erike Valentinčič; igra bo krstno uprizorjena sredi meseca junija letos pri Kusičevi domačiji na Oslavju. Delo v režiji Radoša Bolčina, igralca SNG Nova Gorica, bodo snovali igralci Oder90, moški zbor Šraka in dekliški zbor Šempeter. Kot vsako leto smo tudi letos organizirali v KC L. Bratuž tradicionalno miklavževanje, s priložnostno igrico. Ob pričakovanju ambicioznega projekta spevoigre, igralci Oder90 niso stali križem rok. V tem času so sodelovali na številnih prireditvah v slovenskem in italijanskem jeziku. Novembra 2005 so z recitatorji nastopili v goriški knjižnici na večeru, posvečenem grški dramatik z naslovom La figura femminile nel teatro greco, v organizaciji društva Tullio Crali iz Gorice. Z istim društvom so sodelovali še meseca januarja 2006 v istem prostoru na večeru, posvečenem rimski dramatik, z naslovom La figura femminile nel teatro romano. Februarja letos so igralci sodelovali z društvom MOST na dvojezičnem praznovanju dneva slovenske kulture z naslovom: "...ne vrag, le sosed bo mejak!... amico, non ostile il vicino" z branjem poezij goriških ustvarjalcev. Večer je bil v Kulturnem domu v Gorici. V sejni dvorani goriške pokrajine je v mesecu marcu v organizaciji Službe za jezikovne identitete in enake možnosti pri Pokrajini Gorica bila predstavitev zbirke poezij Mozaik-Mosaico prof. Klavdije Vončina, na kateri je član Oder90 nastopil kot recitator. Konec meseca marca so igralci sodelovali z društvom T. Crali kot recita-

torji na predstavitvi štirijezične zbirke poezij Darija Multscha de Palmenberg v Hotelu Entourage. V začetku aprila 2006 so sodelovali kot recitatorji na predstavi Pavle Kalan Glasbene misli za mladino v organizaciji SCGV E. Komel v glasbenem nizu Snovanja.

5. maja letos bo Oder90 sodeloval z igralci in s tehnično organizacijo z goriškim Pro Loco v gledališki igri L'ultimo conte di Gorizia, avtorice prof. Marie Rosarie De Vitis-Piemonti; delo bo premierno uprizorjeno v Kulturnem domu v Gorici.

Dirigent Hilarij Lavrenčič in solisti (od leve) Alessandra Schettino, Damjan Locatelli, Patrizia Belloni in Aleksander Švab

DOBERDOB
SKD HRAST

Dne 24.4.2005 ob praznovanju 60-letnice osvoboditve je bil nastop pri spomeniku v Doberdobi; nastopili so moški zbor Jezero, dekliški zbor Jezero in ženski del Hrast in MePZ Hrast ter godba na pihala Kras. Na koncu je sledila skupna pesem Vstala Primorska pod vodstvom dirigenta Hilarija Lavrenčiča.

16.5.2005 je bil na vrsti sprejem pri predsedniku goriške pokrajine G. Brandolinu, kjer je MePZ prejel posebno priznanje za doseg rezultatov na glasbenem področju.

22.5.2005 je sledilo predvajanje risank v slovenskem jeziku na sedežu v Doberdobi, za otroke vrtca in osnovne šole. Udeležilo se je približno 30 otrok.

23.5.2005 je MePZ Hrast izvedel celovečerni koncert v San Canzian d'Isonzo, s programom pesmi slovenskih avtorjev.

26.5.2005 je sledila ponovitev celovečernega koncerta v Gorjanskem.

28.5.2005 smo imeli prvo izvedbo "Igre brez meja" (slalom, vlek vrvi, pokanje balončkov, igre z vodo, vlečenje mozička itd). Sodelovalo je približno 40 otrok iz Doberdoba, okolice Ronk in Trziča. Ponovna priložnost za prijateljske stike med otroki slovenske in italijanske narodnosti. Nagrajene so bile prve tri skupine. Vsi ostali pa so dobili "sladek spomin" dneva.

4.6.2005 je MePZ Hrast sodeloval na srečanju zborov na Taboru pri Dornberku. Številna publika je sledila zborom na štirih odrih, razporejenih po vasi.

11.6.2005 je bil na vrsti zaključni koncert sezone 2004/2005 v župnijski cerkvi v Doberdobi. V goste smo povabili vokalno skupino De Profundis iz Kranja.

9.7.2005 je sledila delovna akcija za popravilo in čiščenje župnijske dvorane v Doberdobi, vse v prostovoljnem duhu. Od 10. do 21.8.2005 so bili na vrsti študijski dnevi v Žabni-

cah, s počitkom, hojo po hribih in načrtovanjem nove sezone. Razdeljeno v dveh sklopih: mladinski del in družinski za otroke in starše.

1.10.2005 je bil na vrsti bike

Maurizio Peric

slalom – amaterska tekma z gorskimi kolesi za otroke osnovne in srednje šole. Tudi tokrat se je zbralo lepo število tekmovalcev slovenske in italijanske narodnosti, vse v organizaciji SKD HRAST.

20.10.2005 je društvo Hrast priredilo Literarni in slikarski večer, razstavo slik umetnika Ameriga Visintinija ter branje njegove poezije v bizjaščini in slovenščini. Pesmi je prevedel Igor Tuta, v duhu srečanja dveh kultur. Izreden odziv predvsem publike italijanske narodnosti. Večer je povezovala z branjem poezij Mateja Černic, za glasbeno točko pa sta poskrbela Iris Riseigari ter Aleksander Radetič.

20.11.2005 je sledilo sodelovanje MePZ na reviji Cecilijanka v Gorici.

4.12.2005 je bil nastop zbora Hrast v Trstu ob 60-letnici radija in 10-letnici slovenske televizije, skupaj z zbori Gallus iz Trsta, Bratuž iz Gorice in s priložnostnim orkestrom z izvedbo del Ubalda Vrabca in Patricka Quaggiata.

5.12.2005 je bilo miklavževanje v centru na Gradini v Doberdobi z igrice Sneguljčica, sodelovalo je 35 otrok v režiji Mateje Černic. Z igrice je bila skupina nagajana na natečaju Mladi oder.

22.12.2005 je sledil božični koncert v Pevmi, kamor smo povabili v goste Akademski pevski zbor Maribor, pod vodstvom dirigentke Zsuzse Budavari Novak.

8.2.2006: ob dnevu slovenske kulture je bil na vrsti v dvorani KC Lojze Bratuž v Gorici koncert kantate Soči. Nastopili so zbor Bratuž, zbor Hrast in orkester pod taktirko Hilarija Lavrenčiča.

12.2.2006 je bila ponovitev koncerta kantate Soči v Kulturnem domu v Trstu.

13.2.2006: ob 100-letnici smrti Gregorčiča je bila ponovna ponovitev koncerta kantate Soči v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici.

17.2.2006 je mladinska skupina Slana Rosa na povabilo društva Danica nastopila na Prešernovi proslavi na Vrhu.

18.2.2006 je potekal v večnamenskem centru v Jamljah Dan kulture v priredbi društev AŠKD Kremenjak, godbe na pihala Kras, KD Jezero, KD Kras Dol Poljane in SKD Hrast.

12.3.2006 je zbor nastopil v domu glasbe v Celovcu na reviji Koroška poje 2006

7.4.2006 pa je MePZ Hrast nastopil na Primorska poje v Sežani.

V nedeljo, 9.4.2006, je zbor gostoval s celovečernim koncertom v Ljubljanski Filharmoniji na povabilo Ljubljanske Glasbene matice. Koncert je spadal v niz glasbenih večerov Tako pojo zlati, ki je namenjen zborom, ki so dosegli zlato plaketo na tekmovanju Naša pesem v Mariboru.

Pred celovečernim koncertom je bila v prostorih male dvorane Filharmonije krajša predstavitev Doberdoba in društva Hrast. Ta del programa je vodila Alenka Saksida, članica Ljubljanske Glasbene matice. O Doberdobi sta spregovorila župan Paolo Vizintin in občinski svetovalec Aldo Jarc. Društvo in zbor Hrast pa je predstavil predsednik Claudio Peric.

nastopil na Mali Cecilijanki, MePZ pa je sodeloval z župnijskim pastoralnim svetom Rupa-Peč pri organizaciji koncerta, ki je zaključil celoletno praznovanje 50-letnice župnije Sv. Marka. Na koncertu sta nastopala MePZ Rupa-Peč in MoPZ Mirko Filej. Decembra je MePZ sodeloval na koncertu božičnih pesmi v goriški stolnici.

V letošnji sezoni je MePZ nastopil na reviji Primorska Poje v Biljah.

Marca so se naši člani udeležili Občnega zbora. MePZ in OPZ sodelujeta tudi pri bogoslužju v domačem kraju in pri raznih vaških prireditvah, kot na primer 25.4. in 1.11. za počastitev padlih pri spomenikih v Rupi in na Peči.

25., 30.4. in 1.5.2006 PD organizira 36. Praznik fitalje.

Pri kantati Soči sta sodelovala MePZ Hrast iz Doberdoba (zborovodja Hilarij Lavrenčič) in Lojze Bratuž iz Gorice (zborovodja Bogdan Kralj) ter nekateri pevci zbora Sedej iz Števerjana. Orkester pa so sestavljali člani Glasbene matice in Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Kamel ter zunanji sodelavci.

Martina Gereon

Novembra je MePZ nastopil na reviji goriških pevskih zborov Cecilijanka. Decembra je PD Rupa-Peč organiziralo miklavževanje. OPZ se je predstavil s petjem, nato pa z igrjo Debela repa (lastna priredba igre L. Tittelbach za ročne lutke, v enem dejanju). Igro so otroci ponovili 6.12. na miklavževanju v Gabrijah. Decembra je OPZ Rupa-Peč

GORICA

MePZ LOJZE BRATUŽ

Mešani pevski zbor je od lanskega občnega zbora ZSKP, ki je bil v Gorici 19. aprila 2005, imel 12 uradnih nastopov. 22. aprila smo nastopili na reviji pevskih zborov v okviru krajevnega praznika v Medani. Večji del spomladanskih mesecev smo posvetili študiju skladb Staneta Maliča. Skladbe iz njegove dediščine, ki je bila doslej precej zapostavljena, smo izvajali v sklopu niza Liki naše preteklosti, v priredbi SCGV E. Komel iz Gorice. Večer, posvečen tržaškemu skladatelju, smo izvedli v veliki dvorani Kulturnega centra v Gorici dne 29. aprila. V projektu so v režiji Nore Jankovič sodelovali tudi solo pevci in instrumentalisti SCGV E. Komel in tržaške Glasbene matice. Dan pred premiero smo koncert na istem odru izvajali za snemanje državne radiotelevizije Rai. Isti program smo nato ponovili še za tržaško publiko, in sicer v Pinžgarjevem domu na Opčinah dne 12. maja 2005.

4. junija smo sodelovali na dvodnevni mednarodni reviji ljudske pesmi Naš kanat je lip v Poreču, kjer smo kot gostje nastopili z venčkom ljudskih pesmi iz slovenskega, hrvaškega in italijanskega glasbenega narodnega zaklada. Termin in lokacija dogajanja sta bila tudi priložnost za oddih in zaključek sezone. Po poletnem premoru nas je 19.

novembra pričakal oder pevske revije Cecilijanka. V mesecu decembru smo na izrecno naročilo vodstva slovenskega oddelka vsedržavnega radija in televizije RAI skupaj z mešanima zboroma Hrast iz Doberdoba in Jacobus Gallus iz Trsta oblikovali slovesno pro-

Miloš Čotar

slavitev 60-letnice slovenskih radijskih oddaj in 10-letnice slovenskih televizijskih programov, ki je potekala v Kulturnem domu v Trstu 4. decembra. Izvajali smo Vrabčev kantato Dve sestre ter kantato Podolgem in počez vlečejo te strune, ki jo je na besedilo pesnika Jurija Paljka uglasbil

RONKE
SKRD JADRO

Ronško društvo Jadro je bilo pobudnik marsikater prireditve od lanskega občnega zbora Zveze. Lani je v aprilu potekalo srečanje z g. škofom De Antonijem v župniji sv. Lovrenca. Za priložnost smo povabili župnijski mešani pevski zbor iz Mirna. V aprilu sta se končala tradicionalna tečaja slovenščine za odrasle in tečaj klekljanja ter s pomočjo ZSKD je prvič zapelo v Štarančanu v sklopu revije Primorska poje šest pevskih zborov iz Slovenije. V maju je potekalo srečanje našega klekljarskega odseka s klekljaricami Polhovega Gradca. V juniju pa smo se srečali na sedežu društva s pisateljem Milanom Gregoričem iz Kopra ter smo izvedli tradicionalno svetovansko kresovanje v Selcah. V tem času smo z različnimi pobudami sodelovali: z občinsko upravo v Ronkah, s sorodnimi društvi Trzič in ženskim pevskim zborom iz Ronk, z društvi z Opatjega sela in iz Mirna in z osnovno šolo ter vrtcem v Romjanu. Vzdrževali smo tudi dobre stike z raznimi tukajšnjimi bizjaškimi društvi in z javnim kulturnim centrom v Ronkah.

V avgustu in septembru je potekala tradicionalna dvoteden-

Karlo Mučič

ska poletna predšolska priprava za osnovnošolske otroke, ki obiskujejo šolo v Romjanu. Jeseni smo predstavili knjigo člana našega društva Iva Petkovička Belinov kodeks. Organizirali smo tečaj izdelovanja suhih rož in poskrbeli za običajno sv. mašo v Trziču za naše rajne; v Doberdobi pa smo praznovali martinovje. Decembra je v Trziču potekalo tradicionalno miklavževanje z obdarovanjem več kot 170 otrok iz Laškega; ob tej pri-

mladi goriški skladatelj Patrick Quaggiato prav za to priložnost. Pri izvedbi kantat nas je spremljal šestdesetčlanski simfonični orkester.

Takoj za tem smo se posvetili študiju Gregorčičeve kantate Soči, ki je v organizaciji naše Zveze pomenila jedro letošnje osrednje zamejske proslave ob Dnevu kulture. Krstna izvedba je bila 8. februarja 2006 v veliki dvorani Kulturnega centra v Gorici, v Kulturnem domu v Trstu pa 12. istega meseca. Dan kasneje, to je 13. februarja, smo program ponovili spet v goriški domači dvorani na večeru, ki je bil posvečen spomenu 100 – letnice smrti Simona Gregorčiča.

2. aprila letos smo nastopili na odru pevske revije Primorska poje v Pivki, 10. aprila pa spet v dvorani KC L. Bratuž ob predstavitvi nove knjige, posvečene opusu Lojzeta Bratuža.

Pri mešanem pevskem zboru smo v glavnem zadovoljni: v tem letu smo imeli zadovoljivo število nastopov in številni od teh so imeli velik medijski odziv, kar nam je v veliko zadoščenje. Med pevci prevladuje dobro vzdušje, uravnovešeno med potrebno resnostjo in priložnostno zabavo. Za poštvalnost, vztrajnost, potrpljenje in dobro voljo se ob tej priložnosti zahvaljujem v imenu celotnega odbora dirigentu Bogdanu Kralju in vsem članom zbora. Kot zadnje povem, da jutri zbor odpotuje na gostovanje v Pariz, kjer bomo peli pri sv. maši, nato v Slovenskem domu v Parizu in na Slovanskem konzervatoriju.

ložnosti je sodeloval novogoriški čarodej Saturno. Leto smo zaključili s podaritvijo čipke z občinskim grbom ronški občinski knjižnici ob 20. obletnici delovanja klekljarskega krožka ter z običajno razstavo klekljarskih izdelkov na društvenem sedežu.

V letošnjem januarju smo priredili tradicionalni božični koncert, na katerem je nastopil Mladinski pevski zbor iz Trsta, in orgelski koncert dua Butkovič-Lazar. V februarju je ob Dnevu slovenske kulture nastopila v občinski sejni dvorani Moška pevska skupina z Repentabra. Priložnostno misel je podal časnikar Duško Udovič. Ob tej priložnosti je Vesna Guštin predstavila svojo knjigo o Kraških zeliščih, domači umetnik Amerigo Visintini pa je prebral nekaj odlomkov svojih poezij, ki jih je predstavil in prevedel v slovenščino Igor Tuta. V marcu in aprilu smo imeli tečaj izdelovanja kartonastih škatel in smo predstavili na sedežu društva nekatere slovenske kandidate za občinske in pokrajinske volitve. Drugi teden se bodo končali vsi trije tečaji slovenskega jezika za odrasle in tečaj klekljanja. V teh mesecih načrtujemo obisk pri koroških Slovencih v Škocjanu, ki so pobrateni z občino sv. Kancijana ob Soči (s. Canzian d'Isonzo) in ki letos praznujejo sto let obstoja svojega kulturnega društva Vinko Poljanec.

